



รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี
Development Tourism Routes among the Royal Coast at Phetchaburi Province

โดย

เยาวภา	อินทเส
ณัฐประภา	นุ้มเมือง
อรุณรัตน์	ชินวรรณ
กัลยา	สมมาตย์

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ และความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก นายชัยศ สงวนทรัพย์ นายกเทศมนตรี ตำบลบางตะบูน และ นางจิรนาฏ สงวนทรัพย์ ปลัดเทศบาล ตำบลบางตะบูน ที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลต่างๆ อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณนางสาวชมภูษ ประเสริฐจิตร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางตะบูนวิทยา ที่ให้ข้อมูลร่วมถึงให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการทำกิจกรรมของคณะนักวิจัย ตลอดจนคำแนะนำในการจัดทำวิจัยจนสำเร็จลงและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน พ่อค้าแม่ค้า ตลอดจนชาวบ้านตลอดเส้นทางชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำคัญต่างๆ ตลอดจนนักท่องเที่ยวที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่ท่านคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชา จนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูตเวทีตาคุณแต่บิดามารดาและผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

คณะนักวิจัย

พฤษภาคม 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว กำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว และประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะผู้วิจัยได้เลือกวิธีศึกษาทั้งเชิงปริมาณ โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน กับการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย บุคลากร ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกตการณ์ที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า ที่ผ่านการตรวจคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเชื่อมั่น .87 เก็บข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยด้านศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว พบว่า มีสถานที่ที่มีศักยภาพต่อการจัดเส้นทางท่องเที่ยว มี 7 แห่ง ได้แก่ วัดปากกลัด วัดเพชรสุวรรณ วัดในกลาง วัดลักษณาราม วัดหาดเจ้าสำราญ วัดโตนดหลวง วัดเนรัญชราราม และมีข้อจำกัดของด้านสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีจำนวน 3 แห่ง วัดเพชรสุวรรณ วัดลักษณาราม วัดโตนดหลวง มีข้อจำกัดในด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพักค้างคืน นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ด้านความต้องการต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ นักท่องเที่ยวต้องการ เล่นน้ำ/พักผ่อนชายหาด/ดูวิถีชีวิตคนชายฝั่งทะเล เดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน ล่องเรือศึกษาธรรมชาติหรือชมโฮมสเตย์กลางทะเล 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวต้องการถ่ายรูปธรรมชาติ การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล การพักผ่อนหรือทานอาหารกลางทะเล และ 3) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวต้องการ ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์หรือวัด ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ จากนั้นคณะนักวิจัยได้นำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ได้ 4 เส้นทาง แบ่งเป็นแบบไม่ค้างคืนจำนวน 2 เส้นทาง คือ 1) ท่องวัดเที่ยวเล ชมวิถีคนริมอ่าว 2) ธรรมชาติอยู่ และ แบบค้างคืน จำนวน 2 เส้นทาง คือ 1) ชมวิริมเล กินปูสดฟิน ปายเลโฮมสเตย์ 2) ชิม ซิล ซ้อป แซะ ริมเล และผลการประเมินความพึงพอใจต่อเส้นทางท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวพอใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยว “ศาสตร์พระราช” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย เป็นอันดับ 1 รองลงมากิจกรรมการ “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” กิจกรรมการทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลน และกิจกรรมการท่องเที่ยว สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลาง ตามลำดับ

คำสำคัญ : เส้นทางการท่องเที่ยว, ชายฝั่งทะเล, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ABSTRACT

Research on the development of tourism routes among the coast of Thai Gulf at Phetchaburi province is aimed to study the potential and the restriction of tourism products, tourist behavior and their demand in tourism products, determine the development approach of tourism routes, and assess the tourism routes among the coast of Thai Gulf in Phetchaburi province. The researcher team chose studying both the quantitative by collected the questionnaire from 400 people of sample group and the qualitative research consist of personnel, entrepreneurs, and the concerned of 15 people by using in-depth interviews and the observation form with a predefined layout that pass through the quality verification from the experts and tested which getting a confidence value of .83, collects and processes the data by computer, and the content analysis.

The research result on the potential of tourism products found that there are seven locations having a potential to manage the tourism routes including Paklad Temple, Phet-Su-Wan Temple, Ni-Glang Temple, Lak-Sa-Na-Ram Temple, Had-Jaow-Sam-Ran Temple, Tanod-Loung Temple, and Na-Ran-Cha-Na-Ram Temple. There is a restriction on locations and basic facilities. On the aspect of tourism behavior found that the tourists' behavior is an overnight staying which they favorite traveling during the weekend to join the activities with their family. The demand in tourism activities is divided into three areas namely 1) Ecotourism activities in natural locations; tourist wants playing in the water/relaxing on the beach/sightseeing the coast/ walking through the path to study the mangrove ecosystem/cruising to study the nature/ viewing homestay among the sea. 2) A half ecotourism activities; tourist wants relaxing to eat seafood/ having a rest at homestay/ eating seafood among the sea. 3) Tourism activities to promote history and culture; tourist wants watching the beauty, the oldness, and the uniqueness of the history location/studying arts and culture/ learning the history. The research team then led the tourism activities that tourist interested to develop four tourism routes as following; Two routes for none overnight 1) Sightseeing on the beach/ eating tasty crab meat/going to beach homestay 2) Testing, chilling, shopping, shooting along the beach. Assessment result from the satisfaction survey on the tourism routes found that tourist satisfied on tourism activity "Kong's Science" at

the Laem-Pak-Bia the research and environment development project come first, follow by the activity "created by our hands" the tied dye cloth from mangrove bark, and pay homage to King Taksin the Great at Ni-Klang Temple, in order.

Keywords : tourism routes, The Royal Coast, tourist behavior

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญภาพ	(8)
สารบัญแผนภูมิ	(12)
สารบัญตาราง	(13)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
คำถามวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	7
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	8
แนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ	17
แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว.....	23
ศักยภาพชุมชน.....	29
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	46
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
การเลือกพื้นที่ที่วิจัย.....	47
ประชากรศึกษา.....	47
เทคนิคและวิธีการเลือกตัวอย่าง.....	48
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การตรวจสอบข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	53
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	54
การจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	56
1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	56
1.2 ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	84
1.3 ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงกึ่งนิเวศ	94
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ของนักท่องเที่ยว	107
2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	107
2.2 พฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	114
2.3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล	127
ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก	133
ตอนที่ 4 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	135
ตอนที่ 5 ผลการประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	141
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ตอนที่ 1 สรุปผลการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	156
ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมท่องเที่ยวและความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	157
ตอนที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก	159
ตอนที่ 4 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	160
ตอนที่ 5 ผลการประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	162
การอภิปรายผล	162
ข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	167

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
- แบบสอบถามนักท่องเที่ยว	
- แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	
- แบบประเมินความพึงพอใจ	
ภาคผนวก ข โปรแกรมการท่องเที่ยว	
ภาคผนวก ค ประมวลภาพการเก็บข้อมูล	
สารบัญภาพประกอบ	

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนที่ท่องเที่ยวโครงการถนนเลียบชายฝั่งทะเล(ด้านตะวันตกของอ่าวไทย).....	31
ภาพที่ 2.2 เส้นทางบางตะบูนถึงบ้านแหลม.....	32
ภาพที่ 2.3 จุดชมวิวบางแก้ว.....	32
ภาพที่ 2.4 การดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม	33
ภาพที่ 4.1 วัดปากลัด.....	56
ภาพที่ 4.2 สถาปัตยกรรมวัดปากลัด.....	57
ภาพที่ 4.3 ศาลาการเปรียญวัดปากลัด	57
ภาพที่ 4.4 ศาลาท่าน้ำวัดปากลัด.....	58
ภาพที่ 4.5 ภายในมณฑปหลวงพ่ 5 พี่น้อง.....	58
ภาพที่ 4.6 มณฑปหลวงพ่ 5 พี่น้อง	58
ภาพที่ 4.7 ป้ายบอกทางวัดปากลัด.....	59
ภาพที่ 4.8 ลานจอดรถ วัดปากลัด.....	59
ภาพที่ 4.9 ท่าเรือวัดปากลัด	59
ภาพที่ 4.10 ร้านอาหารครัวลุ่มยุทธ	60
ภาพที่ 4.11 ร้านอาหารครัวทศพล	60
ภาพที่ 4.12 วัดเพชรสุวรรณ.....	61
ภาพที่ 4.13 ศาลาหลวงพ่โชคชัยประสิทธิ์.....	62
ภาพที่ 4.14 พระอุโบสถ วัดเพชรสุวรรณ	62
ภาพที่ 4.15 วิหารเจ้าแม่กวนอิมพันมือ	63
ภาพที่ 4.16 เจ้าแม่กวนอิมพันมือจากประเทศจีนแกะสลักด้วยไม้จันทน์หอม อายุ 1,000 ปี	63

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.17 ป้ายวัดเพชรสุวรรณ.....	64
ภาพที่ 4.18 ลานจตุรทิศวัดเพชรสุวรรณ.....	64
ภาพที่ 4.19 กุฏิพระที่กำลังปรับปรุงต่อเติม.....	65
ภาพที่ 4.20 การก่อสร้างวิหารเจ้าแม่กวนอิม	65
ภาพที่ 4.21 วัดในกลาง	66
ภาพที่ 4.22 อุโบสถแบบมหาอุด	66
ภาพที่ 4.23 ศาลาการเปรียญวัดในกลาง.....	67
ภาพที่ 4.24 จิตรกรรมฝาผนังศาลาการเปรียญวัดในกลาง	67
ภาพที่ 4.25 อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช	68
ภาพที่ 4.26 ศาลแม่เหล็กเอียง	68
ภาพที่ 4.27 ลานจตุรทิศวัดในกลาง	68
ภาพที่ 4.28 วัดลักษณาราม.....	69
ภาพที่ 4.29 คอนโดเลี้ยงนกนางแอ่น.....	69
ภาพที่ 4.30 ศาลเจ้าแม่กวนอิม.....	70
ภาพที่ 4.31 อนุสาวรีย์เสด็จพ่อรัชกาลที่ 5	70
ภาพที่ 4.32 ศิลปะปูนปั้นฝีมือช่างเมืองเพชรบนวิหาร.....	70
ภาพที่ 4.33 ลานจตุรทิศวัดลักษณาราม	71
ภาพที่ 4.34 วัดหาดเจ้าสำราญ.....	72
ภาพที่ 4.35 สวนดอกไม้ด้านข้างวัดหาดเจ้าสำราญ.....	73
ภาพที่ 4.36 ห้องนมัสการหลวงพ่อยงค์	73
ภาพที่ 4.37 พิพิธภัณฑ์โครงกระดูกปลาฉลาม	74
ภาพที่ 4.38 ป้ายบอกทางวัดหาดเจ้าสำราญ	74
ภาพที่ 4.39 ลานจตุรทิศวัดหาดเจ้าสำราญ.....	75
ภาพที่ 4.40 วัดโดนดหลวง	76
ภาพที่ 4.41 พระอุโบสถหลังเดิม ทรงเรือสำเภาแบบมหาอุด	77
ภาพที่ 4.42 พระอุโบสถหลังใหม่ทรงเรือสำเภาขนาดใหญ่.....	77
ภาพที่ 4.43 รูปปั้นพระเจ้าตากสินมหาราช	78
ภาพที่ 4.44 สถาปัตยกรรมการแกะสลักฝาผนัง	78
ภาพที่ 4.45 ป้ายทางเข้าวัดโดนดหลวง	79

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.46 ลานจอดรถวัดโตนดหลวง.....	79
ภาพที่ 4.47 วัดเนรัญชราราม	80
ภาพที่ 4.48 บรรยากาศภายในวัดเนรัญชราราม.....	80
ภาพที่ 4.49 พระอุโบสถทรงอินเดีย วัดเนรัญชราราม	81
ภาพที่ 4.50 พระพุทธรูปปูนปั้นสีขาวนั่งปิดทวารทั้ง 9.....	81
ภาพที่ 4.51 ศาลาทรงจตุรมุขประดิษฐานรอยพระพุทธรูปบาททองเหลือง	82
ภาพที่ 4.52 ป้ายบอกทางวัดเนรัญชราราม.....	82
ภาพที่ 4.53 ลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว	83
ภาพที่ 4.54 รูปปั้นหลวงพ่อดโต.....	83
ภาพที่ 4.55 จุดให้อาหารปลา.....	84
ภาพที่ 4.56 โรงเรียนบางตะบูนวิทยา.....	84
ภาพที่ 4.57 เส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ด้านหลังโรงเรียนบางตะบูน.....	85
ภาพที่ 4.58 ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบางตะบูน.....	85
ภาพที่ 4.59 เรือนนอนสำหรับนักท่องเที่ยว.....	86
ภาพที่ 4.60 ร้านอาหารครัวลุงญา	86
ภาพที่ 4.61 ร้านอาหารบางตะบูนเบย์.....	87
ภาพที่ 4.62 โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริ.....	87
ภาพที่ 4.63 พันธุ์สัตว์น้ำตัวอย่าง.....	88
ภาพที่ 4.64 จุดชมธรรมชาติและการเลี้ยงปลาในกระชัง.....	88
ภาพที่ 4.65 การทำแนวกันตลิ่งด้วยไม้ไผ่	89
ภาพที่ 4.66 ป้ายบอกทางโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริ	89
ภาพที่ 4.67 ลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว	90
ภาพที่ 4.68 ร้านอาหารครัวไม้พุง.....	90
ภาพที่ 4.69 ป้ายชื่อโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย	91
ภาพที่ 4.70 บ่อบำบัดน้ำเสีย	92
ภาพที่ 4.71 เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน.....	92
ภาพที่ 4.72 จุดชมวิวยลาลัยเส้นทางศึกษาธรรมชาติ	92
ภาพที่ 4.73 ป้ายบอกทางโครงการ.....	93
ภาพที่ 4.74 ห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว	93

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.75 รรรางสำหรับบริการนักท่องเที่ยว.....	93
ภาพที่ 4.76 ป้ายแหล่งท่องเที่ยวหาดทรายเม็ดแรกและภาพสัญลักษณ์.....	94
ภาพที่ 4.77 ชายหาดทรายเม็ดแรก.....	94
ภาพที่ 4.78 ป้ายบอกทางหาดทรายเม็ดแรก.....	95
ภาพที่ 4.79 ทางเข้าหาดทรายเม็ดแรก.....	95
ภาพที่ 4.80 หาดเจ้าสำราญ.....	96
ภาพที่ 4.81 ชายทะเลหาดเจ้าสำราญ.....	97
ภาพที่ 4.82 จุดถ่ายรูปแสดงสัญลักษณ์หาดเจ้าสำราญ.....	97
ภาพที่ 4.83 ป้ายบอกทางไปหาดเจ้าสำราญ.....	98
ภาพที่ 4.84 จุดบริการห้องน้ำและตู้กดเงินสด.....	99
ภาพที่ 4.85 ร้านสะดวกซื้อ.....	99
ภาพที่ 4.86 ร้านจำหน่ายของฝาก.....	99
ภาพที่ 4.87 จุดบริการนักท่องเที่ยวและเวทียากโฮว์.....	99
ภาพที่ 4.88 จุดบริการเสื้อชูชีพ.....	99
ภาพที่ 4.89 ลานจอดรถ.....	100
ภาพที่ 4.90 ร้านอาหาร ห้องพัก.....	100
ภาพที่ 4.91 หาดปึกเตียน.....	101
ภาพที่ 4.92 รูปปั้นนางผีเสื้อสมุทรในทะเลปึกเตียน.....	101
ภาพที่ 4.93 รูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมในทะเลปึกเตียน.....	102
ภาพที่ 4.94 ป้ายบอกทางไปปึกเตียน.....	102
ภาพที่ 4.95 ร้านอาหารและเตียงผ้าใบ.....	103
ภาพที่ 4.96 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ หาดปึกเตียน.....	103
ภาพที่ 4.97 สถานีตำรวจตำบลปึกเตียน.....	103
ภาพที่ 4.98 บ้านพักหาดปึกเตียน.....	103
ภาพที่ 4.99 ปึกเตียน คาบาน่า บีช รีสอร์ท.....	103
ภาพที่ 4.100 หาดชะอำ.....	104
ภาพที่ 4.101 จุดชมวิวดหาดชะอำ.....	104
ภาพที่ 4.102 ป้ายบอกทางไปหาดชะอำ.....	105
ภาพที่ 4.103 ร้านสะดวกซื้อชายหาดชะอำ.....	105

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.104 ร้านอาหารทะเล หาดชะอำ.....	105
ภาพที่ 4.105 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก หาดชะอำ.....	105
ภาพที่ 4.106 โรงแรมที่พัก ชายหาดชะอำ	105

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิวงกลมที่ 1 แสดงร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยว	107
แผนภูมิวงกลมที่ 2 แสดงร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยว	108
แผนภูมิวงกลมที่ 3 แสดงร้อยละ สถานภาพของนักท่องเที่ยว	109
แผนภูมิวงกลมที่ 4 แสดงร้อยละ ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว.....	110
แผนภูมิวงกลมที่ 5 แสดงร้อยละ อาชีพของนักท่องเที่ยว	111
แผนภูมิวงกลมที่ 6 แสดงร้อยละ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว.....	112
แผนภูมิวงกลมที่ 7 แสดงร้อยละ ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว.....	113
แผนภูมิวงกลมที่ 8 แสดงร้อยละ วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว	114
แผนภูมิวงกลมที่ 9 แสดงร้อยละ แรงจูงใจที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยว	115
แผนภูมิวงกลมที่ 10 แสดงร้อยละ แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว.....	116
แผนภูมิวงกลมที่ 11 แสดงร้อยละ ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว.....	117
แผนภูมิวงกลมที่ 12 แสดงร้อยละ ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว	118
แผนภูมิวงกลมที่ 13 แสดงร้อยละ ประเภทของที่พักราคา.....	119
แผนภูมิวงกลมที่ 14 แสดงร้อยละ ระยะเวลาในการพักราคา.....	120
แผนภูมิวงกลมที่ 15 แสดงร้อยละ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	121
แผนภูมิวงกลมที่ 16 แสดงร้อยละ ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว.....	122
แผนภูมิวงกลมที่ 17 แสดงร้อยละ ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว.....	123
แผนภูมิวงกลมที่ 18 แสดงร้อยละ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	124
แผนภูมิวงกลมที่ 19 แสดงร้อยละ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว	125
แผนภูมิวงกลมที่ 20 แสดงร้อยละ โอกาสมาเที่ยวอีกครั้งของนักท่องเที่ยว.....	126

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1	สถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดเพชรบุรี พศ.2553-2554	2
ตารางที่ 2.1	แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อการขยายตลาดและการขาย	23
ตารางที่ 3.1	จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	49
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยว	107
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยว	108
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละ สถานภาพของนักท่องเที่ยว	109
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละ ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว	110
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละ อาชีพของนักท่องเที่ยว	111
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละ รายได้ของนักท่องเที่ยว	112
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละ ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว	113
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละ วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว	114
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละ แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจมาท่องเที่ยว	115
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละ แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว	116
ตารางที่ 4.11	ความถี่ในการมาท่องเที่ยว	117
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละ ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว	118
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละ ประเภทของที่พัก	119
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละ ระยะเวลาในการพักค้างคืน	120
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	121
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละ ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว	122
ตารางที่ 4.17	จำนวนและร้อยละ ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว	123
ตารางที่ 4.18	จำนวนและร้อยละ ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	124
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	125
ตารางที่ 4.20	จำนวนและร้อยละ โอกาสการกลับมาท่องเที่ยว	126
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมกิจกรรมท่องเที่ยว	127
ตารางที่ 4.22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	128
ตารางที่ 4.23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	130
ตารางที่ 4.24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์	132

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง	141
ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง	142
ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละ รายได้ของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง.....	143
ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละ ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง	144
ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวรวม	145
ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 1.....	146
ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 2.....	147
ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 3.....	148
ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 4.....	149
ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 5.....	150
ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 6.....	151
ตารางที่ 4.36 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวที่ 7.....	152
ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวรวม 3 ด้าน	153
ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละ ระดับความคาดหวังที่ได้รับจากการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี	154

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย (Phenomena)

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปีพ.ศ. 2558 จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวเข้าออกประเทศได้อย่างเสรีไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย หรือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญจึงได้ผลักดันให้มีแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัดของประเทศไทย อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ว่าด้วยยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้ความสำคัญในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีและประวัติศาสตร์ ทำให้ต่อปีมีนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายในการเดินทางมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) นอกจากนี้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2555-2559) ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ยังมุ่งเน้นการวิจัยซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างสรรค์องค์ความรู้เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยดำเนินการบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระดับคุณภาพบริการในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวทางทะเล (คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน., 2556) อีกทั้งแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.2553-2556) เน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตด้านเศรษฐกิจ โดยพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ พัฒนาระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงการบูรณาการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของทุกภาคส่วน และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด (โครงสร้างแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี 2553-2556, 2553) และยังสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 15 ปี พ.ศ.2553-2567 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางวิชาการ มุ่งการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยสาขาด้านการท่องเที่ยว อาหาร และเทคโนโลยี (ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ระยะ 15 ปี พ.ศ.2553-2567, 2556)

สัมผัสทรายเม็ดแรกกับการเปิดประตูสู่จังหวัดเพชรบุรี ดินแดนแห่งคำนิยาม “เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม” เป็นจังหวัดในภาคกลางตอนล่างที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 2,000 ปี นับตั้งแต่สมัยทวารวดี มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการผจญภัย จึงเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นิยมมาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจกันมาก ดังข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2554 ที่แสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2552 – 2554

รายการ	2552 (2009)	2553 (2010)	2554 (2011)
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	1,644,164	1,880,960	2,122,115
ชาวไทย	1,367,728	1,687,095	1,892,823
ชาวต่างประเทศ	276,436	193,865	229,292
ค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)	4,095	4,113	4,174
ชาวไทย	1,545	1,584	1,897
ชาวต่างประเทศ	2,550	2,529	2,277
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)			
ผู้เยี่ยมเยือน	9,493	8,216	13,357
ชาวไทย	5,187	6,453	11,518
ชาวต่างประเทศ	4,306	1,763	1,839

(ที่มา : สำนักสถิติพยากรณ์, สำนักสถิติแห่งชาติ, 2557)

จากตารางที่ 1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีแนวโน้มลดลง ด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีการใช้จ่ายที่ลดลงในปี 2554 โดยค่าใช้จ่ายสูงสุดจะอยู่ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 2,550 บาท/คน/วัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยเฉพาะปี 2554 เท่ากับ 1,897 บาท บาท/คน/วัน ด้านรายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยในปี 2552 เท่ากับ 9,493 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 13,357 ล้านบาท ในปี 2554 ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ถึง 11,518 ล้านบาท จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้เกิดรายได้ ทำให้นโยบายของรัฐบาลในทุกๆ ประเทศมุ่งส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และยังมีผลการวิจัยพบว่าในปี ค.ศ. 2020 ประเทศทั่วโลกจะมีรายได้หลักจากการท่องเที่ยวสูงเกินครึ่งอีกด้วย

ปีพ.ศ. 2559 คาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมอีกเท่าตัว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในช่วงปลายปีพ.ศ. 2558 อีกทั้งจังหวัดเพชรบุรีเป็น 1 ใน 3 จังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (The Royal coast) ที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันได้เปิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเส้นทาง ได้แก่ อ่าวบางตะบูน นาเกลือ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน และหาดชะอำ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ จำนวน 19 แห่ง ตลอดระยะทาง 56 กิโลเมตร ตั้งแต่อำเภอบ้านแหลมถึงอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากการลงพื้นที่ของคณะวิจัยเพื่อสังเกตและสอบถามนักท่องเที่ยวในเส้นทางดังกล่าว พบว่า ปริมาณนักท่องเที่ยวยังคงมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่มาเพื่อรับประทานอาหารทะเลมากกว่าที่จะเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว ไม่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวไม่น่าสนใจ ใช้เป็นเส้นทางลัด กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ดึงดูดใจ ส่วนข้อดี คือ นักท่องเที่ยวชอบบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ ความสวยงามของสถานที่ อธิบายของผู้คน และอาหารทะเลสดใหม่ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังเสนอแนะให้มีการจัดเส้นทางที่ตรงกับต้องการ และให้ความหลากหลายอีกด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว คณะวิจัยเห็นว่า ถ้าต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้มีความยั่งยืนนั้น จำเป็นจะต้องมีเส้นทางท่องเที่ยวที่ชัดเจนสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นำรายได้เข้าสู่จังหวัด ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 ยุทธศาสตร์การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แผนงานการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวทางทะเล ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติรายประเด็นด้านการท่องเที่ยว นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากทั้งภายนอกและภายในประเทศ รวมถึงยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรีที่เน้นการเสริมสร้างศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากสาขาด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนสืบต่อไป

2. คำถามวิจัย (Research Question)

2.1 เส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตามศักยภาพและข้อจำกัด ผลผลิตภัณฑการท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมและความต้องการกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ควรเป็นอย่างไร

2.2 นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ในระดับใด

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

3.1 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดย

3.1.1 ศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลผลิตภัณฑการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

3.1.2 ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

3.2 เพื่อประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

4.1 การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของคนวันทำงานที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครไปยังอีกสถานที่หนึ่งในจังหวัดปริมณฑล เป็นการชั่วคราว โดยมีจุดประสงค์เพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน หรือประกอบภารกิจอื่นๆ ที่ไม่ใช่ทำงานประจำหรือเพื่อการศึกษา

4.2 เส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย หมายถึง แผนที่ที่ใช้ในการนำทางหรือเส้นทางที่ใช้ในการนำการท่องเที่ยวตั้งแต่คลองโคกจนถึงชะอำ โดยชุมชนในพื้นที่นั้นๆ มีกิจกรรมก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการนำมาใช้

4.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งกระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว วิธีการเดินทาง ผู้ร่วมเดินทาง ผู้มีส่วนตัดสินใจ เหตุผลสำคัญที่ตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่มาเที่ยว

4.4 ความต้องการผลผลิตภัณฑการท่องเที่ยว หมายถึง สินค้าและบริการการท่องเที่ยวรวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ที่สร้างความต้องการและการตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว ได้แก่

4.4.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวมีความต้องการเดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศน์ป่าชายเลนดูนก/ตกหมึก/ดูปลาตีน มีความต้องการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ชมโฮมสเตย์กลางทะเล พายเรือชมป่าโกงกาง พักผ่อนชายหาด เล่นน้ำ ดำน้ำตื้น และดูวิถีชีวิตชนชายฝั่งทะเล

4.4.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ ประกอบด้วย มีความต้องการถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ/เสียงธรรมชาติ ศึกษาท้องฟ้า/ดาราศาสตร์ ขี่จักรยานท่องเที่ยวตามเส้นทางธรรมชาติ การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล ตกปลา ถีบกระดานเก็บบอย ชมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ชมฟาร์มหอยเช่น หอยแครง หอยแมลงภู่ เป็นต้น พักโฮมสเตย์/ทานอาหารกลางทะเล และนั่งเรือชมปลาวาฬบูดู

4.4.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวต้องการชมความงาม ความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์/วัด ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรมเช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง อุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ และกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนท้องถิ่นเช่น การซ่อมเรือ อาชีพประมง การทำนาเกลือ

4.5 ศักยภาพและข้อจำกัดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดเส้นทางมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น และมีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดีและความพร้อมของคนในชุมชน

4.6 การประเมินเส้นทางท่องเที่ยว หมายถึง การศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ ตั้งแต่บางตะบูนจนถึงชะอำ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ระดับความพึงพอใจมาก ระดับความพึงพอใจปานกลาง ระดับความพึงพอใจน้อย และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

5. ขอบเขตการวิจัย (Scope of Research)

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาที่วิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษาไว้ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

5.1.1 การกำหนดแนวทางการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่จะศึกษาไว้ 2 ประเด็นด้วยกัน คือ

1) การศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากแหล่งทุติยภูมิและแหล่งปฐมภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน

2) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาจากการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยว

3) การวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและกำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจ

5.1.2 การประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี หลังจากได้เส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้พัฒนาขึ้นในข้อที่ 3) จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่าง เพื่อประเมินความพึงพอใจ/ปัญหาและข้อเสนอแนะในเส้นทางการท่องเที่ยวตัวอย่าง

5.2 ขอบเขตด้านประชากรที่วิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งตามวิธีการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1) ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มที่พัก รีสอร์ท โรงแรม กลุ่มร้านอาหาร กลุ่มร้านขายของที่ระลึก

2) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3) ผู้นำชุมชน/ประชาชนในท้องถิ่น

4) นักท่องเที่ยว

5.2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลความต้องการด้านการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มาท่องเที่ยวบริเวณเส้นทางเลียบริมชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จนถึงชายหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

5.3 ขอบเขตด้านสถานที่วิจัย

พื้นที่การท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลตะวันตกของอ่าวไทย ตั้งแต่ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม ถึงหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ความยาวของเส้นทาง 56 กิโลเมตร

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่วิจัย ใช้เวลาประมาณ 1 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – 30 กันยายน 2560

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

6.1 ด้านวิชาการ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

6.2 ด้านนโยบาย ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน สามารถวางแผนและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว โดยการเผยแพร่เพื่อสร้างการรู้จักจดจำ และกระตุ้นความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว

6.3 ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ ทำให้คุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความภาคภูมิใจในการนำเสนอวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ของชุมชน ผ่านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนต่อชุมชนและชุมชนกับนักท่องเที่ยว

6.4 ด้านการเผยแพร่ ผลการดำเนินงานวิจัยได้มีการเผยแพร่ในเวทีสาธารณะในลักษณะต่าง ๆ ทั้งการนำเสนอผ่านเวที การนำเสนอบทความระดับชาติ

7. หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

7.1 ชุมชนบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลจังหวัดเพชรบุรี

7.2 หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สมาคมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

7.3 หอการค้าจังหวัดเพชรบุรี

7.4 องค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ถนนเลียบชายฝั่งทะเล จังหวัดเพชรบุรี

7.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

7.6 นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไป

7.7 ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านของฝาก กลุ่มโรงแรม/ที่พัก ฯลฯ

7.8 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรด้านการจัดการท่องเที่ยว

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด เพชรบุรี คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ
4. แนวคิดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
5. แนวคิดการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว
6. เส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่สร้างรายได้หลักสำคัญของประเทศอีกด้วย

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่งที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ยังเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และก่อให้เกิดความสุขใจ มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำนิยามหรือความหมายของการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ไว้ดังนี้

1.1.1 จูริชญา มณีเนตร (2553, 12) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่น เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไป และเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องหรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

1.1.2 วรพล สุวรรณภูมิ (2553, 8) จากการศึกษาแนวคิดและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง อาจจะเพื่อพักผ่อน เปลี่ยน

บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวยังสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ

1.1.3 ฉันทิช วรรณถนอม (2554, 34) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่าง ๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ถือได้ว่าเป็น การส่งออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิต สินค้า คือ บริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็จะต้องมีการลงทุน ซึ่งผล ประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศและจะช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ทางด้านสังคมการท่องเที่ยวถือเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียด พร้อมกับการได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไป อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงถือเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ผู้อยู่ในท้องถิ่นได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่ต่างๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และพึงพอใจของผู้เดินทาง เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องหรือเพื่อน เป็นต้น ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้แต่เพื่อการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่เพื่อให้เกิดความสุขทางจิตใจ และการท่องเที่ยวยังมีบทบาทที่สำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นนโยบายหลักที่สำคัญ

1.2 ปัจจัยของการท่องเที่ยว

ปัจจัยการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการท่องเที่ยว (Tourism Service) และการตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market of Tourist) (อรนุช ศิลป์มณีพันธ์, 2554, 14) การเดินทางท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตสังคมในปัจจุบันการที่บุคคลและสังคม มีความสนใจและความต้องการที่จะท่องเที่ยว หรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อการใช้เวลาว่างเพื่อให้เกิดประโยชน์ เพื่อการศึกษานั้น จะต้องมีความสนใจในการท่องเที่ยวซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสงค์การท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้ดังนี้

1.2.1 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) คือ สิ่งที่สามารถดึงดูดหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวไปเยือนจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ ถ้ามีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุด แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะมีนักท่องเที่ยวและสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก

1.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) คือ สิ่งต่างๆ ที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างสะดวกสบายที่สำคัญมากที่สุดคือ เรื่องที่พักแรมไม่ว่าจะเป็นที่พักในรูปแบบโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ สิ่งสำคัญอันดับรองลงมาคือ การบริโภคจึงต้องมีร้านอาหารบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยว

1.2.3 การเข้าถึงได้ (Accessibility) หมายถึง การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้ต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

1.2.4 กิจกรรม (Activities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากเช่นกัน ในยุคปัจจุบันการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ความงดงามของป่าไม้หรือธรรมชาติ หากความสำคัญสำหรับผู้มาเยือนคือการได้มีโอกาสกิจกรรมต่างๆ เช่นดำน้ำรูปแบบ Scuba Diving หรือ Snorkeling การพายเรือแคนูบริเวณป่าชายเลน การตกปลาหมึกในทะเลลึก ดูนกตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่น อาทิ ปลูกป่าชายเลนซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานี้จะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมดังกล่าวมักจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

1.2.5 การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ได้แก่สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิ การบริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไพร่ชนีย์ สถานบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

1.2.6 ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) เป็นการจัดการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความสะดวกรวดเร็ว รู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในสถานที่ที่จะเดินทางไปเพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งประกอบไปด้วยธุรกิจและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวองค์ประกอบที่สำคัญในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ควรมีองค์ประกอบปัจจัยหลัก 6 ประการได้แก่สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) การเข้าถึงได้ (Accessibility) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) และความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) การจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรที่จะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อสร้างความร่วมมือ ร่วมกันวางแผนและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้วย

1.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รายงานการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ (พ.ศ. 2542) ได้แบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศออกเป็น 3 หมวด รวม 19 กิจกรรมประกอบด้วย

1) กิจกรรมเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ (9 กิจกรรม) ได้แก่ เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ส่องสัตว์ ดูนก เทียวถ้ำ น้ำตก/พายเรือ แคนยูน คัยค เรือใบ กระดานโต้ลม ดำน้ำดูปะการัง ตั้งแคมป์ ล่องแพ ล่องเรือยาง ขี่ม้า นั่งช้าง

2) กิจกรรมกึ่งนิเวศ (5 กิจกรรม) ได้แก่ ถ่ายรูป บันทึกภาพ เสียง ศึกษาท้องฟ้า ชีวจักรยานท่องเที่ยว (เสือภูเขา) ปีน/ไต่เขา ตกปลา

3) กิจกรรมส่งเสริมทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ (5 กิจกรรม) ได้แก่ ชมความงามความเก่าแก่ ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์ ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม ร่วมกิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของผู้คน การศึกษาเรียนรู้การผลิตของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง

1.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้อย่างมหาศาลเพื่อนำรายได้จากการท่องเที่ยวไปพัฒนาประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน ธุรกิจท่องเที่ยวจะสามารถเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ และมีคุณภาพแก่ชุมชนแล้วนั้น คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ ดังนี้

1.4.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2556, 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสามารถของธรรมชาติชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยว โดยเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

1.4.2 บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2557, 5) การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนอย่างสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

1.4.3 กฤติยา จักรสาร (2554, 23) การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและรักษา เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลกที่เปลี่ยนไปโดยมีขอบเขตการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกส่วนของการท่องเที่ยว ดังนี้

- 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องดำรงอยู่ได้
- 2) มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือนอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไม่เสื่อมคลาย
- 4) การบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอ

ต้องไม่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้ต่อธุรกิจทางการท่องเที่ยว ตลอดจนคนในชุมชน การศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก

2.1 ความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

มีผู้ให้นิยามความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้หลายท่าน ในที่นี้จะยก 2 ท่าน ดังนี้

2.1.1 รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์ (2558, 2) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (tourist behavior) ว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกในด้านต่างๆของนักท่องเที่ยว ทั้งก่อนการเดินทางท่องเที่ยว (pre-trip behavior) ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว (behavior during the trip) และภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว (post-trip behavior) ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกนั้นๆ (factors influencing tourist behavior)

2.1.2 วชิราภรณ์ โลหะชาละ (2558, 31) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง การกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการกระทำนั้นนักท่องเที่ยวจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม สังเกตการณ์กระทำได้หรือไม่ได้ก็ตาม เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง หรือตอบสนองความคิดความต้องการที่เกิดขึ้น โดยพฤติกรรมภายนอกของนักท่องเที่ยวเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ส่วนพฤติกรรมภายในของนักท่องเที่ยวเป็นผลมาจากการทำงานของอวัยวะต่างๆภายในร่างกาย ทั้งความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ทศนคติ ค่านิยมที่อยู่ภายใน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกและส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาในการตัดสินใจซื้อหรือบริโภคสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของนักท่องเที่ยว ทั้งก่อนการเดินทางท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยวและหลังการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ทศนคติ และการแสดงออกต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว จากสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ได้รับในขณะนั้น

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการท่องเที่ยว

มีนักวิชาการได้ให้นิยามของความหมายพฤติกรรมทางการท่องเที่ยวไว้หลายท่าน ดังนี้

2.2.1 เลวิทท์ (พิบูล ทีปะपाल, 2543, 109 อ้างจาก Levitt. n.d.) ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาจะมีมูลเหตุที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเสมอ ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวจะเป็นตัวกระตุ้น เร่งเร้าจิตใจ ทำให้เกิดความต้องการ และจากความต้องการทำให้เกิดแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมในที่สุด ซึ่งมีลักษณะเป็นขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการ เรียกว่า “กระบวนการของพฤติกรรม” (Process of Behavior) 3 ประการ ดังนี้

1) พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสาเหตุทำให้เกิด (Behavior is caused) ซึ่งหมายความว่า การที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ทำให้เกิด และสิ่งที่เป็นสาเหตุก็คือความต้องการที่เกิดขึ้นในตัวคนนั่นเอง

2) พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้น (Behavior is motivated) คือ เมื่อคนเรามีความต้องการเกิดขึ้นแล้ว คนก็ปรารถนาที่จะบรรลุถึงความต้องการนั้น จนกลายเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ ให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น

3) พฤติกรรมที่เกิดขึ้นย่อมมุ่งไปสู่เป้าหมาย (Behavior is goal-directed) หมายถึง การที่คนแสดงพฤติกรรมอะไรออกมานั้น มิได้กระทำไปอย่างเลื่อนลอยโดยปราศจากจุดมุ่งหมายหรือไรทิศทาง ตรงข้ามกลับมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แน่นอน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแห่งความต้องการของตนอย่างใดก็ตาม แม้ว่ากระบวนการของพฤติกรรมของคนจะมีลักษณะคล้ายๆ กัน แต่รูปแบบพฤติกรรมของคนก็แสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ ที่เขาเผชิญมีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม สังคมและจิตวิทยา ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน

2.2.2 เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ (2538, 4) ได้เสนอว่า การวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวนั้นมักจะกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการท่องเที่ยว เวลาสำหรับการท่องเที่ยว และความตั้งใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เป็นตัวกำหนดที่สำคัญยิ่งต่อการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์องค์ประกอบเหล่านี้ จึงเป็นกรอบกำหนดทิศทาง และขนาดของพฤติกรรมการท่องเที่ยวให้แตกต่างกันออกไปตามข้อจำกัดของแต่ละบุคคลมีอยู่กล่าวคือ บุคคลที่มีรายได้ต่ำ มีเวลาน้อย หรือไม่ตั้งใจที่จะท่องเที่ยวย่อมสามารถท่องเที่ยวได้ไกลและในเวลาสั้นเท่านั้น แต่ในขณะที่คนที่มีรายได้สูง มีเวลาและมีความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวสถานที่ที่ทันสมัยและมีคุณภาพเหนือกว่า เป็นต้น

2.2.3 สรัช พิศาลบุตร และ นฤมล สมิตินันท์ (2526, 38-39) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์อาจแตกต่างกันไปตามสถานภาพทางสังคมของแต่ละคน ซึ่งการแสดงออกอาจมีเหตุผลหลายอย่างประกอบกัน กล่าวคือ ส่วนหนึ่งมาจากความพอใจส่วนตัว และอีกส่วนหนึ่งเพื่อต้องการแสดงสถานภาพของตน เพื่อให้สังคมยอมรับและยกย่อง สำหรับคนบางคนที่การเดินทางท่องเที่ยวมีเหตุผลมาจากความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงภารกิจประจำวันที่ซ้ำซาก นอกจากนี้ก็มีการเดินทางเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากมีประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ ๆ

2.3 รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบพื้นฐานที่สุดคือการแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของพฤติกรรมการเดินทาง กล่าวคือ การแบ่งว่าบุคคลนั้นเป็นนักท่องเที่ยว (Tourists) หรือ นักเดินทาง (travelers) นักท่องเที่ยวนั้นคือ บุคคลซึ่งซื้อรายการนำเที่ยวเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยวในขณะที่นักเดินทางคือบุคคลซึ่งจัดการการเดินทางด้วยตนเอง เช่น ซื้อตั๋วเครื่องบินเอง จองที่พักเอง กำหนดสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง เป็นต้น

Cohen (1979) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวแบบนันทนาการ (Recreational Tourists) จะเป็นนักท่องเที่ยวซึ่งเน้นความสำคัญ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการ หรือการพักผ่อนทางร่างกาย

2) นักท่องเที่ยวแบบปลีกตัวหาความเพลิดเพลิน (The Diversionary Tourists) จะเป็นนักท่องเที่ยวที่พยายามหาแนวทางเพื่อลืมหืมความจำในชีวิตประจำวัน

3) นักท่องเที่ยวมุ่งหาประสบการณ์ (The Experiential Tourists) จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แท้จริง นักท่องเที่ยวประเภทนี้สนใจศึกษาและได้รับประสบการณ์ที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปสัมผัส ตัวอย่างเช่น เมื่อเดินทางไปประเทศสเปนก็ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตของผู้คนท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมต่างๆ ที่แท้จริงเป็นของสเปน

4) นักท่องเที่ยวแบบชอบทดลอง (The Experimental Tourists) มีลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือชอบติดต่อกับคนท้องถิ่น เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของคนท้องถิ่น

5) นักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่น (The Existential Tourists) นักท่องเที่ยวประเภทนี้ ต้องการฝังตัวเองหรือใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเดียวกับคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นเวลานาน ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวที่มาใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในประเทศไทยเช่น พัทยาหรือเชียงใหม่และพยายามใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตัว การรับประทานอาหาร การพยายามพูด ภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

2.4 องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนั้นมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

2.4.1 เป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทุกๆ พฤติกรรม จะต้องมียุทธศาสตร์ในการกระทำ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์ต้องการเกียรตินิยม โดยการแสดงให้เห็นว่าตนเดินทางท่องเที่ยวโดยที่สภาพแวดล้อมในสถานที่ตนเดินทางยังคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศดั้งเดิม

2.4.2 ความพร้อม หมายถึง ความมีวุฒิภาวะ และความสามารถในการทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มที่รักความผจญภัย นิยมไต่เขา ปีนหน้าผา ต้องมีความพร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจแล้วสามารถจะทำกิจกรรมที่ตนชอบได้

2.4.3 สถานการณ์ หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้เลือกกระทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ เช่น การท่องเที่ยวตามหมู่เกาะควรกระทำในยามคลื่นลมสงบ ไม่ควรทำในขณะที่มีพายุฝนฟ้าคะนอง

2.4.4 การแปลความหมาย หมายถึง วิธีการคิดแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่พอใจมากที่สุด สถานการณ์หนึ่งๆ เช่น เวลาสิบสองนาฬิกาควรเป็นเวลาให้นักท่องเที่ยวควรหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน

2.4.5 การตอบสนอง คือ การตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่ตนได้ตัดสินใจเลือกสรรแล้วเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเพื่อพักผ่อน ดังนั้นนักท่องเที่ยวจะต้องวางแผนการเดินทาง และจัดการดำเนินการล่วงหน้าในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตั้งแต่กิจกรรมการกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการเดินทาง กิจกรรมการจองที่พักเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

2.4.6 ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ ผลจากการกระทำหนึ่งๆ อาจได้ผลตามที่คาดหมายไว้ หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหวังที่ตั้งใจไว้เช่น นักท่องเที่ยวได้มีกำหนดการเดินทางไว้เพื่อมาพักผ่อนวันหยุดในประเทศไทยแต่ปรากฏว่า ในเวลานั้นเกิดการชุมนุมที่สนามบิน และทำให้สนามบินต้องปิดทำการเครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้ มีผลลัพธ์ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถบรรลุผลตามที่คาดหมายไว้ได้

2.4.7 ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่กระทำลงไปไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จึงต้องกลับมาแปลความหมาย ไตร่ตรอง เพื่อเลือกหาวิธีใหม่ๆ มาตอบสนองความต้องการ หรืออาจจะเลิกความต้องการไป เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกินความสามารถ เช่น การก่อวินาศกรรมในเมืองมูไบ ประเทศอินเดียในเดือนพฤศจิกายน ปี 2008 นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจจะเดินทางไปเมืองดังกล่าว จะต้องเกิดความผิดหวังเพราะเกิดความกังวลด้านความปลอดภัย และอาจล้มเลิกความตั้งใจในการเดินทาง หรืออาจเปลี่ยนเส้นทางไปเมืองอื่นที่ปลอดภัยกว่า

2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

2.5.1 ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (Demographic Factor) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศที่มีประชากรมากๆ การแสดงออกของนักท่องเที่ยวโดยมากแล้วจะแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศที่มีประชากรน้อยๆเช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนซึ่งมีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือกว่า 1 พันล้านคน ผู้ที่สามารถมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีเพียงพอในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศได้ย่อมเป็นกลุ่มที่อยู่ในระดับกลางถึงระดับสูงในสังคม การแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ ย่อมแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีประชากรอยู่ที่ประมาณหกล้านคน เป็นต้น

2.5.2 ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technology Factor) ปัจจัยทางเทคโนโลยี ได้แก่ ปัจจัยในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวรวมถึงการให้บริการด้านความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยวด้วย เช่น เทคโนโลยีทางการสื่อสารได้แก่ระบบการจองสำรองที่นั่งบนเครื่องบิน การออกบัตรโดยสารของสายการบินต่างๆ ซึ่งใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า CRS (Computer Reservation System) ส่งผลถึงความสะดวกสบายรวดเร็ว นักท่องเที่ยวย่อมมีความมั่นใจและแสดงถึงความมั่นคงของผู้ให้บริการด้วย

2.5.3 ปัจจัยทางการเมือง (Political Factor) ปัจจัยทางการเมือง เป็นปัจจัยที่กระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะต่อนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุที่นักท่องเที่ยวโดยมากเดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหลัก คือ การพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นนักท่องเที่ยวย่อมไม่นิยมที่จะเดินทางไปแหล่ง

ท่องเที่ยวที่เกิปัญหาทางการเมือง เช่น ประเทศอิสราเอล ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมาก อีกทั้งยังมีศาสนสถานที่สำคัญทางศาสนาคริสต์ ที่นักแสวงบุญนิยมเดินทางไปเยี่ยมชม แต่ก็เกิดปัญหาทางด้านการเมืองอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย ความไม่สะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยวหรือไปแสวงบุญ ด้วยเหตุผลที่ว่าการท่องเที่ยวไม่ทราบว่าจะเกิดปัญหาขึ้นเมื่อใด และมีเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมของชาวปาเลสไตน์ตลอดเวลา ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปในอิสราเอลมีจำนวนไม่มากนัก

2.5.4 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factor) เศรษฐกิจนับเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว และบ่งบอกพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติได้ด้วย หากนักท่องเที่ยวกลุ่มใดที่เดินทางมาจากประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดี เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มักถูกจัดอยู่ในอันดับต้นๆ ที่เป็นการต้องการของเกือบทุกประเทศการส่งออกด้านพฤติกรรมค่าใช้จ่ายจะใช้ไปในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านนันทนาการ ด้านท่องเที่ยว ด้านการซื้อของที่ระลึก จะเลือกใช้บริการอยู่ในโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยวระดับสูง เป็นต้น ตรงกันข้ามหากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดี การส่งออกของนักท่องเที่ยวย่อมถูกจำกัดศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งก็จะใช้จ่ายในระดับกลางถึงต่ำ

2.5.5 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factor) ปัจจัยด้านนี้เน้นว่ามีผลกระทบมากต่อการแสดงออกของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวถูกปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมหล่อหลอมมาตลอด และถ่ายทอดออกมาเป็นทัศนคติของกลุ่มคนเหล่านั้น ทัศนคติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจะเป็นตัวกำหนดรสนิยมและค่านิยมในการเดินทาง การซื้อสินค้า การเดินทางท่องเที่ยวของคนกลุ่มนั้นๆ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับใดและรูปแบบใด

2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค หมายถึง บทบาทของนักท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเที่ยว ซึ่งกระบวนการซื้อของผู้บริโภคมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้น และตอบสนองของพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยว โดยเห็นได้ว่า สิ่งกระตุ้น (Input) ได้แก่ ผลผลิตทางการท่องเที่ยวทุกประเภท ตลอดจนการให้บริการของธุรกิจสินค้าและบริการเหล่านี้มีการแข่งขันสูง และเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ผลักดันให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจแสวงหาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ตลอดจนได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ประกอบกับการเรียนรู้ แรงจูงใจ ประสบการณ์และทัศนคติของตน การกลั่นกรองข้อมูล ซึ่งอยู่ในกระบวนการตัดสินใจ ทำให้เกิดการรับรู้ (Perception) และนำไปสู่การพยายามหาทางตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของตน โดยการซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและโรงแรมที่เลือกสรรแล้ว การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการนับว่าเป็นการตอบสนอง (Output) จากสิ่งกระตุ้น และกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่ต้น และถ้าสินค้าและบริการสามารถตอบสนองความจำเป็นและความต้องการได้นักท่องเที่ยวได้รับความพอใจ จะเพิ่มประสบการณ์ทางบวกมากขึ้นและทำให้เกิดการซื้อซ้ำ(เดินทางมาเที่ยวและใช้

บริการอีก) แต่ถ้าไม่พอใจก็จะกลายเป็นประสบการณ์ลบ และไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก แม้ว่าจะมีเส้นทางท่องเที่ยวที่ดีกว่า

ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยว ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถหาหนทางแก้ไข พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในสังคมได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสอดคล้องกับความสามารถในการตอบสนองของธุรกิจการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และยังสามารถตอบสนองกับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด คณะนักวิจัยจึงได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวมาใช้ในการประกอบการทำวิจัย

3. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับความต้องการ ความจำเป็นและการมุ่งใจของมนุษย์ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

3.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

มนุษย์ทุกคนต่างมีความต้องการ ความต้องการพื้นฐานเป็นความต้องการที่มีมากำเนิด (Innate needs) เรียกว่า ความต้องการปฐมภูมิ (Primary needs) ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น น้ำ อาหาร อากาศ เป็นต้น ความต้องการอีกรูปแบบหนึ่งเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายหลัง (Acquired needs) เป็นความต้องการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมที่อาศัยอยู่เรียกว่า ความต้องการทุติยภูมิ (Secondary needs) ความต้องการของมนุษย์ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง จะเป็นแรงขับที่จะให้เกิดแรงจูงใจในการนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมต่างๆ (Schiffman & Kanuk, 2010, pp. 106-107) นักการตลาดจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคต่อไป

3.2 ประเภทของความต้องการ

Hoyes and Macinnis (2010, pp. 51-52) ได้แบ่งประเภทความต้องการไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1) ความต้องการด้านสังคม (Social needs) เป็นความต้องการที่มีความเกี่ยวข้องกับคนอื่น ต้องการให้คนอื่นมีการตอบสนอง เช่น ผู้บริโภคยินดีซื้อเสื้อผ้าราคาแพงๆ เพื่อให้คนอื่นมีการตอบสนองโดยการมองอย่างชื่นชม

2) ความต้องการที่ไม่เกี่ยวข้องกับสังคม (Nonsocial needs) เป็นความต้องการที่ไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่นเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเอง

3) ความต้องการด้านคุณสมบัติ (Functional needs) เป็นความต้องการที่ผู้บริโภคจะต้องค้นหาสินค้าหรือบริการที่จะแก้ปัญหาของตน

4) ความต้องการได้สัญลักษณ์ (Symbolic needs) เป็นความต้องการของผู้บริโภคที่อยากให้คนอื่นรับรู้ในตัวผู้บริโภค เป็นการแสดงตัวตนของผู้บริโภค

5) ความต้องการด้านความสุขสำราญ (Hedonic needs) เป็นความต้องการตอบสนองด้านความรู้สึก ผู้บริโภคต้องการความสุขสำราญ ด้านประสาทสัมผัส ดังนั้นผู้บริโภคจึงยินดีที่จะจ่ายในราคาสูง เพื่อสร้างความสุขสำราญให้กับตนเอง

3.3 คุณลักษณะของความต้องการ

ความต้องการมีคุณลักษณะเฉพาะตัวหลายประการ Hoyer and Macinnis (2010, p. 53) ได้นำเสนอคุณลักษณะของความต้องการไว้ ดังนี้

1) ความต้องการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา needs are dynamic ความต้องการไม่เคยได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจเต็มที่ เช่น การกินเพียงครั้งเดียว ไม่สามารถประพาสความหิวไปได้ตลอดเมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนอง ความต้องการใหม่จะเกิดขึ้นในเวลาต่อมา เนื่องจากในทุกๆ วันมนุษย์เราจะเต็มไปด้วยความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นผู้ผลิตสินค้าจึงผลิตสินค้าหลายระดับ เพื่อตอบสนองความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุดของผู้บริโภค

2) ความต้องการที่เกิดขึ้นจะมีระดับชั้น (Needs exist in a hierarchy) แม้ว่าความต้องการหลายอย่างจะสามารถเกิดขึ้นพร้อมกันในเวลาเดียวกัน ผู้บริโภคจะลำดับความสำคัญของความต้องการ

3) ความต้องการสามารถมาจากทั้งภายในและภายนอก (Need can be internally or externally aroused) ความต้องการส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากการกระตุ้นภายใน

4) ความต้องการสามารถเกิดขึ้นจากความขัดแย้ง (Needs can conflict) เมื่อผู้บริโภคเกิดความต้องการมักจะมีทางเลือกเกิดขึ้นเสมอ บางครั้งอาจเป็นทางเลือกที่เราปรารถนาทั้งสองทาง (Desirable)

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยว หากผลิตภัณฑ์ไม่อาจตอบสนองความต้องการให้เกิดความพึงพอใจได้ ก็อาจส่งผลถึงรายได้และภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นได้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

4.1 ความหมายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

4.1.1 นรินทร์ สังข์รักษา (2555, 10) ได้กล่าวถึงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวไว้ว่า ประกอบด้วยสินค้าทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม และการบริการที่คาดว่าจะตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้มากที่สุด

4.1.2 จาฟาร์ และคณะ (Jafar and others) อ้างใน มสธ. (2545: 15) ได้ให้ความหมาย ของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวว่า สิ่งใดก็ตามที่บุคคลซื้อเพื่อเดินทางจากจุดหมายหนึ่งไปยังจุดหมายหนึ่ง และคือสิ่งที่บุคคลซื้อในขณะที่อยู่ภูมิลำเนาอื่น

4.1.3 จิตานันท์ ตีกุล และคณะ (2550, 10) ได้ให้ความหมายว่า ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวคือ สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภค หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่นๆ โดยลักษณะของสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนี้มีทั้งที่สามารถจับต้องได้และมีตัวตน หรือที่ไม่สามารถจับต้องได้

จากความหมายจึงสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourism Product) หมายถึง สินค้าหรือบริการที่นำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุด

4.2 ลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิลสมพงค์ (2557, 60-61) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวไว้ 5 ประการ ดังนี้

4.2.1 มีลักษณะเป็นผลิตภัณฑ์ผสม ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ของธุรกิจย่อยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผสม ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจขายของที่ระลึก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจบันเทิง ฯลฯ ธุรกิจบริการเหล่านี้ต้องมีการวางแผน การตลาด รูปแบบการบริการและการดำเนินงานอื่นๆ ในลักษณะที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการระบุมาตรฐาน และการควบคุม นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความพอใจ ความร่วมมือทางธุรกิจจึงมีความสำคัญมากในการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว และทำให้ตลาดการท่องเที่ยวเจริญเติบโต การประสานงานของทุกหน่วยงาน หมายถึง การประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

4.2.2 ส่วนผสมบางส่วนของผลิตภัณฑ์เป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้องหรือทดลองใช้ก่อนได้ เช่น การบริการ ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ลูกค้าจึงต้องใช้ความรู้สึกร่วมด้วย อารมณ์และจินตนาการในการตัดสินใจซื้อ ผู้ประกอบธุรกิจก็ต้องนำเสนอขายโดยสร้างสถานการณ์สมมติให้ลูกค้าเกิดจินตนาการ และเห็นภาพชัดขึ้นว่าผลิตภัณฑ์เป็นอย่างไร เช่น ภาพโฆษณาของบริษัทการบินไทย จำกัด ซึ่งแสดงถึงความอ่อนโยนและความนุ่มนวลของการให้บริการ โรงแรมจัดทำโบชัวร์ที่มีภาพห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยถ่ายทำจากสถานที่จริง ทั้งนี้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องสร้างภาพ หรือจินตนาการให้ใกล้เคียง หรือเหมือนกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อแสดงว่าไม่หลอกลวงลูกค้า หรือสร้างความคาดหวังให้แก่ลูกค้าในลักษณะที่เกินความจริง

4.2.3 อายุของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับฤดูกาล เนื่องจากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวไม่ใช่สินค้าจำเป็นต่อการบริโภคประจำวัน ลูกค้าต้องการบริโภคเมื่อต้องการเดินทางหรือหยุดพักผ่อนในช่วงสุดสัปดาห์ หรือฤดูกาลท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน รายการนำเที่ยวบางอย่างเป็นที่นิยมตามฤดูกาล เช่น รายการนำเที่ยวทางทะเลในฤดูร้อน รายการนำเที่ยวภูเขาในฤดูหนาว แต่ในฤดูฝนคนไม่นิยมเดินทางกัน ดังนั้นอายุผลิตภัณฑ์นั้นๆ จึงเสียเร็วหรืออายุสั้น ผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้อง

เปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะสมกับฤดูกาล และต้องมีวิธีการส่งเสริมการขายนอกฤดูกาล เพื่อกระตุ้นให้เกิดอุปสงค์การท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่คนไม่นิยมเดินทาง

4.2.4 ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีช่องทางการจำหน่ายมาก การจำหน่ายผ่านตัวแทน (Travel Agent) ทำให้ขายได้ในปริมาณมากกว่าการขายตรง ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น บริษัทการบิน สวนสนุก โรงแรมจะต้องลงทุนสูงจึงต้องการกระจายการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เงินทุนกลับคืน หรืออยู่ในจุดคุ้มทุนให้รวดเร็วที่สุด ลูกค้าจะซื้อสินค้าได้ราคาถูกกว่าซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง เพราะผู้ผลิตได้ให้สิทธิพิเศษ หรือราคาพิเศษแก่ตัวแทนจำหน่าย ซึ่งผิดกับการซื้อผลิตภัณฑ์อื่นๆ ซึ่งมักจะมีราคาสูงขึ้นเมื่อผ่านตัวกลาง แต่ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวกลับมีราคาถูกลง ช่องทางการจำหน่ายในตลาดการท่องเที่ยวจึงมีหลากหลาย

4.2.5 ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวถูกออกแบบได้ง่าย ทั้งในส่วนของทรัพยากรการท่องเที่ยวและการบริการ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติเป็นสินมรดกของประเทศไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ แต่ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และรูปแบบการบริการที่ผู้ประกอบการธุรกิจคิดขึ้นอาจถูกออกแบบได้ง่าย เมื่อสังเกตเห็นว่าสร้างความพอใจให้แก่ลูกค้ามาแล้ว เช่น สวนสนุก โลกใต้ทะเล แต่การประกอบธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์และตอบสนองความต้องการของลูกค้า จะทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้าต่อไปเรื่อยๆ นอกจากนี้ความเอาใจใส่ต่อสิ่งที่ลูกค้าต้องการ และตอบสนองให้ทันที่จะสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้ามาก การซื้อบริการครั้งต่อไปจึงซื้อด้วยความพอใจมากกว่าเหตุผลใดๆ

4.3 การเสนอขายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2557, 61-62) ได้กล่าวถึงการเสนอขายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 4 ประการ ดังนี้

4.3.1 ผลิตภัณฑ์หลัก (Core Product) หมายถึง สินค้าและบริการหลักสร้างความพอใจและตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด เป็นจุดขายหลักโดยพิจารณาว่าลูกค้ามีความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ที่คล้ายคลึงกัน และคู่แข่งขั้นรู้ถึงความต้องการนี้ เช่นเดียวกัน เช่น ห้องพักในโรงแรม ในการวางแผนการตลาดควรใช้ภาพลักษณ์ (Image) มาเป็นตัวช่วยในการเสริมสร้างให้สินค้าเป็นที่รู้จักเหนือกว่าคู่แข่ง เช่น การออกแบบห้องพักในโรงแรม การออกแบบตกแต่งภายในจะเน้นศิลปะแบบตะวันตก หรือศิลปะแบบไทย เพื่อให้ลูกค้าประทับใจจนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปลักษณ์ (Tangible Product) และมีจุดเด่นอื่นๆ ขยายออกไปจากจุดขายหลัก

4.3.2 ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected Product) หมายถึง สินค้าและบริการที่ลูกค้าคาดหวังว่าจะได้รับหรือมีสิทธิ์ที่จะได้รับเมื่อมาซื้อสินค้าและบริการ เช่น การได้รับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรม ได้แก่ ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ โทรศัพท์ มินิบาร์ สถานที่ออกกำลังกาย การบริการอาหารในห้องพัก สถานที่จอดรถ ความสะอาดสบายต่างๆและความปลอดภัย

4.3.3 ผลิตภัณฑ์ควบ (Augment Product) หมายถึง สินค้าและบริการเสริมที่ลูกค้าจะได้รับเพิ่มเติมควบคู่ไปกับการซื้อสินค้า อาจเป็นผลิตภัณฑ์ การบริการเสริมหรือข้อเสนอพิเศษแบบใดก็ได้ที่

ผู้ผลิตคิดขึ้น และมอบให้กับลูกค้าควบคู่ไปกับการขายผลิตภัณฑ์หลัก เช่น บริษัทนำเที่ยว แกรมรายการนำเที่ยวแบบเลือกซื้อ (optional Tour) เพิ่มเติมในโปรแกรม โรงแรมแถมอาหารเช้าหรืออาหารเย็น 1 มื้อ ให้แก่ลูกค้าที่มาพักในโรงแรมหนึ่งในเครือ สายการบินเพิ่มรายการอาหาร รายการภาพยนตร์ในเครื่องบินให้เลือก ชำระเงินด้วยบัตรเครดิต บริการรถรับส่ง การบริการของร้านปลอดภาษี (Duty Free) ในสนามบิน การจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการเสริมนี้เป็นจุดขายเสริมที่ธุรกิจใช้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขัน ช่วยสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าอย่างชัดเจน และดึงดูดใจลูกค้ามาใช้บริการมากขึ้น

4.3.4 ศักยภาพผลิตภัณฑ์ (Potential Product) หมายถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในอนาคต รูปแบบของการบริการใหม่ๆ ที่ลูกค้าไม่คาดหวังว่าจะได้รับ หรือสร้างความพอใจ แปลงใจ ตื่นเต้น ประทับใจให้แก่ลูกค้าที่เริ่มมาใช้บริการ เช่น พนักงานโรงแรมสามารถจำชื่อลูกค้าได้ สามารถทักทาย และเสนอสิ่งที่ลูกค้าชอบได้ถึงแม้ว่าจะเคยมาพักเพียงครั้งเดียว การบริการรับลูกค้าที่สนามบินในช่วงที่มีลูกค้าน้อยโดยโรงแรมตรวจสอบเที่ยวบินที่ลูกค้าจะมาถึงล่วงหน้าเอง การบริการซื้อขายตัวเครื่องบินโดยเอทีเอ็ม การให้ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศ เป็นการพัฒนาคุณภาพการผลิตให้ดีขึ้น

4.4 การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2557, 67-68) ได้กล่าวถึงการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (Product Positioning) ไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ธุรกิจพยายามกำหนดหรือวางตำแหน่งของธุรกิจ โดยการสร้างภาพลักษณ์ หรือการรับรู้ในความนึกคิดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หรือตราชื่อของบริษัทเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง โดยใช้เกณฑ์หรือวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมกับส่วนถือครองตลาด ซึ่งมี 6 ประการ ดังนี้

4.4.1 กำหนดตามลักษณะผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ลูกค้าเป้าหมายคือใคร เช่น ลูกค้านักธุรกิจระดับสูงย่อมต้องการห้องพักที่จัดตกแต่งด้วยวัสดุอุปกรณ์ราคาสูง มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเป็นพิเศษกว่าลูกค้าระดับอื่นๆ ลูกค้าคู่สมมีรยาต้องการที่พักที่เงียบสงบ บรรยากาศดี สะดวกสบาย ที่พักแรมจึงมีตำแหน่งการตลาดหลายระดับ เช่น โรงแรม 5 ดาว 4 ดาว 3 ดาว

4.4.2 กำหนดตามลักษณะเฉพาะ จุดเด่นและผลประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจมีลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นหลายอย่างที่ตอบสนองความต้องการและเอื้อประโยชน์ให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ โดยชี้จุดเด่นของผลิตภัณฑ์เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง เช่น ลูกค้านักธุรกิจเลือกพักในโรงแรมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนและได้รับประโยชน์ในการใช้บริการพิเศษเพิ่มขึ้นคือเหมาะสมที่จะนำครอบครัวมาพักได้ด้วย

4.4.3 กำหนดตามระดับชั้นผลิตภัณฑ์ หมายถึง การกำหนดตามหน้าที่เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งของผลิตภัณฑ์นั้น ลูกค้าได้รับประโยชน์จากการเลือกใช้บริการซึ่งดูแล้วว่าแตกต่างจากคู่แข่ง เช่น การใช้บริการสายการบินที่มีเที่ยวบินตรง ซึ่งนอกจากจะให้บริการต่างจากสายการบินอื่นแล้ว ยังแบ่งการ

บริการแยกย่อยออกไปในลักษณะต่างๆอีกด้วย เช่น การเลือกรายการอาหารเสิร์ฟด้วยชุดเครื่องเคลือบ พร้อมเหล้าองุ่น และแชมเปญ ลูกค้ายูู้สึกว่าเหมือนอยู่ในงานปาร์ตี้ หรือในบางพิพิธภัณ์ท์จะแยกขายตัว การเข้าชมเป็นบางส่วนของพิพิธภัณ์ท์ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อได้เฉพาะส่วนที่ต้องการเข้าชม

4.4.4 กำหนดตามราคาและคุณภาพ โดยเทียบระดับราคาและคุณภาพกับคู่แข่งชั้น และพิจารณาว่าราคาเหมาะสมกับคุณค่าของสินค้าหรือไม่ เป็นคุณค่าที่ได้รับในสายตาของลูกค้า (Perceived value) แสดงว่าลูกค้าสนใจและเชื่อถือในคุณภาพของสินค้า เช่น การให้บริการที่หรูหรา สะดวกสบายทุกอย่าง และมีราคาสูงของโรงแรมระดับ 5 ดาว

4.4.5 กำหนดตามภาพการณ์แข่งขัน ธุรกิจการท่องเที่ยวทุกประเภทมีการแข่งขันทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น ธุรกิจโรงแรมก็มีโรงแรมประเภทต่างๆ เป็นคู่แข่งชั้นตรง และมีธุรกิจที่พักแบบอื่นๆเป็นคู่แข่งอ้อมชั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดตำแหน่งทางการตลาดหรือสร้างความแตกต่างของสินค้าให้ชัดเจนเพื่อความเป็นผู้นำในธุรกิจ

4.4.6 กำหนดจากวิธีการข้างต้นหลายวิธีรวมกัน เช่น การเดินทางโดยเครื่องบิน

1) กำหนดตำแหน่งตามลักษณะเฉพาะ จุดเด่น ผลประโยชน์ เช่น สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย

2) กำหนดตามลักษณะผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ เช่น ลูกค้า นักธุรกิจ นักศึกษา นักท่องเที่ยว ครอบครัว

3) กำหนดตามระดับชั้นผลิตภัณฑ์ เช่น เที่ยวบินภายในประเทศ ระหว่างประเทศ จำนวนเที่ยวบินต่อสัปดาห์ เที่ยวบินตรง

4) กำหนดตามราคาและคุณภาพ เช่น ราคาในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหรือนอกฤดูกาล รายการอาหาร วันเวลาที่ออกเดินทางและถึงจุดหมายปลายทาง

4.5 การจัดการผลิตภัณฑ์(Product Management)

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2557, 73-74) ได้กล่าวถึงการจัดการผลิตภัณฑ์ ไว้ว่า เป็นการกำหนดว่าผลิตภัณฑ์ใดเหมาะสมที่จะวางขายในตลาดใด โดยสอดคล้องและตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมายมากที่สุด ซึ่งนอกจากจะมีการจัดการผลิตภัณฑ์ตามวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์แล้ว ยังมีการพิจารณาผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาวางขาย ดังนี้

4.5.1 ผลิตภัณฑ์เก่า (Existing Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความนิยมมานานแล้ว และยังขายให้แก่นักท่องเที่ยวได้อยู่เสมอ เช่น ทัวร์ตลาดน้ำดำเนินสะดวก การเข้าชม พระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

4.5.2 ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ยังไม่มีธุรกิจใดนำเสนอขายมาก่อน เช่น การนำเที่ยวบางประเทศในยุโรปตะวันออกหรือในทวีปแอฟริกา

โดยสามารถสรุปแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อการขยายตลาดและการขาย

ตลาด \ ผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์เก่า	ผลิตภัณฑ์ปัจจุบัน	ผลิตภัณฑ์ใหม่
ตลาดปัจจุบัน	เพิ่มสัดส่วนของลูกค้าเดิมโดยการเจาะให้มากขึ้น	ปรับปรุง ดัดแปลง หรือ แก้ไขผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการ	ให้ผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปในตลาดที่มีการบริโภคอยู่แล้ว
ตลาดใหม่	เพื่อให้ลูกค้ารายใหม่ได้หันมาใช้สินค้าและบริการที่เสนอขายอยู่	ปรับปรุง ดัดแปลงหรือ แก้ไขผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดใหม่	ให้ผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปสู่ตลาดใหม่จากการพัฒนาหรือเสนอใหม่ทั้งหมดหรือแยกผลิตภัณฑ์ออกเป็นหลายชนิด

ที่มา: (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ 2557, 74)

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งการท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถทำให้เราผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานที่หนักในแต่ละวัน ทั้งความกดดันจากเพื่อนร่วมทีม หรือการกดดันจากงานที่ทำเป็นประจำ ดังนั้นการวางแผนจัดนำเที่ยว จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ทั้งเวลา และสามารถเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวได้อีกมากมายได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ไกรสิทธิ์ ชาญณรงค์ (2534) ได้นิยามความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นโดยองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อปฏิบัติการกิจใดๆ ที่กำหนดไว้ให้บรรลุผลได้ในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนเป็นภารกิจที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารองค์กรที่จะแสดงออกถึงวิสัยทัศน์ (Vision) และอัจฉริยภาพแห่งความเป็นผู้นำ การวางแผนเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art) ในการจัดการองค์กรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของกระบวนการจัดการ การกำหนดความหมายของคำว่า “วางแผน” นั้น จึงครอบคลุมถึงการคาดการณ์เหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งหวังผลแห่งกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายที่กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้า โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้การวางแผนยังเป็นกระบวนการขั้นหนึ่ง ในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ส่วนการท่องเที่ยว

Amornrat Pornlho (2555) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากสถานที่ซึ่งเป็นที่พักอยู่ประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว และเดินทางกลับไปสถานที่อาศัยเดิม โดยการเดินทางนั้นไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพโดยตรง แม้ว่ารูปแบบของการท่องเที่ยวบางประเภทจะมีเรื่องของอาชีพหรือธุรกิจการงานเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่บ้าง เช่น การท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดประชุม การจัดสัมมนา การจัดฝึกอบรม นักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางท่องเที่ยวมักจะมีเหตุผลหรือประเภทของจุดหมายในการเดินทางที่แตกต่างกันออกไป โดยมีปัจจัยประกอบที่เป็นตัวสนับสนุนหรือแรงผลักดันเป็นส่วนบุคคลซึ่งไม่เท่ากัน ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ รายได้ เวลา โอกาส ครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสารและความสนใจส่วนบุคคล เช่น สนใจเรื่องราวของชนเผ่า วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม นันทนาการ หรือความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ เป็นต้น ซึ่งไม่ว่าจะเดินทางด้วยเหตุผลใดก็ตามสิ่งที่นักท่องเที่ยวต่างก็คาดหวังที่จะได้รับ คือ ความสุข ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน ความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ ที่สนองตอบความต้องการส่วนบุคคลที่มีอยู่

ฉันทิช วรรณณอม (2559, 22) ได้นิยามความหมายไว้ หมายถึง การวางแผนและการตัดสินใจในการเลือกองค์ประกอบในการจัดนำเที่ยวที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุดจากสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องแต่ละด้าน เช่น การวางแผนเลือกโรงแรมที่ดี เลือกแหล่งท่องเที่ยวมาจัดเป็นรายการทัวร์ให้น่าสนใจ เลือกร้านอาหารที่รสชาติและปริมาณอิ่มอกอิ่มใจ เลือกยานพาหนะที่เหมาะสมมีความปลอดภัย และเลือกแหล่งซื้อของที่มีคุณภาพ เป็นต้น โดยการเลือกจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องของราคาศักยภาพในการซื้อของลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว ความเป็นไปได้ในเรื่องของการบริหารเวลากิจกรรม ฤดูกาลท่องเที่ยว ความสามารถในการป้องกันความผิดพลาดต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากนั้นนำมาพิจารณาจัดทำเป็นรายการท่องเที่ยวให้น่าสนใจ ทำราคาขายให้ลูกค้าพอใจ อยู่ในเกณฑ์ที่เขารับได้ ทั้งนี้การวางแผนจัดนำเที่ยวควรจะต้องมีผลกำไรตามสมควรเพื่อนำมาบริหารและพัฒนาองค์กรต่อไป

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยขอสรุปนิยามความหมายไว้ว่า คือ การวางแผนการจัดนำเที่ยวเป็นการตัดสินใจ การวางแผนกระบวนการจัดนำเที่ยวที่มีรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยการวางแผนนั้นต้องเหมาะสมกับราคาที่นักท่องเที่ยวได้จ่ายไปอย่างคุ้มค่าและเหมาะสมที่สุด โดยเกิดภาพลักษณ์และความทรงจำในการมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

5.1 ประเภทของการจัดนำเที่ยว

ประเภทของการจัดนำเที่ยวในการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

5.1.1 การจัดนำเที่ยวโดยทั่วไป จำแนกได้ 2 ลักษณะ

1) การจัดนำเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว การนำเที่ยวแบบนี้จะกำหนดงบประมาณรายการต่างๆ ให้สนองตอบตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด ต้องสามารถสร้างความประทับใจ โดยจัดให้มีกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มนักท่องเที่ยว บางครั้งเรา

เรียกการจัดนำเที่ยวแบบนี้ว่ากลุ่มเหมา หากเป็นการจัดนำเที่ยวที่ทางหน่วยงานของลูกค้าให้จัดนำเที่ยว เพื่อเป็นการเที่ยวพักผ่อนประจำปีหรือการเที่ยวเพื่อให้รางวัลแก่พนักงาน แบบนี้จะเรียกว่า Incentive Tour โดยที่ลูกค้าหรือพนักงานท่องเที่ยวจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในบางเรื่องหรือ อาจทุกเรื่อง เช่น สถานที่ท่องเที่ยว วันเวลาการเดินทาง โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ฯลฯ โดยที่บริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้ดำเนินการจัดลงรายการต่างๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการ เวลาและงบประมาณที่ลูกค้ามี การจัดนำเที่ยวแบบนี้โดยมากนักท่องเที่ยวมักให้ผู้จัดนำเที่ยวจัดหากิจกรรมระหว่างการเดินทางด้วย เช่น จัดให้มีกิจกรรมวอล์คแรลลี่ (Walk Rally) จัดให้มีงานรื่นเริง ร้องเพลงคาราโอเกะ จัดให้มีกิจกรรม มอบรางวัลให้แก่พนักงาน

2) การจัดนำเที่ยวตามรายการนำเที่ยวที่เตรียมไว้แล้ว คือ การจัดนำเที่ยวที่บริษัทนำเที่ยวเป็นผู้กำหนดรายการนำเที่ยวทั้งหมดเป็นแบบเหมาจ่าย (Package Tour) โดยมีการกำหนดเวลา การเดินทาง มีการจัดเตรียมยานพาหนะ โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนเส้นทางการเดินทาง และแจ้งราคาขาย และโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ลูกค้าที่สนใจเลือกซื้อ รายการจัดนำเที่ยวแบบนี้ อาจเรียกว่ารายการจัดนำเที่ยวสำหรับขายหน้าร้าน (ทัวร์หน้าร้าน) มักเป็นทัวร์ที่ไปเช้าเย็นกลับ ทัวร์ ชมเมือง หรือทัวร์ย้อนนิคมที่จัดไปเที่ยวได้ทุกวัน เที่ยวหรือนั้นการจัดนำเที่ยวและขายช่วงเทศกาล

5.1.2 การท่องเที่ยวและนันทนาการ ความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามของทะเลไทยและพื้นที่บริเวณชายฝั่งทำให้ประเทศไทย กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ชายฝั่งทะเลทั้งด้านอ่าวไทยในทะเลจีนใต้ และชายฝั่งทะเลอันดามัน ในมหาสมุทรอินเดีย ได้ถูกนำมาพัฒนาทางการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และสร้างรายได้เข้า ประเทศเป็นจำนวนมาก กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมพักผ่อนและการชมทิวทัศน์ ชายหาด การชมหมู่บ้านชาวประมงและชาวเล กิจกรรมการเล่นเรือ การเล่นกีฬาทางน้ำ การตกปลา เป็นต้น ในแต่ละปี ประเทศไทยสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ทั้งนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยเอง เกิดเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศ อีกทั้งก่อให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราภายในประเทศ และสร้างอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2549, 248-256) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด 8 ขั้นตอน ดังนี้

1) การสำรวจแหล่งท่องเที่ยว เป็นการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้นๆ ว่ามีแหล่งท่องเที่ยวประเภทใดบ้าง แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไว้ อาทิ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถาน โบราณวัตถุที่จัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของกลุ่มชนในสังคมหนึ่ง

2) การจัดแบ่งเขตพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว (Zoning) เป็นการแบ่งพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวออกเป็นเขตต่างๆ ตามความสำคัญของระบบนิเวศและกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อควบคุมการใช้

พื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์ การจัดแบ่งเขตพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 8 เขต คือ

(1) พื้นที่บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว เป็นพื้นที่ให้ข้อมูลข่าวสารในแหล่งท่องเที่ยว ข้อควรปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีความรู้และความเข้าใจที่ดีในการท่องเที่ยว อาจมีเอกสาร แผ่นพับ คู่มือ นำเที่ยว แจกให้แก่นักท่องเที่ยว

(2) พื้นที่บริการธุรกิจท่องเที่ยว จุดที่อำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การให้บริการด้านมัคคุเทศก์

(3) พื้นที่นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว คือ พื้นที่ที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวตั้งอยู่ เป็นที่ศึกษาหาความรู้ จัดเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุด

(4) พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ คือ เขตพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ เหมาะแก่การศึกษาธรรมชาติ เช่น การเดินป่า การดูนก เป็นต้น โดยมีจุดบริการทางการท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็น

(5) พื้นที่ประวัติศาสตร์ เป็นเขตพื้นที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี

(6) พื้นที่หวงห้าม เป็นเขตพื้นที่ที่ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชม เนื่องจากอาจเป็นพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์ไว้เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติหรืออาจเป็นพื้นที่ที่มีความอันตรายต่อนักท่องเที่ยว เช่น เขตพื้นที่อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า เขตพื้นที่สูงชันไม่ปลอดภัย เขตสงวนหวาส เป็นต้น

(7) พื้นที่กิจกรรมพิเศษ เป็นเขตพื้นที่กำหนดขึ้นมาโดยไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแต่มีความจำเป็นต้องดำเนินการ เช่น การติดตั้งเสาไฟฟ้าแรงสูงเพื่อความเจริญของพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น

(8) พื้นที่กันชนหรือพื้นที่ป้องกัน เป็นเขตพื้นที่โดยรอบของแหล่งท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องมีเพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายแหล่งท่องเที่ยว มักใช้ถนนหรือชุดคูคลองเพื่อใช้เป็นแนวป้องกัน

3) การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในแต่ละเขตพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสร้างความสะดวกในการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งย่อมมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตามความจำเป็นในการใช้งาน อาทิพื้นที่ในการให้บริการข้อมูลท่องเที่ยวอาจต้องมีศูนย์ข้อมูลในการท่องเที่ยว ลานจอดรถและทางเดินเท้า เขตพื้นที่ทางธุรกิจท่องเที่ยวอาจก่อสร้างร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น ทั้งนี้การก่อสร้างต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับสภาพแวดล้อมและต้องสร้างให้กลมกลืนกับแหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ ด้วย

4) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยเสริมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยกิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่สร้างผลกระทบให้เกิดแก่แหล่งท่องเที่ยว ต้องมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มกิจกรรมด้วย อาทิ กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมล่องแพ กิจกรรมขี่จักรยานชมเมือง กิจกรรมล่องเรือ เป็นต้น

5) การประเมินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเป็นการประเมินว่าในแต่ละเขตท่องเที่ยวสามารถรับ (Carrying Capacity) นักท่องเที่ยวได้สูงสุดจำนวนเท่าไร เพื่อการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการแออัดของจำนวนนักท่องเที่ยว ขยะมูลฝอย การทำลายแหล่งท่องเที่ยว

6) การให้การศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการให้การศึกษาถึงความเข้าใจการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท่องเที่ยวที่ของตนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว

7) การจัดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการรู้ จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว เช่น ประวัติของแหล่งท่องเที่ยว จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ กิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการที่มีให้ วิธีการศึกษาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตนในแหล่งท่องเที่ยว โดยอาจจัดตั้งเป็นศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) โดยข้อมูลต่างๆ อาจทำในรูปของแผ่นพับเพื่อแจกจ่ายแก่นักท่องเที่ยวก็ได้

8) การจัดหางบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นขั้นตอนของการจัดหางบประมาณ กำลังคน วัสดุ เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดหางบประมาณอย่างเพียงพอ หรือแหล่งท่องเที่ยวอาจหารายได้เองด้วยการเก็บค่าเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำรายได้มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

5.2 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2549, 10-12) ได้ให้ความหมายแหล่งท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้

5.2.1 สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้อยากเข้ามาท่องเที่ยว อาจจะเป็นสิ่งที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่ย่อมแตกต่างกันและตรงกับความสนใจของนักท่องเที่ยวตามแต่ละกลุ่มสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมี อาทิ ทิวทัศน์อันสวยงามของธรรมชาติ คุณค่าทางด้านวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจประเภท สวนสาธารณะ สวนสนุก สวนสัตว์ฯ หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การพายเรือ การขี่จักรยาน การดำน้ำ การชมสวนผลไม้ เป็นต้น

5.2.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้โดยต้องมีเส้นทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ต้องมีเส้นทางที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันด้วย

5.2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว (Amenity) เป็นสิ่งที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

5.3 แนวคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2549, 255) ได้ให้แนวคิดที่เกิดขึ้นไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

5.3.1 การสรรหาสิ่งดึงดูดใจเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในแต่ละจังหวัด โดยพิจารณาสิ่งดึงดูดที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง

5.3.2 การพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวทั้งหารติดต่อสื่อสาร สาธารณูปโภค ขนส่งสาธารณะ สถานรักษาพยาบาล การให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และใช้บริการที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

5.3.3 การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อรับผิดชอบด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว

5.3.4 การจัดสรรงบประมาณ โดยมีการจัดสรรจำนวนงบประมาณให้กับแต่ละแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวโดยอาจส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้ามาลงทุนด้านบริการทางการท่องเที่ยว อาทิเช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐด้วย

5.3.5 บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่จะให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ได้อย่างดี ตลอดจนการปลูกฝังเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างภาพประทับใจในการท่องเที่ยว

จากแนวคิดในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องมีการศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่จะพัฒนาอีกทั้งต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดตามมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นแนวคิดหลักของงานวิจัยนี้ องค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนของการศึกษาและการวางแผนทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

6. ศักยภาพของชุมชน

การสร้างศักยภาพให้แก่ชุมชนถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แหล่งท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการศึกษาตามหัวข้อ

6.1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ

6.1.1 ความหมายของศักยภาพชุมชนจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ให้ความหมายของศักยภาพชุมชน ไว้ดังนี้

จามรี ชูศรีโหม และคณะ (2558, 98) ศักยภาพของชุมชน หมายถึง ความรู้ความสามารถและความพร้อมของประชากรในชุมชนด้านการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง การพัฒนาตนเองรู้จักและเข้าใจวิถีชีวิตของชุมชนอย่างถ่องแท้ เพื่อความพร้อมในการบอกเล่าข้อมูลและคนในชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ มีความสามัคคี มีความต้องการที่จะพัฒนาชุมชนร่วมกัน

สายพิน สันทิต และคณะ (2551, 5) ได้ให้ความหมายของ ศักยภาพชุมชน หมายถึง การพัฒนาขีดความสามารถของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ทรัพยากรธรรมชาติ และองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองจากการนำทรัพยากรที่มีของมนุษย์มาสร้างประโยชน์คืนสู่ชุมชน

เสรี พงศ์พิศ (2548, 115) ศักยภาพของชุมชน คือ การที่ชุมชนมีคน ความรู้ ทรัพยากร ไม่ได้ใจ จน เจ็บ แต่ขาดโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองไม่มีความรู้ในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ศักยภาพของชุมชน คือ ความรู้ ความสามารถและความพร้อมของชุมชน ซึ่งคนในชุมชนรู้จักการเรียนรู้ การพัฒนา การพึ่งพาตนเองและความสามัคคี จนทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างยั่งยืน

6.1.2 ศักยภาพการท่องเที่ยวนักวิชาการได้ให้ความหมายของศักยภาพการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

วารุณี งานทัศนากุล (2551, 10) ได้ให้ความหมายของศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง คุณสมบัติที่แฝงอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทางกายภาพ ด้านสาธารณูปโภคด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวด้านผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นที่ประจักษ์ได้

อัศวิน พรหมโสภา (2550, 1) ได้ให้ความหมายของศักยภาพท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการปรับปรุงการจัดการที่จะรองรับนักท่องเที่ยว

สันติ น้อยปาน (2550, 5) ได้ให้ความหมายของศักยภาพท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการรองรับการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาจากลักษณะทางกายภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ค่านิยม สิ่งแวดล้อม และการปกครอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าศักยภาพการท่องเที่ยว คือ คุณสมบัติ ความพร้อมหรือความสามารถในแหล่งท่องเที่ยวทางกายภาพที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยสามารถพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อวิถีชีวิตค่านิยม สิ่งแวดล้อม และการปกครองในปัจจุบันหรืออนาคตได้

6.1.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จารุณี กลิ่นดีปาลี (2541) โดยต้องครอบคลุมองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านพื้นที่ คือ การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะหรือมีความเป็นเอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิทัศน์ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น สภาพของเส้นทาง ฤดูกาล ระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น

2) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านการจัดการ คือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ การจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ การจัดการควบคุมกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

3) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ การพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่โอกาสในการสร้างจิตสำนึก และการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

4) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาว่าองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้าง และประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจหรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ ทั้งนี้ในการพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาทรัพยากรที่มีอยู่ ก่อนที่จะวางแผนพัฒนาหรือส่งเสริมใดๆ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างมีประสิทธิภาพ

ธรรมศักดิ์ โรจนสุนทร (2542) แบ่งองค์ประกอบที่นำมาเป็นเครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1) ปัจจัยจุดใจหลักของการท่องเที่ยว พิจารณาจากสถานที่ตั้งและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการในด้านความสงบในการพักผ่อน ความสนุกสนาน การหาประสบการณ์ ซึ่งปัจจัยจุดใจหลักแบ่งได้ 3 ชนิด ได้แก่ ปัจจัยจุดใจด้านธรรมชาติ ปัจจัยจุดใจในด้านประวัติศาสตร์และศาสนา และปัจจัยจุดใจทางด้านกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น

2) ปัจจัยประกอบ ได้แก่ คุณค่าดึงดูดใจจากสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ภัยธรรมชาติ และการเมือง

3) ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานด้านที่พักและอาหาร การสื่อความหมาย ข้อมูลข่าวสาร การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น

4) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม ต้องพิจารณาถึงโครงข่ายการคมนาคมทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ บริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า น้ำ การระบายน้ำ การกำจัดขยะ ตลอดจนระบบการสื่อสารโทรคมนาคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต้องครอบคลุมองค์ประกอบการท่องเที่ยวหลายด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ ด้านการมีส่วนร่วม และองค์ประกอบที่นำมาเป็นเครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ปัจจัยจุดใจหลักของการท่องเที่ยว ปัจจัยประกอบ ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม ซึ่งหลักเกณฑ์และปัจจัยดังกล่าวที่ได้กล่าวมา จะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงศักยภาพของการท่องเที่ยว

6.2 บริบทชุมชน

6.2.1 พื้นที่ที่ศึกษา



ภาพที่ 2.1 แผนที่ท่องเที่ยวโครงการถนนเลียบชายฝั่งทะเล (ด้านตะวันตกของอ่าวไทย)

กรมทางหลวงชนบทได้พัฒนา ปรับปรุงเพื่อใช้เป็นทางลัดและเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันตก จากอำเภอบ้านแหลมถึงชายหาดชะอำ โครงการดังกล่าวมีจุดเริ่มต้นของโครงการกิโลเมตรที่ 73 ของถนนพระราม 2 ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งลัดเลาะชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทยเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

ประจวบคีรีขันธ์ และชุมพร โดยถนนทั้งสองฝั่งทางได้ออกแบบเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจรและทุกๆ ระยะประมาณ 2 กิโลเมตร จะมีจุดแหล่งเรียนรู้โดยสร้างเสร็จแล้ว 19 แห่ง ซึ่งข้อมูลตรงจุดแหล่งเรียนรู้ นั้น จะมีทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ศึกษาวิถีชีวิตท้องถิ่นโดยเชื่อมโยงโครงการตามแนวพระราชดำริและแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ธรรมชาติ และวิถีชีวิตท้องถิ่นข้างทางเพื่อการอนุรักษ์ โดยมีทางจักรยานและจุดพักรถ เพื่อจูงใจให้เกิดความสะดวกสบาย เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เส้นทางนี้เมื่อผ่านอำเภอบ้านแหลมจะเต็มไปด้วยนาเกลือ มีจุดชมวิวสำหรับจอดรถเป็นระยะ และที่สำคัญสำหรับนักปั่นจักรยาน จะมีทางจักรยานซึ่งปูด้วยผิวจราจรสีแดงตลอดทั้งสองฝั่งจุดชมวิวที่สำคัญแห่งหนึ่งก็คือ จุดชมวิวบางแก้ว ซึ่งจะเห็นป่าชายเลนและทะเล



ภาพที่ 2.2 เส้นทางบางตะบูนถึงบ้านแหลม

ที่มา : (สาครออนไลน์, 2556)



ภาพที่ 2.3 จุดชมวิวบางแก้ว

ที่มา : (สาครออนไลน์, 2556)

ตลอดเส้นทางนอกจากจะเป็นทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงการจราจรที่คับคั่งบนถนนเพชรเกษมแล้ว ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ หาดแหลมหลวง โครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน รวมทั้งยังมีร้านอาหารทะเลอีกด้วย

6.2.2 สภาพทางภูมิศาสตร์กายภาพ

เรามักพบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนอยู่ใกล้บริเวณแหล่งน้ำและบริเวณแนวถนนชุมชนดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นชุมชนขนาดเล็กที่ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ริมชายฝั่ง ในขณะที่ชุมชนที่เพิ่งเกิดใหม่จะพบการตั้งถิ่นฐานกระจายไปตามแนวถนนที่สร้างขึ้นใหม่ เนื่องจากชุมชนในอดีตใช้ประโยชน์จากคูคลองและทางน้ำใน การสัญจรและการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ปัจจุบันพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นที่ตั้งบ้านเรือนของประชากรมากกว่า 12 ล้านคน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2558 ค) และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรที่ดินบริเวณชายฝั่งในบางพื้นที่เกิดการพัฒาเป็นที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์มากขึ้น เช่น คอนโดมิเนียม และบ้านพักตากอากาศ

6.2.3 สภาพทางสังคม



ภาพที่ 2.4 การดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม

ที่มา : (เอจิเลนต์ทัวร์, 2551)

สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน : ความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนและการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนในอดีตสะท้อนถึงการดำรงชีวิตแบบยังชีพที่พอเพียง แต่ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจเป็นตัวเร่งรัดต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์วัฒนธรรม โดยเกิดการพัฒาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติที่มากเกินไป จนก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ และส่งผลให้ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำของชุมชนที่ติงมาหลายอย่างหายไป เช่น การละเล่นของเด็กๆ ในชุมชนและการละเล่นของผู้ใหญ่ในเทศกาลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับป่า ความเชื่อในเรื่องต่างๆ ของคนในชุมชน

6.2.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น นพพล สำเภาเงิน (2552) ภูมิปัญญาประมงชายฝั่งเป็นเรื่องราวของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการขึ้นลงของน้ำทะเล และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ

ก่อให้เกิดเป็นภูมิปัญญาสั่งสมภายในชุมชนอย่างหลากหลาย เช่น การสร้างเครื่องมือจับสัตว์น้ำ ความรู้เรื่องลมประจำถิ่น ลมมรสุม รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน เป็นต้น

นอกจากความสัมพันธ์กับธรรมชาติแล้ว คนในชุมชนยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งเหนือธรรมชาติอีกด้วย เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับแม่ย่านางและเจ้าแม่ทับทิม และศาลเจ้าพ่อหัวเขียว ก่อนที่ชาวประมงจะออกทะเลไปจับปลาชาวประมงจะนิยมไปไหว้ศาลเจ้าแม่ทับทิม และศาลเจ้าพ่อหัวเขียวที่อยู่กลางทะเลก่อน เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดโชคลาภกับเรือของตนก่อนที่จะแล่นเรือออกจากฝั่ง จะมีการจุดประทัดเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจเชื่อว่าเป็นสิริมงคลต่อเรือ

6.3 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีผู้นิยามไว้ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้บัญญัติยามของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

กรมป่าไม้ (2548) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็น การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบโดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่น เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่าตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนอีกด้วย

ประชิด สกุนะพัฒน์ และคณะ (2554, 46) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน โดยเน้นสภาพแวดล้อมซึ่งเกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่างๆ มนุษย์ พืช สัตว์ในรูปแบบดั้งเดิมที่มีธรรมชาติเป็นเกณฑ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่อยู่อาศัยต่างๆ มนุษย์ พืช สัตว์ และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น ตลอดจนสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจต่อชุมชนอีกด้วย

6.3.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล

Thaibiodiversity (2560, 4) ระบบนิเวศทางทะเล หมายถึง ระบบนิเวศที่ปรากฏอยู่ตามบริเวณชายฝั่งทะเลและในท้องทะเล ได้แก่ เกาะ สันดอนและสันทรายชายฝั่ง หาดปะการัง ปะการังใต้น้ำ ในประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเลอยู่เป็นจำนวนมากทั้งทางด้านอ่าวไทยและทางด้านทะเลอันดามัน เป็นตัวอย่างของระบบนิเวศทางทะเลในเขตภูมิอากาศร้อนซึ่งยังคง

มีความอุดมสมบูรณ์และความงดงามตามธรรมชาติอยู่มาก เป็นที่รู้จักและชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

วาริชต์ มัธยมบุรุษ (2560) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ดนยา ตั้งอุทัยสุข (2560) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล เน้นแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นรวมทั้งระบบนิเวศทางทะเลด้วย เช่น ป่าโกงกาง หมู่บ้านชาวเล เทียวชมที่อยู่ของปลาวาฬ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติทางทะเลทั้งในท้องทะเลและชายฝั่งทะเล เช่น นาเกลือ ป่าโกงกาง หมู่บ้านชาวเล หาดทราย ปะการัง โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

6.3.3 แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1) ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์ และคณะ(2547, 2-3) แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประการได้แก่

(1) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ควบคุมผลกระทบให้อยู่ในระดับต่ำ มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

(2) การสร้างจิตสำนึก และกระบวนการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ

(3) เน้นการคงไว้ซึ่งธรรมชาติ มีการดัดแปลงหรือพัฒนาพื้นที่น้อยและกลมกลืนกับธรรมชาติ

(4) การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น การกระจายประโยชน์สู่ท้องถิ่น และความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ

2) มหาวิทยาลัยศิลปากร (2551) แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ 4 ประการได้แก่

(1) การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องไม่สร้างผลกระทบแก่สิ่งแวดล้อมดั้งเดิม เนื่องจากสิ่งแวดล้อมดั้งเดิมเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว จึงต้องอนุรักษ์ให้ยั่งยืนเพื่อเป็นสิ่งที่ดึงดูด

(2) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชนท้องถิ่น มัคคุเทศก์ เป็นต้น

(3) การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์จากการท่องเที่ยว นิยมเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ลำบาก ทुरกันดาร และท้าทาย

(4) การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่รอบๆควรมีส่วนในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์ เช่น การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็ก การเป็นมัคคุเทศก์ การนำสินค้าศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน มาขาย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปว่าแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในการจัดกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีการร่วมมือของประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

6.3.4 ระบบนิเวศป่าชายเลน มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สนธิ อักษรแก้ว (2540) ป่าชายเลน หมายถึง ป่าที่อยู่ระหว่างทะเลและแผ่นดิน หากอธิบายเจาะจงลงไปก็คือ หมู่ไม้ซึ่งประกอบด้วย ไม้ต้น และไม้พุ่มที่เจริญเติบโตในพื้นที่ระหว่างระดับน้ำทะเลปานกลางและระดับน้ำทะเลท่วมถึงสูงสุด ป่าชายเลนจึงเป็นสังคมพืชที่อยู่ในสภาวะที่มีน้ำขึ้น น้ำลง จึงอาจกล่าวได้ว่า ป่าชายเลน เป็นสังคมพืชที่อยู่ท่ามกลางความผันแปรของปัจจัยแวดล้อมเป็นระบบนิเวศที่สัตว์บกและสัตว์ทะเลอาศัยอยู่ร่วมกัน ซึ่งไม่พบในระบบนิเวศอื่น สัตว์ทะเล เช่น ปูและหอยมีการอยู่ร่วมกับลิงแสม ค้างคาว และกิ้งก่า ในป่าชายเลนมีการหมุนเวียนของอินทรีย์สารและอนินทรีย์สารอย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลต่อระบบนิเวศชายฝั่ง ระบบนิเวศน้ำกร่อย และแม่น้ำที่อยู่ใกล้เคียงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าป่าชายเลนเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในระหว่างระบบนิเวศชายฝั่งและพื้นที่ที่มีความสำคัญในวงจรชีวิตของปลาหลายชนิดและสัตว์ทะเลอื่น ๆ

สรายุทธ บุญยะเวชชีวิน และ รุ่งสุริยา บัวสาละ (2554) คำว่าป่าชายเลน บางครั้งมีความหมายไม่เฉพาะแต่พันธุ์ไม้เท่านั้น แต่หมายถึงระบบนิเวศซึ่งรวมถึงสัตว์ป่าชายเลนอาจเป็นป่าที่มีความแปลกที่สุด ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ที่ปรับตัวให้เข้ากับปัจจัยแวดล้อมที่วิกฤต และมีการพัฒนาการจนมีลักษณะพิเศษบางประการ เช่น รากค้ำยัน รากอากาศ หรือรากหายใจและกล้าที่งอกตั้งแต่อยู่บนดิน ระบบนิเวศป่าชายเลน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน ส่วนแรกคือ สิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ พืชธาตุอาหารเกลือแร่ น้ำ พืชซากพืช ซากสัตว์ ยังรวมถึงสภาพภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิ แสง ฝน ความชื้น เป็นต้น องค์ประกอบอีกส่วนคือ สิ่งมีชีวิต ประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ย่อยสลาย ผู้ผลิตในที่นี้หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่สามารถสังเคราะห์แสงเองได้ ได้แก่ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ในป่าชายเลน รวมไปถึง ไดอะตอม แพลงก์ตอนพืช และสาหร่าย ส่วนผู้บริโภค คือ สิ่งมีชีวิตที่ไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ต้องพึ่งพาอาศัย

พวกอื่น ได้แก่ พวกสัตว์หน้าดินขนาดเล็ก เช่น แพลงก์ตอนสัตว์ ปู ไข่เดือนทะเลและสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ เช่น ปลา กุ้ง ปู รวมไปถึง นก สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมซึ่งบางชนิดเป็นพวกกินอินทรีย์สาร บางชนิดเป็นพวกกินพืช บางชนิดเป็นพวกกินสัตว์และบางชนิดเป็นพวกที่กินทั้งพืชและสัตว์ ส่วนประกอบของสิ่งมีชีวิตที่สำคัญในระบบนิเวศป่าชายเลนอีกอย่างคือ ผู้ย่อยสลาย ซึ่งหมายถึง พวกจุลินทรีย์ทั้งหลายซึ่งได้แก่ รา แบคทีเรียในป่าชายเลนผู้ย่อยสลาย ยังรวมถึงปูและหอยบางชนิดด้วย ที่ช่วยในการทำลายหรือย่อยสลายซากพืชและซากสัตว์ให้เน่าเปื่อยผุพัง จนในที่สุดจะสลายตัวเป็นธาตุอาหารและปุ๋ย ซึ่งสะสมเป็นแหล่งอาหารในดินเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตต่อไป ในระบบนิเวศป่าชายเลนสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลนเหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างซับซ้อนทั้งในด้านการหมุนเวียนของธาตุอาหารและการถ่ายทอดพลังงาน แต่สามารถอธิบายง่ายๆ ได้ว่าเมื่อผู้ผลิตคือพันธุ์พืชเจริญเติบโตจากแสงเคราะห์แสง ส่วนของต้นไม้โดยเฉพาะใบไม้ กิ่งไม้และเศษไม้มีการร่วงหล่นทับถมในน้ำและดิน และถูกย่อยสลายโดยผู้ย่อยสลายกลายเป็นอินทรีย์วัตถุในที่สุดก็กลายเป็นแร่ธาตุอาหารของผู้บริโภคพวกกินอินทรีย์สาร พวกกินอินทรีย์สารนี้มักเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วกลายเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์แก่สัตว์น้ำเล็กๆ ซึ่งต่อมาจะมีการเจริญเติบโตขึ้นกลายเป็นอาหารของพวกกุ้ง ปู และปลาขนาดใหญ่ขึ้นไปเรื่อยๆ ตามลำดับ หรือบางส่วนอาจตายและผุสลายตัวเป็นธาตุอาหารสะสมอยู่ในป่านั่นเอง ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้มักถูกปรับให้เป็นไปอย่างสมดุลภายในระบบถ้าไม่ถูกรบกวนจากภายนอก

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ระบบนิเวศป่าชายเลน คือ ป่าที่อยู่ระหว่างทะเลและแผ่นดินเป็นระบบนิเวศที่สัตว์บกและสัตว์ทะเลอาศัยอยู่ร่วมกันซึ่งไม่พบในระบบนิเวศอื่น มีการหมุนเวียนของอินทรีย์สารและอินทรีย์สารอย่างตลอดเวลา และมีอิทธิพลต่อระบบนิเวศชายฝั่งระบบนิเวศน้ำกร่อยและแม่น้ำที่อยู่ใกล้เคียง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าป่าชายเลนเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด ในระหว่างระบบนิเวศชายฝั่ง และเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในวงจรชีวิตของปลาหลายชนิดและสัตว์ทะเลอื่นๆ

6.3.6 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มีนักวิชาการได้ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

1) ดร.ชนิ เอมพันธุ์และคณะ (2547, 3-7) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยทั่วไป ต้องครอบคลุม องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ความสามารถของพื้นที่และระบบ นิเวศในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อให้ทรัพยากรท่องเที่ยวยังคงอยู่ได้ยั่งยืนโดยไม่เสื่อมโทรมลงไปอย่างถาวร และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นตามมา ศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม

(2) กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว ควรเป็นกิจกรรมที่มีโอกาสได้ใกล้ชิด และได้รับประสบการณ์ตรงจากธรรมชาติ และวิถีชีวิตท้องถิ่น มีโอกาสได้เข้าใจเรียนรู้และเกิดความรู้สึกในคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีโอกาสที่จะสร้างงานและรายได้แก่คนท้องถิ่น หรือ กิจกรรมที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ ซึ่งอาจจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น

(3) นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการจัดการด้านการตลาด นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะปะปนอยู่ทั่วไปในสังคม ส่วนใหญ่จะค่อนข้างไปทางสูงอายุ (40-50 ปี) มีการศึกษาและรายได้ดี นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความปรารถนาที่จะได้ท่องเที่ยวในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติหรือมีวัฒนธรรม ท้องถิ่นที่แปลกแตกต่างไปจากชีวิตประจำวันมีความประสงค์ที่จะได้รับรู้และมีประสบการณ์ เกี่ยวข้องกับธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเดินทางท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตท้องถิ่น ดังนั้น จึงเป็นผู้พร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นนั้นๆ และไม่ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกสบายในลักษณะเช่นเดียวกับถิ่นที่ตนเองอยู่อาศัยหรือคุ้นเคยหรือในลักษณะที่ได้รับจากการบริการในเมืองใหญ่ ดังนั้น ความสะดวกสบายในการ เดินทางท่องเที่ยวไม่ใช่สิ่งสำคัญเท่าใดนัก แต่นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักจะไม่อดทนกับนักท่องเที่ยวที่แออัด เสียงอึกทึกและสิ่งแปลกปลอมที่ขัดกับธรรมชาติ การวางแผนจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงลักษณะภูมิหลังของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมไปถึงข้อเสนอแนะถึงแนวทางการเข้าถึง ตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

(4) การบริการด้านต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมตั้งแต่ ที่พัก อาหาร ยานพาหนะขนส่งนักท่องเที่ยว ตลอดจนการ บริการกิจกรรมท่องเที่ยว การนำเที่ยว และการสื่อความหมายธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวในบางแห่งการบริการเรื่องที่พักรหรืออาหารอาจไม่จำเป็น ขึ้นอยู่กับสภาพหรือลักษณะเฉพาะของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 ธเนศ ศรีสถิตย์ (2542, 110-115) ได้ศึกษาบทบาทของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษาชายหาดชะอำ อำเภอชะอำจังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาบทบาทของ การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดชะอำแบบยั่งยืน โดยศึกษาสภาพที่เป็นอยู่เดิมของชายหาดชะอำ และสภาพที่แปรเปลี่ยนไปเมื่อการท่องเที่ยวเจริญขึ้น และเน้นให้ ท้องถิ่นเป็นผู้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสืบไป โดยการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ชายหาดชะอำมีปัญหาที่เกิดจากการรุกรานชายหาดของ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร การรุกรานผิวจราจรของหาบเร่แผงลอย ปัญหาการขาย อาหารที่มีราคาแพง ปัญหา

การจราจรแออัดในช่วงวันหยุด สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ น้ำประปาไม่เพียงพอ ปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีบางส่วนที่มีผลกระทบต่อสังคมและ วัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากขาดการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนการจัดผังเมืองที่ดี ซึ่ง ปัญหาเหล่านี้ควรได้รับการแก้ไขอย่างรอบคอบและจริงจัง โดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนทั่วไป โดยผู้วิจัยได้เสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้วยการ ปลุกฝังจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงสภาวะแวดล้อม การรู้จักใช้และรักษา ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การเข้ามีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการรักษาไว้ ซึ่งประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของชาวชะอำ ทั้งนี้เพื่อความคงอยู่ของสังคมท้องถิ่น และสามารถพึ่งตนเองได้ไม่ว่าจะในสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร อันเป็นแนวทางหลักสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

2.7.2 ไพฑูรย์ ปานทอง (2546, 75-77) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ ทั้ง โดยรวม และรายด้าน คือด้านธรรมชาติ และด้านมนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา และอาชีพ ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 450 คน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อ ทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความคิดเห็นให้มีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว มากที่สุด คือ ที่จอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวก รongลงมา คือ ห้องน้ำสุขา ถนน/เส้นทางลง ชายหาดและเลียบชายหาด และการเก็บขยะ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยยังมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและด้านมนุษย์สร้างขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านตามธรรมชาติมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยัง พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทาง กายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน ยกเว้นเพศ ไม่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวมี ความพึงพอใจต่อสภาพทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

2.7.3 ชัยวัฒน์ สืบหยั่ว (2546) ได้ศึกษาถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของ นักท่องเที่ยวชาวไทยกรณีศึกษา ในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขต อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการเดินทางมาท่องเที่ยวใน เขตอำเภอหัวหินในอนาคต และเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอหัวหิน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มอายุอยู่ระหว่าง 15 - 29 ปี ระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี สถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการ

รัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างบริษัท มีรายได้ระหว่าง 6,000 – 14,999 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคกลาง (เว้นกรุงเทพมหานคร) มีวัตถุประสงค์ในการมาเที่ยว เพื่อการพักผ่อนโดยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือทะเลและเกาะมีมูลเหตุจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวจากคำชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ ในการเดินทางนิยมใช้การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว กับกลุ่มครอบครัวและญาติ นิยมรับประทานอาหารตามร้านอาหารธรรมดา และจะพักค้างคืนพักค้างคืน ประมาณ 2 คืน นักท่องเที่ยวเคยมาท่องเที่ยวในเขตหัวหินในรอบปีถึง 2 ครั้งและจะกลับมาเที่ยวอีก โดยสถานที่ที่ต้องการที่จะไปเที่ยวในอนาคต คือ ทะเลและหาดหัวหิน นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการปรับปรุงถนนและสถานที่จอดรถ การจัดระเบียบจราจรให้มีความคล่องตัว และการรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยเฉพาะชายหาดหัวหิน

2.7.4 ระบุพรรณ ท่องท่อ และคณะ (2549) จากงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพและข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พบว่ามี ศักยภาพความโดดเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน เนื่องจากมีความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันมายาวนานและผูกโยงกับพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น ส่วนข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ได้แก่สินค้าการท่องเที่ยวที่ยังขาดจุดเด่น จุดขายทางการท่องเที่ยวรวมทั้งการไม่สามารถสร้างแบรนด์ของสินค้า ให้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในระดับสากลได้ มีแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพและปรับแก้ไขข้อจำกัดโดยพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอภิปรัชญาควบคู่กับการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด ให้ชุมชนได้ร่วมกันค้นหาจุดเด่นของตนเองเพื่อมาสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน โดยเน้นสิ่งที่มีในชุมชนเป็นหลัก เพื่อนำมาใช้เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีแนวทางการบูรณาการ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับกลุ่มจังหวัดที่เน้นความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในระดับชุมชนที่เน้นบทบาทของศักยภาพของตนเอง การจัดทำแผนการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในระดับชุมชน

2.7.5 ไพฑูรย์ นิยมมา และคณะ (2549) ศึกษาแนวทางการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้ได้ความยั่งยืน โดยทำการศึกษากลุ่มโฮมสเตย์ ในเขตอีสานใต้ทั้งกลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกลุ่มอื่นๆที่ยังไม่ได้รับการรับรอง การศึกษาในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้งสิ้น 26 แห่ง จำแนกลักษณะเด่นๆ ที่เป็นลักษณะร่วมได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) เป็นโฮมสเตย์ที่มีวิถีชีวิต แหล่งโบราณคดีเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว 2) เป็นโฮมสเตย์ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มีภูมิประเทศที่สวยงาม 3) เป็นโฮมสเตย์ที่มีสัตว์เลี้ยงเป็นจุดเด่น มีกิจกรรมเกี่ยวกับสัตว์ในการจูงใจนักท่องเที่ยว และ 4) เป็นโฮมสเตย์ที่สามารถเดินทางไปเที่ยวเพื่อชมวิถีชีวิตชาวบ้านของประเทศเพื่อนบ้านได้ สำหรับปัญหาของโฮมสเตย์ ในเขตอีสานใต้ พบว่าส่วนใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ตนเองและขาดการจัดเป็น เครือข่ายระหว่างกลุ่มของโฮมสเตย์ โดยการจัดเป็น เครือข่ายมีเฉพาะจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น การพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้ได้ความยั่งยืน

ควรจัดทำยุทธศาสตร์ ดังนี้ รวบรวมข้อมูลชาวต่างประเทศที่แต่งงานกับสตรีในภาคอีสาน และจัดทำเอกสารแนะนำโฮมสเตย์ แจกจ่ายไปยังบุคคลดังกล่าวเพื่อส่งต่อไปยังชาวต่างประเทศ ส่งสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ชื่นชอบเข้ามาพักที่โฮมสเตย์ ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปีแล้ว จัดกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ ให้กับชาวต่างประเทศ ณ โฮมสเตย์ ที่ใดที่หนึ่งที่เหมาะสม และเปิดช่องทางการท่องเที่ยวไปยังประเทศลาว ณ จุดโฮมสเตย์ ลาดเจริญ ท่าลี่ และประเทศเขมร ณ จุดผ่านแดน บ้านละลม โดยการสำรวจจุดเด่นของประเทศลาวและ เขมรในจุดที่เป็นที่ตั้งโฮมสเตย์

2.7.6 กองกาม เอี่ยมศรีปลั่ง (2549) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรี ภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย 4 แหล่งมีคะแนนประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีเท่าที่ควร มีความต้องการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกด้านอยู่ในระดับสูง มีข้อเสนอแนะถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดนนทบุรี ภายใต้การจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่วิจัย 4 แหล่ง.ใน 4 ด้าน คือ กลยุทธ์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กลยุทธ์ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว กลยุทธ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกลยุทธ์ในการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์

2.7.7 ปองผล ธวัชหทัยกุล และคณะ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เพราะความน่าสนใจของวิถีชีวิตเกษตรกรรม กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดคือกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ไว้ดังนี้ ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว กลยุทธ์พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์พัฒนาด้านอื่นๆเช่น ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว

2.7.8 มธุรส ปราบไพร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยกรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในยุคปัจจุบันใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย สร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักท่องเที่ยวไทยกับธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย พัฒนาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย สร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยกำหนดพื้นที่ในการศึกษา 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน จังหวัดละ 80 คน และมีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามรอบที่ 2 เกี่ยวกับความ

คิดเห็นต่อเส้นทางและเลือกเส้นทางท่องเที่ยวเพิ่มอีก 200 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บครั้งแรก ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทยที่ให้ความสำคัญ และตื่นตัวกับการเดินทางอยู่ตลอดเวลา ทำให้อัตราการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภาคตะวันตกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปี 2548 จำนวนนักท่องเที่ยว 10,826,942 คน ก่อให้เกิดรายได้ 18,898.28 ล้านบาท ส่งผลต่อภาครัฐและเอกชนมีนโยบายตอบสนองต่อการเติบโตของการท่องเที่ยว ท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางแบบอิสระหรือท่องเที่ยวเองมากกว่าติดต่อบริษัทท่องเที่ยว มีการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม/ครอบครัว และเพื่อน/ญาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางคือเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นหลัก การตัดสินใจมายังแหล่งท่องเที่ยวพิจารณาจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สามารถกระทำได้ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ รวมถึงระยะทาง เวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า ในแต่ละจังหวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวอย่างพอเพียง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไม่ว่าจะเป็นที่พักหรือการบริการต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการ สำหรับปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวทุกจังหวัดมีความหลากหลายและครบทุกประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละจังหวัดมีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ

2.7.9 รวี หาญเผชิญ และนายสันติภูมย์ ด้วงแพง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเขตเทศบาลเมืองเลย จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ เพื่อใช้ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเขตเทศบาลเมืองเลย และวิธีการจัดการเส้นทางเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการเดินเท้า และเสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าที่เหมาะสมในเขตเทศบาลเลย ผลการวิจัยพบว่าในเทศบาลเมืองเลยประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่สำคัญที่น่าสนใจหลายประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถาปัตยกรรม แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คนและศูนย์รวมของที่ระลึก สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่สำคัญแต่ละแห่งที่ตั้งอยู่ไม่ไกลกันนักสามารถเดินเชื่อมถึงกันได้สะดวก การวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเขตเทศบาลไว้ 3 เส้นทาง โดยเน้นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่ของชาวเมืองเลย ได้แก่ เส้นทางเที่ยวชมสถานที่สำคัญและโบราณสถานในตัวเมือง เส้นทางเที่ยวชมวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเมือง และเส้นทางท่องเที่ยวประเภทจิบน้ำเย็นชิลล์ในสวนสาธารณะและสถานที่บันเทิงยามค่ำคืน แนวถนนสายหลักด้านการท่องเที่ยวของเมือง คือ แนวถนนเสรีรัฐศรี ซึ่งมีสถานที่สำคัญและโบราณสถาน สวนสาธารณะที่เป็นสถานที่เก่าแก่ในเมือง เส้นทางเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวเมือง ซึ่งแนวถนนทั้ง 3 เส้น มีศักยภาพในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเขตเทศบาลเมืองเลย และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในเมือง โดยควรมีการ

ปรับปรุงทางเท้าให้มีความสะดวก ปลอดภัย และสวยงามเหมาะสมกับการสัญจรในเมือง ควรจัดระบบการจราจรจำกัดการใช้ยานพาหนะในเมือง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.7.10 วิชาการรณ ปิ่นแก้ว (2551) ได้ศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า จังหวัดเพชรบุรีมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงโดยเฉพาะทรัพยากรด้านประวัติศาสตร์และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและได้เสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยว 5 เส้นทางที่สำคัญ ดังนี้ 1. เส้นทางชมงาน ศิลป์ถิ่นช่างเมืองเพชร มีลักษณะการจัดเส้นทางแบบทางเดียว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสกับงานศิลปกรรม แขนงต่างๆ ทั้งจากตลาดลอยปูนปั้น งานจำหลักไม้ รวมถึงงานจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งนับได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในเส้นทางนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รวบรวมผลงานของฝีมือครูช่างเมืองเพชรไว้อย่างมากมายและน่าสนใจ 2. เส้นทางเยี่ยมเยือนวัด วัง สถาปัตยกรรม และโบราณสถาน มีลักษณะการจัดเส้นทางแบบทางเดียว ซึ่ง นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความสวยงามของสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่ามากมายสถานที่ที่น่าสนใจในเส้นทางนี้ ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์ สถานที่คงคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ และวัดที่สำคัญ 3. เส้นทางเลาะเลีย่วเที่ยวธรรมชาติ แวะชayahาดเจ้าสำราญ มีลักษณะการจัดเส้นทางแบบทางเดียว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความสวยงามตามธรรมชาติและชายหาดที่วิเศษที่สวยงาม 4. เส้นทางนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเพชร มีลักษณะการจัดเส้นทางแบบทางเดียว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้แวะนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อความเป็นสิริมงคล 5. เส้นทางเยี่ยมชมวิถีชีวิต กิจกรรมย่านของฝากเมืองเพชร เป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวเมืองเพชร และสามารถเลือกซื้อของฝากของที่ระลึก สถานที่ที่น่าสนใจ

2.7.11 เกศรา สุกเพชร และวรัชต์ มัชฌิมบุรุษ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุกรณีศึกษา พื้นที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะและชุมชน จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมพื้นที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะและชุมชนรอบ สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และ 2) เพื่อประเมินเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมพื้นที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตและชุมชนรอบ สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการศึกษาเอกสารตำราวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาสำรวจพื้นที่รอบเหมืองแม่เมาะ เกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวของเหมืองแม่เมาะ ควรเพิ่มสิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยเฉพาะห้องน้ำ สถานที่พัก เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติโดยรอบบริเวณเหมืองแม่เมาะและทุ่งดอกบัวตอง สำหรับข้อมูลที่เหมาะสม มุ่งองค์ความรู้เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ ย่อมส่งผลให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนิยมมาศึกษาหาความรู้พร้อมกับการพักผ่อน และควรหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบองค์รวม สามารถใช้ประโยชน์ด้านท่องเที่ยวให้ได้หลายมิติ มากกว่าตอบสนองนักท่องเที่ยวกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเน้นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

และอาศัยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ที่ไม่ต้องไปทำลายธรรมชาติ (เส้นทางท่องเที่ยว) พร้อมทั้งการให้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากกว่า และมีข้อมูลเชิงลึก รวมทั้งเหมาะสมแก่นักท่องเที่ยวทุกประเภท

2.7.12 วันทิกา หิรัญเทศ (2556) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจ และปัจจัยช่องทางการรับสื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี การ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเปรียบเทียบการทดสอบแบบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่าระดับ การตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ใน 21 ระดับมาก และรายด้าน คือ ด้านพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากการเปรียบเทียบการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มการศึกษา กลุ่มอาชีพกลุ่มรายได้ แรงจูงใจ และช่องทางการรับสื่อ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

2.7.13 นายบุญศิลป์ จิตตะประพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ในจังหวัดชุมพร: สถานะ ความต้องการ ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดชุมพรมีความหลากหลายสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ที่แสดงให้เห็นความงามของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เกาะต่างๆ อุทยานแห่งชาติทางทะเล พื้นที่ชายฝั่ง และวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้อง สภาพภูมิอากาศมีอากาศร้อนและชื้น มีฝนมาก ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป และการค้าขึ้นอยู่กับ ทั้งภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ในด้านแหล่งท่องเที่ยว การตลาด สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ มีความต้องการใน “ระดับสูง” ปัญหาที่พบ ได้แก่ บางพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ มีข้อจำกัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ทักษะของทรัพยากรมนุษย์ไม่เพียงพอ การสนับสนุนจากภาครัฐยังไม่เพียงพอ ส่วนแนวโน้ม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชุมพรมี “แนวโน้มสูง” การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดในจังหวัดชุมพรจำนวน 23 หาดผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ “ดี” การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะในจังหวัดชุมพร ผลการประเมินอยู่ในระดับ “ปานกลาง” แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชุมพรดังนี้ ก) มีการปรับปรุงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ข) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสู่มาตรฐานสากล ค) สนับสนุน

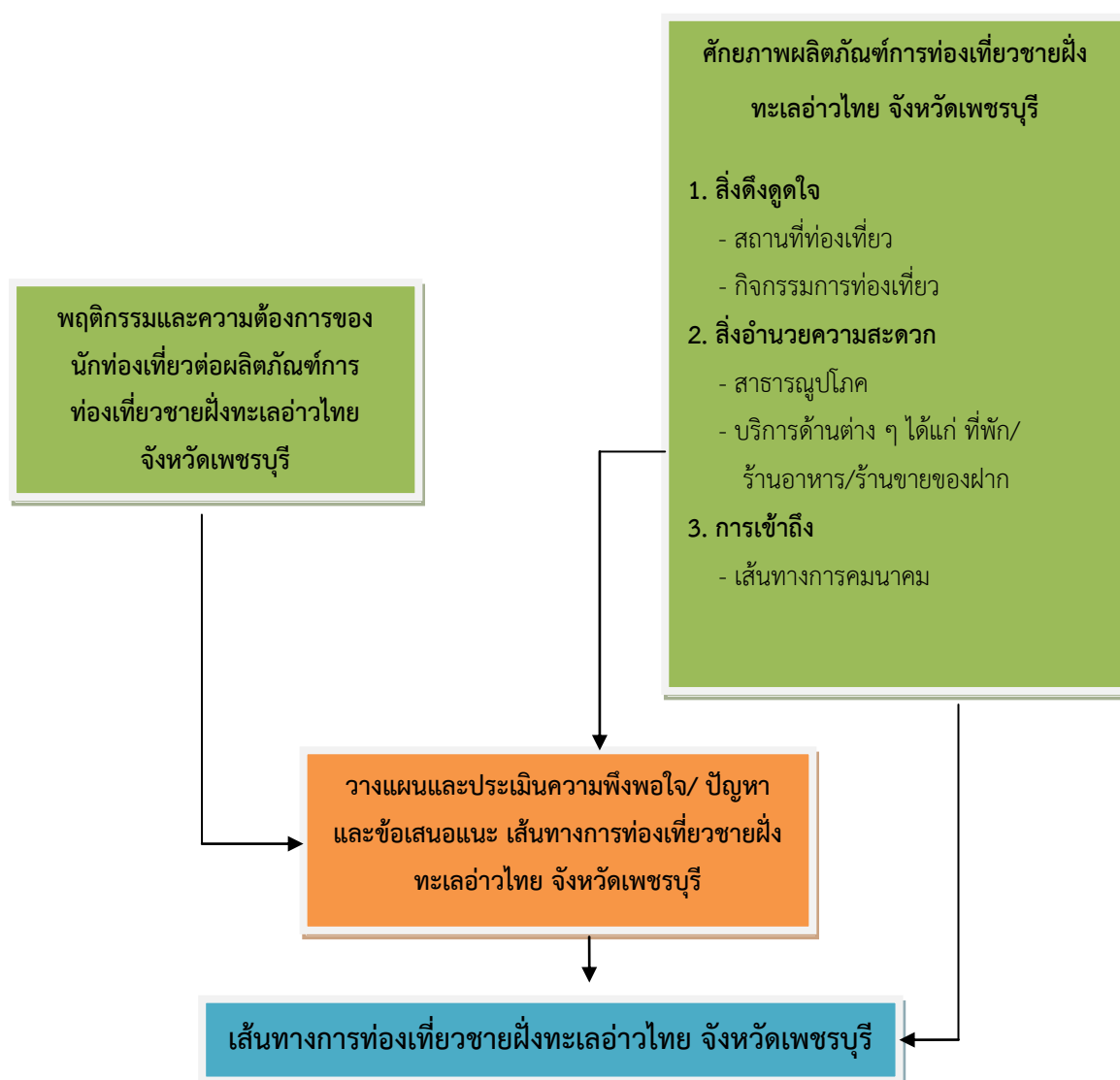
ด้านเทคนิคและการเงินแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ ง) พัฒนากิจการমনันท์นาการ จ) สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ฉ) พัฒนาการบริการท่องเที่ยวอย่างมืออาชีพ ช) การสร้างเรื่องราวให้กับผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ฌ) พัฒนาแผนการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งให้ครอบคลุมและอย่างยั่งยืน

บทสรุปจากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ งานวิจัยนี้จึงเลือกศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้ในการท่องเที่ยวว่า ปัจจัยใดและปัจจัยย่อยใดๆ มีผลกระทบระหว่างกันในรูปแบบใด เพื่อนำความรู้ที่ได้เสนอต่อองค์กรที่มีหน้าที่ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวผ่านกระบวนการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมในองค์ประกอบของอุทยานทางด้านต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ที่มีความสำคัญเชื่อมโยงกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และการเกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยว เพื่อให้องค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ และการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต รวมไปถึงสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ นักท่องเที่ยว

8. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ได้พัฒนากรอบความคิดได้ดังนี้



บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะนักวิจัยได้เลือกวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น (Current Problem) ที่ไม่สามารถหาคำตอบได้จากเอกสารเล่มใดเล่มหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ และนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเลือกพื้นที่วิจัย

จากการที่คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสังเกตและสอบถามนักท่องเที่ยวในเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ในจังหวัดเพชรบุรี หรือเรียกกันว่า “เส้นทางคลองโคน-ชะอำ” ซึ่งเป็นเส้นทางใหม่เพื่อใช้ในการหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรบนถนนเพชรเกษมและยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจศึกษาหรือเรียนรู้อยู่หลายแห่ง พบว่า ปริมาณนักท่องเที่ยวยังคงมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่มาเพื่อรับประทานอาหารทะเลมากกว่าที่จะเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว ไม่รู้จักแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวไม่น่าสนใจ กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ดึงดูดใจ ดังนั้น คณะนักวิจัยจึงเลือกเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลจังหวัดเพชรบุรี เป็นพื้นที่ศึกษา ตั้งแต่ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม ถึงหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ความยาวของเส้นทางประมาณ 56 กิโลเมตรเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรโดยแบ่งตามวิธีการวิจัย ดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีตั้งแต่ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี จนถึงชายหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่สามารถนับได้

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.2.1 ผู้นำชุมชนและผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหลมและบางตะบูน จำนวน 20 ท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางตะบูนวิทยาและอาจารย์ จำนวน 12 ท่าน คณะผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดเจ้าสำราญ จำนวน 14 ท่าน คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปึกเตียน จำนวน 15 ท่าน และคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอำ จำนวน 16 คน รวมทั้งหมด 77 ท่าน

2.2.2 ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มที่พัก รีสอร์ท โรงแรม กลุ่มร้านอาหาร และกลุ่มร้านขายของที่ระลึก บริเวณเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 150 ราย

2.2.3 นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่สามารถนับจำนวนที่แน่นอนได้

3. เทคนิคและวิธีการเลือกตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลักโดยแบ่งตามวิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนมาคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400คน โดยการใช้สูตรของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (ระดับ .05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{(.05)(1-.5)(1.96^2)}{(.05)^2} \\ &= 384.16\end{aligned}$$

ใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนดคือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) เพื่อหาข้อมูลพฤติกรรมและความต้องการมาท่องเที่ยวให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี้ มีจำนวน 15 คน กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	จำนวน (คน)
1. ผู้นำชุมชนและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่	
- ผู้นำชุมชน	2
- ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ	2
- คณะครูโรงเรียนบางตะบูนวิทยา	2
2. ผู้ประกอบการในพื้นที่	4
3. นักท่องเที่ยว	5
รวม	15

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อหาข้อมูลด้านศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อมูลอยู่ 2 ประเภท คือ

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) แผนยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.2553-2556) แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 15 ปี พ.ศ.2553-2567 กลยุทธ์หลักในการทำตลาดท่องเที่ยวในประเทศ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี 2559โดยมุ่งเน้นการกระตุ้นรายได้ทางด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับความเข้มแข็งของชุมชนและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยว,2559)นโยบายการท่องเที่ยวของภาครัฐ องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ตำราและบทความที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์ที่ไม่มีโครงสร้างกำหนดไว้ล่วงหน้า (unstructured observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้นำชุมชนและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังได้ใช้

แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยให้การสัมภาษณ์หรือให้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

5.1 แบบสังเกตการณ์ที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สาธารณูปโภค และบริการด้านต่างๆ ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร หรือร้านขายของฝาก 3) ด้านการเข้าถึง ได้แก่ เส้นทางคมนาคม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยระบุชื่อสถานที่ ประเภทแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะที่ปรากฏทางกายภาพ ลักษณะเด่น และการเข้าถึง

5.2 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว แบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความสนใจต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะนักวิจัยสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย รวมทั้งนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และที่พักอาศัยในปัจจุบัน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมมาท่องเที่ยว ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว แรงจูงใจต่อการตัดสินใจมาเที่ยว แหล่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ความถี่ที่มาเที่ยว ลักษณะการมาเที่ยว ประเภทที่พักค้างคืน ระยะเวลาการพักค้างคืน สถานที่ที่ชอบเที่ยว ช่วงเวลา ผู้ร่วมเดินทาง ยานพาหนะค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว การกลับมาเที่ยวซ้ำ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด 1 ข้อ แบบเลือกตอบ (check list) จำนวน 10 ข้อ แบบเลือกตอบหลายข้อ (Multiple Choice) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ

การให้ค่าคะแนนมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ระดับความต้องการมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความต้องการมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	ให้	2	คะแนน

ระดับความต้องการน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน
การแปลความหมายของค่าคะแนน

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.21- 5.00	หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง ระดับความต้องการมาก
2.61-3.40	หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

5.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ต่อผู้นำชุมชนและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ มีดังนี้

5.3.1 นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

5.3.2 แนวโน้มการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากอดีต – ปัจจุบันเป็นอย่างไร

5.3.3 จุดเด่นและจุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

5.3.4 มีวิธีการเสริมจุดเด่นจุดด้อย เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี อย่างไรบ้าง

5.3.5 ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และจะมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวอย่างไร

5.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม(Questionnaire) ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่มีลักษณะคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามพฤติกรรมและความต้องการท่องเที่ยวผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะนักวิจัยสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย และตรวจสอบคุณภาพโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity)

6.2 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมารวมกันหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามที่ต้องการวัด กับคำถามที่สร้างขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์พิจารณาเพื่อเลือกคำถามที่เหมาะสมที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (สุวิมล ติรภานันท์, 2546)

6.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักท่องเที่ยว จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความหมาย เวลาที่ใช้ และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยคณะนักวิจัยได้ฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 5 คนนำไปทดลอง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาช (Cronbach's alpha) ผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .87

7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

7.1 คณะนักวิจัยได้เดินทางไปติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อแนะนำตัวและขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล

7.2 คณะนักวิจัยปฐมนิเทศผู้ช่วยนักวิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด เพื่อลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จำนวน 10 คน

7.3 คณะนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ประเภทมีรูปแบบการจัดเก็บที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยมีวิธีการดังนี้

1.1) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการตามเค้าโครงที่วางไว้ การสังเกตสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว จุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

1.2) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหารเทศบาล ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์

2) ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณเลียบริมชายฝั่งทะเลอำเภอไทย จังหวัดเพชรบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

7.4 รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

8. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาดำเนินการ ดังนี้

8.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณเลียบริมชายฝั่งทะเลอำเภอไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 ชุด ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

8.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามที่เก็บรวบรวมโดยวิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งได้จัดบันทึกไว้มาแยกประเภท จัดหมวดหมู่ และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้ศึกษาวิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งข้อมูลที่มา ที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่

8.2.1 ความแตกต่างของผู้ให้ข้อมูล หมายถึง หากบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

8.2.2 ความแตกต่างของระยะเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่

8.2.3 ความแตกต่างของสถานที่ที่ให้ข้อมูล หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่

9. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งวิธีการวิเคราะห์และประมวลผลไว้ 2 วิธี

9.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสังเกต และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนดังนี้

9.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการเขียนวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

9.1.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ตามระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลใช้วิธี Investigator triangulation โดยการนำข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลอ่าน

9.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ

10. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

10.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

11. การจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

มีการนำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ มาจัดทำเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

12. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ มาประมวลเรียบเรียงและเขียนตามความเป็นจริง ดังนี้

12.1 การนำเสนอผลการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว และผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้นำเสนอในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เป็นหลัก

12.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้นำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบายได้ตารางโดยจำแนกเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

12.3 การนำเสนอผลการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเสนอในรูปแบบแผนที่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี เป็น การวิจัยผสม (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งคณะนักวิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ 1) กำหนด แนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตามความต้องการของ นักท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาพฤติกรรม และความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และ 2) ประเมินเส้น ทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะนักวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสังเกตการณ์ที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้าโดยตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเล 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว และด้านข้อจำกัด 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการกิจกรรมการ ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 ชุด 3) แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก ในประเด็นเกี่ยวกับ 1) นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) แนวโน้มการท่องเที่ยว 3) จุดเด่น จุดด้อย 4) วิธีการเสริมเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และ 5) ปัญหาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คณะนักวิจัยจึงได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 4.1 – ตารางที่ 4.7

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี แสดงในตารางที่ 4.8 – ตารางที่ 4.20

2.3 ความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี แสดงใน ตารางที่ 4.21 – ตารางที่ 4.24

2.5 ข้อเสนอแนะในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 5 ผลการประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

คณะผู้วิจัยได้ ลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยเริ่มตั้งแต่พื้นที่ตำบลบางตะบูน – ตำบลแหลมผักเบี้ยในเขตอำเภอบ้านแหลม ตำบลหาดเจ้าสำราญในเขตอำเภอเมือง ตำบลปึกเตียนในเขตอำเภอยางาย ตำบลบางเก่า – ตำบลชะอำในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี รวมเส้นทางประมาณ 70 กิโลเมตร โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับ วัด อนุสรณ์สถาน หรือตามรอยบุคคลสำคัญ เป็นต้น ผลจากการลงพื้นที่ ในครั้งนี้ พบว่า มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอยู่ จำนวน 7 แห่งด้วยกัน ดังนี้

1.1.1 วัดปากกลัด



ภาพที่ 4.1 วัดปากกลัด

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ริมแม่บางตะบูน ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อม และ จุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว

วัดปากลัด เป็นวัดแรกในตำบลบางตะบูน ในโบราณไม่มีการยืนยันระบุอย่างชัดเจนว่าถูกสร้างขึ้นในรัชสมัยและผู้ใดเป็นผู้สร้าง แต่คาดว่ามียุมากกว่า 100 ปีขึ้นไป ศิลปะเด่นของวัดนี้ คือ สถาปัตยกรรมไทย และศาลาการเปรียญ อันเป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้คนทั่วไปอยากเข้าชมและพบเห็นเป็นจำนวนมาก



ภาพที่ 4.2 สถาปัตยกรรมวัดปากลัด



ภาพที่ 4.3 ศาลาการเปรียญ

นอกจากนั้น ยังมีศาลาทำน้ำที่สวยงามเหมาะกับการนั่งชมวิวทิวทัศน์ ดูวิถีชีวิตของชาวบ้านบางตะบูน บริเวณโดยรอบของวัดปากลัดมีบรรยากาศที่ร่มรื่น



ภาพที่ 4.4 ศาลาทำน้ำ วัดปากลัด

วัดปากลัด มีพระพุทธรูปปางอาศรัย ปาฏิหาริย์หลวงพ่อลอยน้ำ 5 พี่น้อง ได้แก่ หลวงพ่อทอง หลวงพ่อโสธร หลวงพ่อโต หลวงพ่อวัดไร่ขิง และหลวงพ่อถนอม ทายโก วัดปากลัด ซึ่งเป็นที่สักการบูชาของคนในชุมชน ศิลปะ



ภาพที่ 4.5 ภายในมณฑปหลวงพ่อ 5 พี่น้อง



ภาพที่ 4.6 มณฑปหลวงพ่อ 5 พี่น้อง

การเข้าถึง

ระหว่างการเดินทางมีป้ายบอกทางไปวัดปากลัดตลอดเส้นทาง ตั้งแต่ทางเข้าคลองโคกจนถึงบางตะบูนประมาณ 30 กิโลเมตร แต่ป้ายทางเข้าวัดยังไม่เด่น มีรถโดยสารรับส่ง ตั้งแต่แม่กลองจนถึงบางตะบูน เส้นทางมีรถสัญจรตลอดเส้นทาง เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ



ภาพที่ 4.7 ป้ายบอกทางวัดปากลัด

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีลานจอดรถกว้างขวาง พร้อมทั้งห้องสุขาที่สะอาดให้บริการ อีกทั้งบริเวณใกล้เคียงยังมีท่าเรือที่ชาวบ้านนำมาบริการพาข้ามไปทานอาหารครัวลุงยุทธและโฮมสเตย์กนกพร ในราคาย่อมเยา



ภาพที่ 4.8 ลานจอดรถวัดปากลัด



ภาพที่ 4.9 ท่าเรือวัดปากลัด

สถานที่ใกล้เคียง

คลองบางตะบูน ร้านอาหารครัวลุ่มยุทธ ร้านอาหารครัวทศพล ตรงข้ามกับบางตะบูนโฮมสเตย์



ภาพที่ 4.10 ร้านอาหารครัวลุ่มยุทธ



ภาพที่ 4.11 ร้านอาหารครัวทศพล

1.1.2 วัดเพชรสุพรรณ



ภาพที่ 4.12 วัดเพชรสุพรรณ

ที่ตั้ง

201 หมู่ที่ 5 ตำบลบางตะบูนนอก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

วัดเพชรสุพรรณ เป็นวัดที่สร้างในปี พ.ศ. 2509 มีพระพุทธรูปศิลปะสมัยศรีวิชัย พระพุทธรูปองค์นี้มีพุทธลักษณะงดงามมาก ทางวัดได้มาจากวัดกลางเหนือ จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งชาวบ้านทั่วไปเรียกพระพุทธรูปองค์นี้ว่า “หลวงพ่อโชคชัยประสิทธิ์” หลวงพ่อโชคชัยนี้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของตำบลบางตะบูน พระอุโบสถวัดเพชรสุพรรณ เป็นพระอุโบสถที่สวยงามมากแห่งหนึ่ง ภายในพระอุโบสถปูพื้นและบุผนังด้วยหินหยกสีเขียวธรรมชาติ โดยนำเข้ามาจากประเทศจีน หินหยกสีเขียวจึงเป็นสิ่งหายากและมีความงดงาม นอกจากนี้ยังมีการจัดสร้างวิหารเจ้าแม่กวนอิมพันมือ ที่มาจากประเทศจีนแกะสลักโดยฝีมือช่างหลวงด้วยไม้จันทร์หอม อายุประมาณ 1,000 ปี เป็นโบราณวัตถุที่มีคุณค่าสูงยิ่ง และเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน ปัจจุบันทางวัดได้ดำเนินการก่อสร้างวิหารเจ้าแม่กวนอิมให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้เป็นศาสนสถานที่สวยงามและสำคัญของตำบลบางตะบูน วัดเพชรสุพรรณเป็นวัดเดียวในเทศบาลตำบลบางตะบูนที่มีประตูทางเข้าถึง 5 ประตู



ภาพที่ 4.13 ศาลาหลวงพ่อไชคชัยประสิทธิ์



ภาพที่ 4.14 พระอุโบสถวัดเพชรสุวรรณ



ภาพที่ 4.15 วิหารเจ้าแม่กวนอิมพันมือ



ภาพที่ 4.16 เจ้าแม่กวนอิมพันมือจากประเทศจีนแกะสลักด้วยไม้จันทร์หอม อายุ 1,000 ปี

การเข้าถึง

การเข้าถึงจากเทศบาลตำบลบางตะบูนมุ่งตรงทางตะวันออกเฉียงใต้ เส้นทางหมายเลข 4012 ตรงไปเรื่อยๆ ประมาณ 2.4 กิโลเมตร มีป้ายบอกอย่างชัดเจน ดังรูปที่ 4.17



ภาพที่ 4.17 ป้ายวัดเพชรสุวรรณ

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีลานจอดรถกว้างขวาง มีห้องน้ำบริการ



ภาพที่ 4.18 ลานจอดรถวัดเพชรสุวรรณ

กิจกรรมการท่องเที่ยว

สักการะบูชาพระพุทธรูปหลวงพ่อโชคชัยประสิทธิ์ และ เจ้าแม่กวนอิมพันมือ รวมถึงการรักษาโรคต่างๆ จากหลวงพ่อดวัดเพชรสุวรรณองค์ปัจจุบัน

ข้อจำกัด

วัดเพชรสุวรรณอยู่ในช่วงกำลังปรับปรุงสถานที่ และก่อสร้างวิหารเจ้าแม่กวนอิมพันมือ ซึ่งยังไม่เสร็จสมบูรณ์ จึงยังไม่สะดวกในการเข้าชม ดังรูปที่ 4.19 และ 4.20



ภาพที่ 4.19 กุฏิพระที่กำลังปรับปรุงต่อเติม



ภาพที่ 4.20 การก่อสร้างวิหารเจ้าแม่กวนอิม

1.1.3 วัดในกลาง

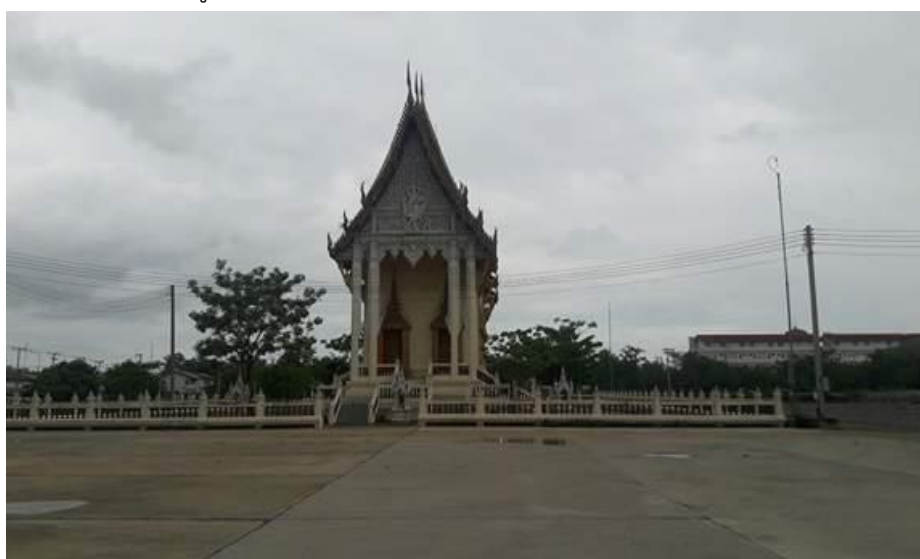


ภาพที่ 4.21 วัดในกลาง

ที่ตั้ง

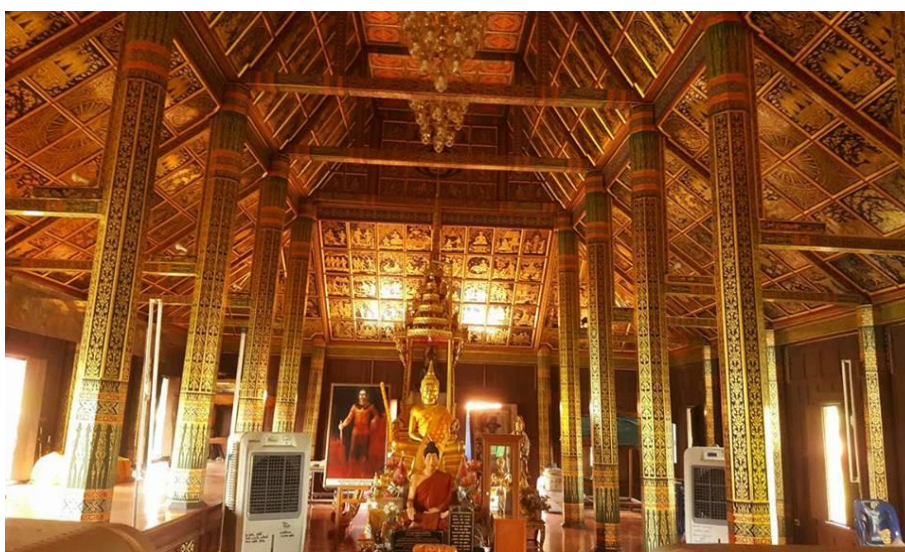
วัดในกลางตั้งอยู่เลขที่ 217 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
สภาพแวดล้อมจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

วัดในกลางเป็นวัดเก่าแก่อายุไม่น้อยกว่า 150 ปี และยังเป็นวัดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระมารดาซึ่งเป็นคน อำเภอบ้านแหลม ภายในวัดมีอุโบสถแบบมหาอุดขนาดใหญ่สีขาวตั้งอยู่กลางพื้นที่โล่งกว้าง

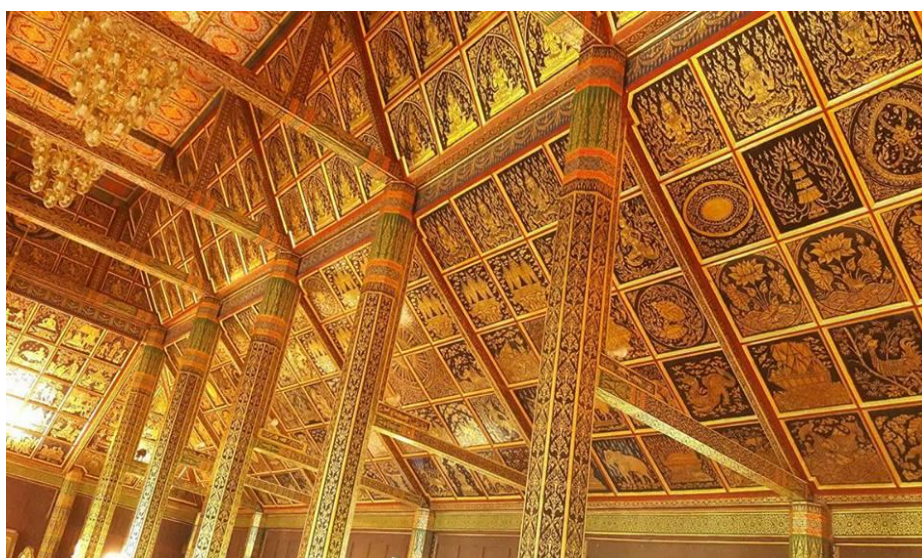


ภาพที่ 4.22 อุโบสถแบบมหาอุด

จุดเด่นของวัดในกลางที่ทำให้มีประชาชนเดินทางมากราบไหว้สักการะนั้น ไม่ใช่อุโบสถหรือพระประธานที่ประดิษฐานอยู่ภายใน แต่เป็นศาลาการเปรียญที่ได้บูรณปฏิสังขรณ์ด้วยการคงรูปลักษณะเดิมเอาไว้ให้มากที่สุด และยังได้ทำการตกแต่งเพิ่มเติมในหลายๆ ส่วน โดยช่างฝีมือชั้นครูพระอุโบสถวัดในกลางจึงไม่ได้เปิดให้เข้าไปสักการบูชา ภายในของศาลาการเปรียญมีภาพจิตรกรรมบนแผ่นฝาผนังพระพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า 24 พระองค์ และเรื่องพระเวสสันดรชาดกเมื่อพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นบุคคลต่างๆ ลักษณะของภาพเป็นแบบรัตนโกสินทร์แต่บางภาพน่าจะถึงสมัยอยุธยา โดยสังเกตได้จากการให้สีตัวภาพ แต่ละตัวมีสีลายอ่อนช้อยงดงาม จัดว่าเป็นฝีมือช่างชั้นสูง และยังมีศาลแม่กกเอี้ยงและอนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราชให้นักท่องเที่ยวได้สักการบูชาด้วย



ภาพที่ 4.23 ศาลาการเปรียญวัดในกลาง



ภาพที่ 4.24 จิตรกรรมฝาผนังศาลาการเปรียญวัดในกลาง



ภาพที่ 4.25 อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช



ภาพที่ 4.26 ศาลแม่นกเอี้ยง

การเข้าถึง

วัดในกลางอยู่ไม่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านแหลม จะสังเกตเห็นได้ง่ายจากป้ายบอกทางตลอดเส้นทาง

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในวัดมีลานจอดรถให้แก่นักท่องเที่ยว มีห้องน้ำไว้บริการนักท่องเที่ยว ดังรูปที่ 4.27



ภาพที่ 4.27 ลานจอดรถวัดในกลาง

กิจกรรมการท่องเที่ยว

สักการบูชาศาลแม่นกเอี้ยง และศาลพระเจ้าตากสินมหาราช เยี่ยมชมสถาปัตยกรรมภายใน ศาลาการเปรียญ อาทิจิตรกรรมฝาผนัง

สถานที่ใกล้เคียง

วัดในกลางใกล้กับโรงพยาบาลบ้านแหลม สถานที่ตำรวจอำเภอบ้านแหลม และที่ว่าการอำเภอบ้านแหลม

1.1.4 วัดลักษณาราม



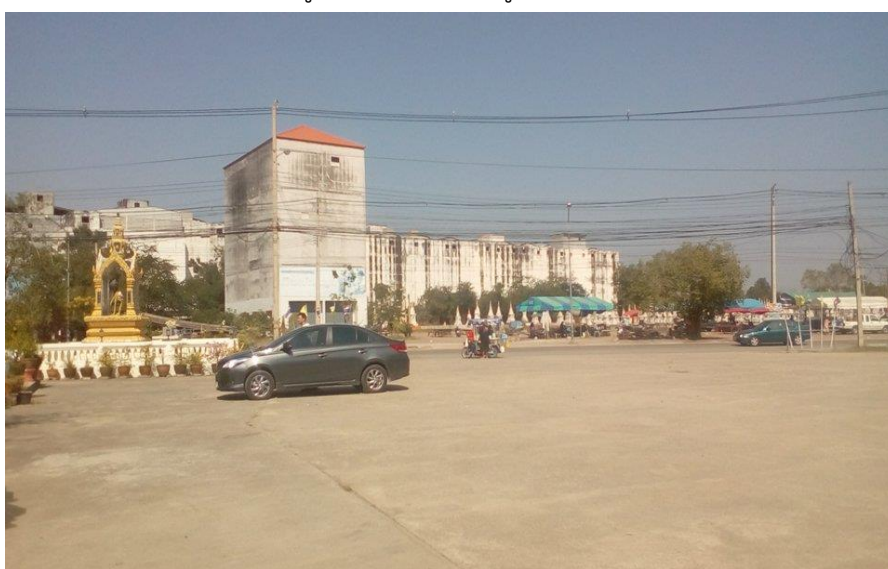
ภาพที่ 4.28 วัดลักษณาราม

ที่ตั้ง

วัดลักษณาราม ตั้งอยู่ หมู่ 7 ตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว

วัดตั้งอยู่ติดถนน มีลานจอดรถด้านหน้า สามารถเห็นได้ชัดเจน ด้านตรงข้ามมีคอนโด (ตึก) ที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงนกนางแอ่นอยู่เรียงรายมากมายเมื่อเข้าไปที่ลานจอดรถ จะเห็นศาลเจ้าแม่กวนอิม และพระบรมรูปรัชกาลที่ 5 ให้ได้สักการะบูชา รวมทั้งศิลปะปูนปั้นฝีมือช่างเมืองเพชรบนวิหาร



ภาพที่ 4.29 คอนโดเลี้ยงนกนางแอ่น (ด้านตรงข้ามวัดลักษณาราม)



ภาพที่ 4.30 ศาลเจ้าแม่กวนอิม



ภาพที่ 4.31 อนุสาวรีย์เสด็จพ่อ รัชกาลที่ 5



ภาพที่ 4.32 ศิลปะปูนปั้นฝีมือช่างเมืองเพชรบนวิหาร

การเข้าถึง

ใช้เส้นทาง ถนนพระราม 2 ธนบุรี-ปากท่อ จนถึงจังหวัดสมุทรสงคราม เลี้ยวทางเข้าตัวเมืองไปข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลอง ขับไปเรื่อยๆ อีกไม่กี่กิโลเมตร สังเกตปั้ม ปตท. ซ้ายมือ ใกล้เคียง ปั้มน้ำมันแยกซ้ายเข้า ต. คลองโคน (ทางลัดไปชะอำ) ไปเรื่อยๆ จนถึง ผ่าน ต.ยี่สาร ต.บางตะบูน ผ่านสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านแหลมถึงสามแยกแล้วเลี้ยวซ้าย ถึงวัดลักษณาราม

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีลานจอดรถที่กว้างขวางเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว



ภาพที่ 4.33 ลานจอดรถวัดลักษณาราม

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ชมศิลปะปูนปั้นฝีมือช่างเมืองเพชรบนวิหาร ถวายสักการะพระบรมรูป ร.๕ มีพระบรมสาทิสลักษณ์ที่พระราชทานคราวเสด็จประภาสต้นอำเภอบ้านแหลม กราบขอพรเจ้าแม่กวนอิม

สถานที่ใกล้เคียง

ครูแดงหมู่กระทะ เทศบาลตำบลบ้านแหลม

1.1.5 วัดหาดเจ้าสำราญ



ภาพที่ 4.34 วัดหาดเจ้าสำราญ

ที่ตั้ง

เดินทางบนเส้นทางหมายเลขทางหลวง 3177 จนถึงถนน เลี้ยวซ้ายตรงไปประมาณ 200 เมตร วัดจะตรงข้ามกับโรงเรียนหาดเจ้าสำราญ (พรหมานุกุล) หมู่ 2 บ้านหาดเจ้าสำราญ ตำบลหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

บริเวณวัดหาดเจ้าสำราญมีความเงียบสงบเย็นสบาย บริเวณด้านข้างวัดหาดเจ้าสำราญมีสวนดอกไม้ให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนหย่อนใจ ด้านขวาของสวนดอกไม้จะมีห้องนมัสการหลวงพ่อยงค์ (พระครูวิชิตสุขารมย์)



ภาพที่ 4.35 สวนดอกไม้ด้านข้างวัดหาดเจ้าสำราญ



ภาพที่ 4.36 ห้องนมัสการหลวงพ่อยงค์ (พระครูวิชิตสุขารมย์)

วัดหาดเจ้าสำราญเป็นวัดสมัยใหม่ มีการปรับปรุงวัดให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น มีพิพิธภัณฑ์ปลาวาฬยักษ์ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมและเรียนรู้ได้



ภาพที่ 4.37 พิพิธภัณฑ์โครงกระดูกปลาวาฬ

การเข้าถึง

มีป้ายบอกทางชัดเจน ตั้งแต่ตัวเมืองจนถึงวัดหาดเจ้าสำราญวัดเป็นที่รู้จักของคนจังหวัดเพชรบุรี และนักท่องเที่ยวทั่วไป



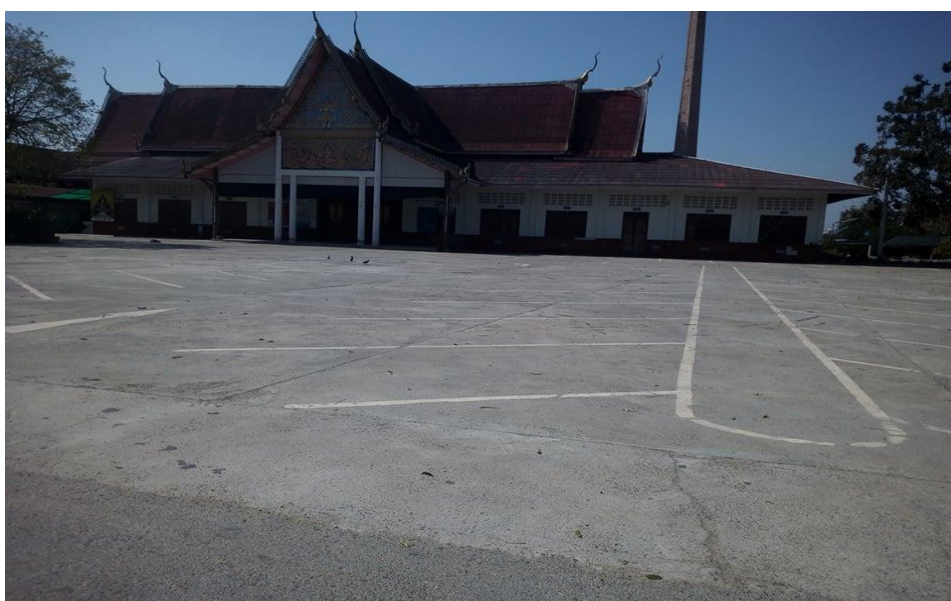
ภาพที่ 4.38 ป้ายบอกทางวัดหาดเจ้าสำราญ

สถานที่ใกล้เคียง

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงสี่แยกวัดหาดเจ้าสำราญเลี้ยวซ้ายจะพบโรงเรียนหาดเจ้าสำราญ ด้านขวาของวัดหาดเจ้าสำราญนั้นจะพบตลาดนัดหาดเจ้าสำราญเป็นตลาดนัดชุมชนของคนในท้องถิ่นหาดเจ้าสำราญ ฝั่งตรงข้ามตลาดนัด จะพบ โรงปลาวาฬ (แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งประวัติศาสตร์ของคนหาดเจ้าสำราญสมัยก่อน)

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีห้องน้ำบริการ สะอาด มีสถานที่จอดรถเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว มีสวนต้นไม้ให้นั่งพักผ่อน



ภาพที่ 4.39 ลานจอดรถวัดหาดเจ้าสำราญ

กิจกรรมการท่องเที่ยว

สักการะบูชาหลวงพ่อยงค์ (พระครูวิชิตสุขารมย์) ชมพิพิธภัณฑ์โครงกระดูกปลาวาฬยักษ์

1.1.6 วัดโตนดหลวง เพชรบุรี



ภาพที่ 4.40 วัดโตนดหลวง

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่บ้านโตนดหลวง หมู่ที่ 9 ตำบลบางเก่า อำเภอยะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

วัดโตนดหลวงปัจจุบันมีโบสถ์ 2 หลัง หลังเดิมเป็นอุโบสถทรงเรือสำเภาแบบมหาอุด มีประตูเข้าออกเพียงด้านเดียว และอุโบสถหลังใหม่เป็นอุโบสถทรงเรือสำเภาขนาดใหญ่มีทางเข้าออกสองด้าน ด้านหน้าอุโบสถประดิษฐานรูปปั้นพระเจ้าตากสินมหาราช เวลาจัดงานประเพณีประจำปี ช่วงเดือนมีนาคมและพฤศจิกายนของทุกปี โบสถ์ทรงเรือสำเภาก็จะกางใบทำให้มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ของวัดนี้โดยเฉพาะ



ภาพที่ 4.41 พระอุโบสถหลังเดิม ทรงเรือสำเภาแบบมหาอุด



ภาพที่ 4.42 พระอุโบสถหลังใหม่ ทรงเรือสำเภาขนาดใหญ่



ภาพที่ 4.43 รูปปั้นพระเจ้าตากสินมหาราช

จุดเด่นของวัดโตนดหลวงคือมีพระอุโบสถทรงเรือสำเภาจำนวน 2 หลัง ภายในจะประกอบด้วย สถาปัตยกรรมการแกะสลักตามหน้าต่าง ฝาผนัง ประติมากรรมเรื่องราวการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าจากช่วงฝีมือทางเหนือ ดังรูปที่ 4.44 อีกทั้งหลวงพ่อยังมีชื่อเสียงในด้านรักษาคนไข้เป็นอย่างมากจึงทำให้มีชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวเดินทางมาราบไหว้



ภาพที่ 4.44 สถาปัตยกรรมการแกะสลัก ฝาผนัง

การเข้าถึง

วิ่งเข้าถนนตัวเมืองเพชรบุรี ผ่านมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี วิ่งตรงไปยังถนนหาดเจ้าสำราญจะพบสี่แยกหาดเจ้าสำราญเลี้ยวขวาไปตามเส้นทางประมาณ 15 กิโลเมตร จะพบวัดโตนดหลวงตั้งอยู่ทางด้านขวามือสังเกตได้จาก อุโบสถที่เห็นได้โดดเด่น



ภาพที่ 4.45 ป้ายทางเข้าวัดโตนดหลวง

สิ่งอำนวยความสะดวก

ทางวัดมีพื้นที่สถานที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ทางวัดโตนดหลวงมีห้องสุขาที่สะอาดและสิ่งสำคัญวัดโตนดหลวงมีผู้คอยให้ความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดโตนดหลวงได้เป็นอย่างดี



ภาพที่ 4.46 ลานจอดรถวัดโตนดหลวง

กิจกรรมการท่องเที่ยว

มีจุดกราบไหว้หลวงพ่อทองสุขเส้นทางแสวงบุญ วัดโตนดหลวง

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้บริเวณวัดโตนดหลวงนั้นก็คือวนอุทยานเขานางพันธุรัตน์

1.1.7 วัดเนรัญชราราม



ภาพที่ 4.47 วัดเนรัญชราราม

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ริมทะเลบริเวณด้านทิศเหนือของหาดชะอำชื่อ วัดเนรัญชราราม ได้รับการตั้งให้สอดคล้องกับชื่อวังมฤคทายวัน ซึ่งสร้างโดยรัชกาลที่ 6 ตามเรื่องราวในพุทธประวัติเกี่ยวกับแม่น้ำเนรัญชรา และป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

เป็นวัดที่อยู่ติดริมทะเล หาดทรายงดงาม ทำให้เป็นที่นิยมของนักเดินทางที่จะใช้เป็นจุดหมายในวันพักผ่อน บริเวณโดยรอบจะล้อมรอบไปด้วยต้นไม้ต่างๆ หลายชนิด บรรยากาศร่มรื่นเป็นวัดที่อยู่ใกล้ร้านอาหารทะเล สะดวกและง่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว



ภาพที่ 4.48 บรรยากาศภายในวัดเนรัญชราราม

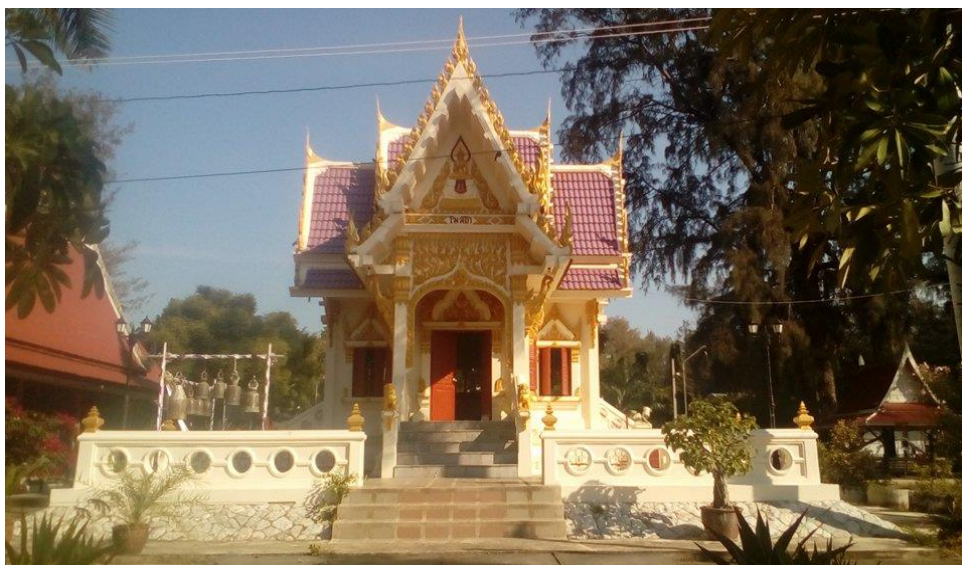
พระอุโบสถที่มีลักษณะทรงอินเดีย ที่ยังไม่ค่อยพบเห็นในประเทศไทย บริเวณข้างพระอุโบสถ ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นสีขาวนั่งปิดทวารทั้ง 9 จะสังเกตได้จากทางเข้าวัดยังมีศาลาทรงจตุรมุข ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปบาททองเหลือง ที่ตั้งรูปหล่อหลวงพ่อพระครูสุนทรวิโรจน์ (สงวน ชาคโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดนี้เป็นระยะเวลานานถึง 52 ปี



ภาพที่ 4.49 พระอุโบสถทรงอินเดีย วัดเนรัญชราราม



ภาพที่ 4.50 พระพุทธรูปปูนปั้นสีขาวนั่งปิดทวารทั้ง 9



ภาพที่ 4.51 ศาลาทรงจตุรมุขประดิษฐานรอยพระพุทธรูปบาททองเหลือง

การเข้าถึง

ใช้ถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ผ่านตัวเมืองเพชรบุรีไปประมาณ 41 กม. สังเกตได้จากป้ายบอกตลอดเส้นทาง ก่อนจะถึงทางเข้าจะเป็นสี่แยกไฟแดง โดยจะต้องเลี้ยวซ้ายเข้าอีกไปประมาณ 1 กม. จะถึงวัดเนรัญชราราม จะอยู่ติดกับชายหาดชะอำ



ภาพที่ 4.52 ป้ายบอกทางวัดเนรัชราราม

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีลานจอดรถที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก อีกทั้งทางวัดยังมีร้านขายของที่ระลึกรวมถึงห้องสุขาและจุดบริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย



ภาพที่ 4.53 ลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว

วัดเนรัญชราราม มีรูปปั้นหลวงพ่อดโตเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สักการะ มีจุดให้อาหารปลาที่ตั้งอยู่ข้างศาลาทรงจัตุรมุข ประดิษฐานรอยพระพุทธรบาท และนักท่องเที่ยวสามารถปั่นจักรยานชมวิวด้านถึงชายหาดชะอำ



ภาพที่ 4.54 รูปปั้นหลวงพ่อดโต



ภาพที่ 4.55 จุดให้อาหารปลา

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

วัดเนรัญชรารามตั้งอยู่ใกล้หาดชะอำ ห่างจากวัดประมาณ 500 เมตร ก็จะพบกับร้านอาหารครัวเม็ดทรายที่มีอาหารถูกปากราคาย่อมเยา และพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

1.2 ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บนเส้นทางถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่หลายสถานที่ ไม่ว่าจะเป็น ป่าชายเลน ป่าโกงกาง หรือชายทะเล ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 3 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 โรงเรียนบางตะบูนวิทยา (ศูนย์อนุรักษ์และศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน)



ภาพที่ 4.56 โรงเรียนบางตะบูนวิทยา

ที่ตั้ง

ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว

เป็นศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลน อยู่ติดทะเลบางตะบูน ซึ่งเคยเป็นแหล่งเรียนรู้ทางระบบนิเวศที่สำคัญ และเป็นศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีบุคลากรที่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องของป่าชายเลน มีการผลิตสินค้าแปรรูปพื้นบ้านของคนในชุมชน มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ดี สามารถเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนได้อย่างชัดเจน แต่ปัจจุบันนี้ทางเดินชำรุดและขาดการซ่อมแซมบูรณะ



ภาพที่ 4.57 เส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ด้านหลังโรงเรียนบางตะบูน

การเข้าถึง

อยู่ติดถนนบางตะบูน ระหว่างการเดินทางมีป้ายบอกทางไปโรงเรียนบางตะบูนวิทยา ตั้งแต่ทางเข้าคลองโคกจนถึงตำบลบางตะบูน มีรถโดยสารรับส่ง ตั้งแต่แม่กลองจนถึงบางตะบูน เส้นทางมีรถสัญจร ไป มา ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจ ดังภาพที่ 4.59



ภาพที่ 4.58 ป้ายบอกทางแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบางตะบูน

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในโรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมป่าชายเลนหรือการปลูกป่าชายเลน มีที่จอดรถเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีเรือนนอนภายในโรงเรียนสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาศึกษาเกี่ยวกับป่าชายเลน



ภาพที่ 4.59 เรือนนอนสำหรับนักท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว

มีการปลูกป่าชายเลน กิจกรรมลงฐานการเรียนรู้ด้านป่าชายเลน กิจกรรมลงเรือชมวิถีชีวิตของชุมชนบางตะบูน มีการสอนวิธีการทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ชายเลน การทำปลาตีนจากเปลือกไม้ชายเลน การทำเต้าทะจากวัสดุเหลือใช้

สถานที่ใกล้เคียง

โฮมสเตย์เต็มจันทร์ สถานีตำรวจตำบลบางตะบูน โรงเรียนวัดปากอ่าว ร้านอาหารพุทธรักษา ร้านอาหารครัวลู่ญา ราริน รีสอร์ท ร้านอาหารบางตะบูนเบย์ ร้านหอยจ้อแม่จินดา



ภาพที่ 4.60 ร้านอาหารครัวลู่ญา



ภาพที่ 4.61 ร้านอาหารบางตะบูนเบย์

1.2.2 โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ



ภาพที่ 4.62 โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริ

ที่ตั้ง

หมู่ที่ 5 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว

โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริเป็นโครงการในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการประมงแก่เกษตรกร เพื่อนำไปพัฒนาอาชีพ ประมงที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเอง โดยไม่ต้องออกเรือไปจับสัตว์น้ำในทะเลที่ห่างไกลเหมือนในอดีต เนื่องจากการประกอบอาชีพประมงนับวันจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น ส่งผลต่อราคาสินค้าสัตว์น้ำ ดังนั้น หากสามารถทำฟาร์มทะเลชายฝั่งได้ จะช่วยลดทั้งราคาสินค้าสัตว์น้ำ

และการสร้างรายได้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย โครงการนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ดินนาเกลือริมทะเล จำนวน 82 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา ภายในมีแหล่งเรียนรู้การเพาะพันธุ์สัตว์ทะเลตัวอย่าง อาทิเช่น การเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น การเพาะพันธุ์สัตว์ทะเล และอื่นๆ อีกมากมายให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ ดังภาพที่ 4.64



ภาพที่ 4.63 พันธุ์สัตว์น้ำตัวอย่าง

จุดเด่นของโครงการนี้นอกจากจะเป็นแหล่งเรียนรู้แล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม เนื่องจากติดกับทะเล มีวิวที่สวยงาม มีการจัดตกแต่งที่สวยงาม จึงทำให้เป็นสถานที่ที่น่าสนใจอีกแห่ง เพราะนอกจากจะได้ความรู้ในเรื่องของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแล้ว ยังได้ชมบรรยากาศธรรมชาติที่ติดทะเลอีกด้วย และยังมีการนำไม้ไผ่มาทำเป็นแนวกันคลื่น เพื่อป้องกันการกัดเซาะตลิ่งของน้ำทะเล และคลื่นแรง ดังภาพที่ 4.64 และ ภาพที่ 4.65



ภาพที่ 4.64 จุดชมธรรมชาติ และการเลี้ยงปลาในกระชัง



ภาพที่ 4.65 การทำแนวกันตลิ่งด้วยไม้ไผ่

การเข้าถึง

มีป้ายบอกสถานที่ตลอดเส้นทาง ตั้งอยู่ติดถนนเลียบชายฝั่งอ่าวไทยมีป้ายบอกอย่างชัดเจน จึงสะดวกในการเดินทางมาเยี่ยมชม



ภาพที่ 4.66 ป้ายบอกทางโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริ

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีศูนย์สำหรับให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ในแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำมีป้ายคำอธิบายอย่างชัดเจน มีลานจอดรถไว้รองรับนักท่องเที่ยว ดังภาพที่ 4.67



ภาพที่ 4.67 ลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวของโครงการนี้มีหลายอย่าง เช่น ศึกษาและเรียนรู้การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำให้อาหารปลา ชมสัตว์น้ำสายพันธุ์ต่างๆ สาธิตการทำเกลือและน้ำทะเลผงธรรมชาติการเลี้ยงหอยแมลงภู๋แบบแพเชือกและธนาคารสัตว์ทะเลลอยน้ำ

สถานที่ใกล้เคียง

ร้านอาหารครัวไม้พุง



ภาพที่ 4.68 ร้านอาหารครัวไม้พุง

1.2.3 โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ



ภาพที่ 4.69 ป้ายชื่อโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่ตั้ง

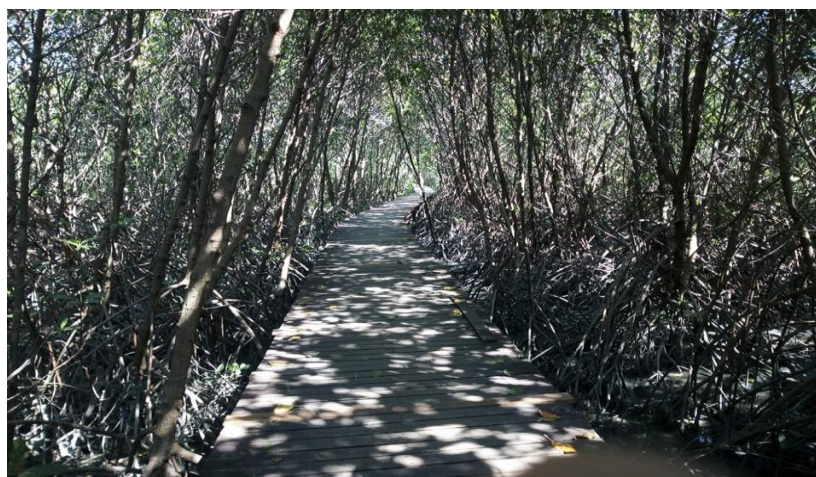
บ้านพะเนิน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย เป็นโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 9 ที่ทรงแก้ไขปัญหาน้ำเสีย และขยะชุมชนที่ประหยัด สะดวก ทำได้ง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศได้อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญคือไม่ต้องใช้เครื่องจักรแต่ใช้ธรรมชาติในการบำบัด และยังมีเส้นทางศึกษาที่เหมาะสมสำหรับมาพักผ่อนหย่อนใจเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่เต็มไปด้วยต้นโกงกางและต้นแสม ระยะทาง 850 เมตร ปลายสุดของทางเดินจะเป็นสะพานที่ทอดยาวไปในทะเลทำให้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมผักเบี้ยนั้นเป็นโครงการที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุด มีแหล่งเรียนรู้มากมายและที่สำคัญสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และมีสัตว์น้ำที่สื่อได้ว่าโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมผักเบี้ยเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำเลยทีเดียว มีวิวก่ายรูปสวยๆ จำนวนมาก



ภาพที่ 4.70 ป่อบำบัดน้ำเสีย



ภาพที่ 4.71 เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน



ภาพที่ 4.72 จุดชมวิวยปลายเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

การเข้าถึง

มีป้ายบอกทางขนาดใหญ่ , เป็นสถานที่ที่มีผู้คนและนักท่องเที่ยวจำนวนมากเป็นที่รู้จักกันดี



ภาพที่ 4.73 ป้ายบอกทางโครงการ

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางถึงสามแยกวัดวัดสมุทรโคดม ด้านขวาจะพบวัดสมุทรโคดม และบริเวณใกล้เคียงจะพบโรงเรียนวัดสมุทรโคดม และกองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีห้องน้ำบริการ และมีรถรางพาศึกษาตามจุดของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และมีวิทยากรบรรยาย



ภาพที่ 4.74 ห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว



ภาพที่ 4.75 รถรางสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมชมธรรมชาติ ดูสัตว์ต่างๆ เช่น ปลาตีนตัวใหญ่ ปูแสม ปูก้ามดำ นกนานาชนิด กิจกรรมศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียในโครงการพระราชดำริ เป็นต้น

1.3 ด้านผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงกึ่งนิเวศ

จากผลการสำรวจพบว่าในเส้นทางถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกึ่งนิเวศอยู่หลายสถานที่ ส่วนมากจะเป็นชายทะเล ซึ่งในการสำรวจครั้งนี้พบว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกึ่งนิเวศที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 4 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 หาดทรายเม็ดแรก



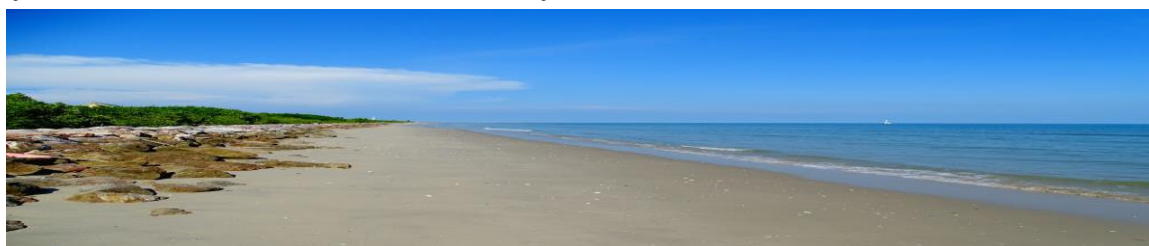
ภาพที่ 4.76 ป้ายแหล่งท่องเที่ยวหาดทรายเม็ดแรกและภาพสัญลักษณ์

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ถัดจากโครงการแหลมผักเบี้ยไปทางหาดเจ้าสำราญ ประมาณ 1 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

หาดทรายเม็ดแรก เป็นหาดทรายที่เป็นธรรมชาติมากที่สุดแห่งหนึ่งของตำบลแหลมผักเบี้ย มีลักษณะเม็ดทรายที่ขาว ละเอียด เหมาะกับการนั่งเล่น เดินเล่น ชมบรรยากาศที่เย็นสบาย ทางเข้าจะมีป้ายบอกทาง และล้อมรอบด้วยต้นไม้ตลอดทั้งเส้นทางเข้าหาด เมื่อถึงจุดจอดรถจะพบป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่เป็นจุดถ่ายรูปสวยๆ ติดทะเล จุดเด่นของหาดทรายเม็ดแรกนั้นคล้ายๆ หาดทรายส่วนตัว มีชื่อเสียงมากมาย ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จัก และยังมีความเป็นธรรมชาติอยู่สูง ไม่มีการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์มากนัก ยังคงเป็นสภาพเดิมและมีจุดถ่ายรูปที่สวยงาม



ภาพที่ 4.77 ชายหาดทรายเม็ดแรก

การเข้าถึง

หาดทรายเม็ดแรก มีป้ายบอกทางตั้งแต่สี่แยกหาดเจ้าสำราญ จนถึงทางเข้าหาดทรายเม็ดแรก เมื่อเดินทางเข้าเส้นทางหาดทรายเม็ดแรกลงไป เราจะพบกับป้ายขนาดใหญ่ ที่เขียนว่า **“หาดทรายเม็ดแรก”** และยังมีที่จอดรถมากมายเพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดทรายเม็ดแรก รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ รถบัส รถส่วนตัว สามารถวิ่งเข้าไปได้



ภาพที่ 4.78 ป้ายบอกทางหาดทรายเม็ดแรก



ภาพที่ 4.79 ทางเข้าหาดทรายเม็ดแรก

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางถึงป้ายทางเข้าหาดทรายเม็ดแรก ด้านขวาจะพบห้องเอนมุงคลการ (ของแห้ง ของทะเลสด) ร้านของฝากอาหารทะเลแห่งของคนตำบลแหลมผักเบี้ย ด้านซ้ายมือเลยสะพานปลาไปนิดเดียวจะพบแพปลาแหลมผักเบี้ยและธนาคารปูม้าแหลมผักเบี้ย เมื่อเลยแพปลาและธนาคารปูม้าจะพบวัดสมุทรโคดม (วัดพะเนิน) และโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สิ่งอำนวยความสะดวก

หาดทรายเม็ดแรกเป็นหาดทรายที่มีความสะดวกสบายมาก เช่น มีที่จอดรถเพียงพอต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว มีที่นั่งทานอาหารที่ร่มเย็นสบาย มีที่ถ่ายรูปทั้งป้ายถ่ายรูป หินตามทะเล ต้นไม้ และทะเลที่ขาวสะอาด

กิจกรรมการท่องเที่ยว

ลงเรือเพื่อไปที่ปลายแหลมผักเบี้ย เพื่อดูทรายเม็ดแรกที่เกิดขึ้นในทะเลอ่าวไทย มีกิจกรรมดูนก เค้กดิน นกยางกรอกชวา นกหัวโตมลายู นกนางนวล ช่วงเย็นของทุกวันมีกิจกรรมนั่งชมพระอาทิตย์ขึ้น และตก ในมุมมองที่สวยงามในบรรยากาศบนหาดทรายกลางน้ำ

ข้อจำกัด

หาดทรายเม็ดแรกไม่มีห้องน้ำ ไม่มีที่อาบน้ำไว้บริการนักท่องเที่ยว หาดทรายมีขยะตามชายหาด ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทิ้งไว้

1.3.2 หาดเจ้าสำราญ



ภาพที่ 4.80 หาดเจ้าสำราญ

ที่ตั้ง

ทะเลหาดเจ้าสำราญตั้งห่างจากตัวเมืองเพชรบุรี ประมาณ 15 กิโลเมตร เดินทางสายหลัก เส้นทางเดียวกับทางถนนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สามารถเดินทางถึงทะเลหาดเจ้าสำราญได้ง่ายและสะดวก สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

ทะเลหาดเจ้าสำราญเป็นหาดที่ยังคงความเป็นธรรมชาติของชายหาดไว้สูงมาก ไม่มีการตั้งเก้าอี้ผ้าใบสำหรับให้นักท่องเที่ยว ชายหาดจึงมีความอุดมสมบูรณ์ ร่มเย็น สามารถนั่งพักผ่อนหย่อนใจได้โดยการเช่าเสื่อปูนั่ง หรือนักท่องเที่ยวจะนำมาจากบ้านก็ได้ จะได้ยินเสียงคลื่นซัดอ่อนๆ ลมเย็นๆ และนั่งมอง

บรรยากาศรอบๆ ได้ นักท่องเที่ยวยังสามารถได้ชมพระอาทิตย์ขึ้น และยังเห็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั่ง
แกะปู แกะปลา ตามชายหาด สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนหาดเจ้าอีกด้วย ผู้ที่มา
เที่ยวชายหาดเจ้าสำราญ สามารถซื้ออาหารทะเลแห้งและสดได้ สะดวกต่อการประหยัดเวลาและ
สินค้ามีความสด สะอาด ใหม่



ภาพที่ 4.81 ชายทะเลหาดเจ้าสำราญ



ภาพที่ 4.82 จุดถ่ายรูปแสดงสัญลักษณ์หาดเจ้าสำราญ

การเข้าถึง

นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวทะเลหาดเจ้าสำราญนั้น สามารถมองเห็นป้ายบอกทางตามเส้นทางเลียบชายฝั่งจนถึงทะเลหาดเจ้าสำราญ สามารถไปได้ทั้งรถส่วนตัว รถบัส รถมอเตอร์ไซด์ รถทัวร์ รวมถึงจักรยานอีกด้วย



ภาพที่ 4.83 ป้ายบอกทางไปหาดเจ้าสำราญ

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางถึงสี่แยกวัดหาดเจ้าสำราญแล้ว เลี้ยวซ้ายตรงไปจะพบโรงเรียนหาดเจ้าสำราญ ฝั่งตรงข้ามจะเป็นวัดหาดเจ้าสำราญสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านหลังเป็นอนามัยหาดเจ้าสำราญ

สิ่งอำนวยความสะดวก

ทะเลหาดเจ้าสำราญนั้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายและเพียงพอต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย มีห้องสุขา ห้องอาบน้ำที่สะอาด มีร้านสะดวกซื้อ มีร้านจำหน่ายเสื้อผ้า ชุดว่ายน้ำ ร้านขายของฝากของชุมชนหาดเจ้าสำราญ ร้านอาหารทะเลมากมาย นอกจากนี้ยังมีเรือชูชีพไว้บริการให้กับเด็กและผู้ใหญ่ไปเล่นน้ำทะเลหาดเจ้าสำราญฟรีอีกด้วย อีกทั้งมีสถานที่จอดรถกว้างขวางทั้งรถส่วนตัว รถบัส หรือรถทัวร์



ภาพที่ 4.84 จุดบริการห้องน้ำ และ ตู้กดเงินสด



ภาพที่ 4.85 ร้านสะดวกซื้อ



ภาพที่ 4.86 ร้านจำหน่ายของฝาก



ภาพที่ 4.87 จุดบริการนักท่องเที่ยวและเวทียากโฮว์



ภาพที่ 4.88 จุดบริการเรือชูชีพ



ภาพที่ 4.89 ลานจอดรถ



ภาพที่ 4.90 ร้านอาหาร ห้องพัก

กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวทะเลหาดเจ้าสำราญนั้น มีการเล่นน้ำทะเลหาดเจ้าสำราญ มีเรือบานาน่า โป๊ยเล่นกลางทะเล มีการเล่นวอลเลย์บอลชายหาด มีการถ่ายรูปกับรูปปั้นปลาวาฬ มีการประกวดร้องเพลงหน้าชายหาด มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลการเก็บขยะริมชายหาด เป็นต้น

1.3.3 หาดปึกเตียน



ภาพที่ 4.91 หาดปึกเตียน

ที่ตั้ง

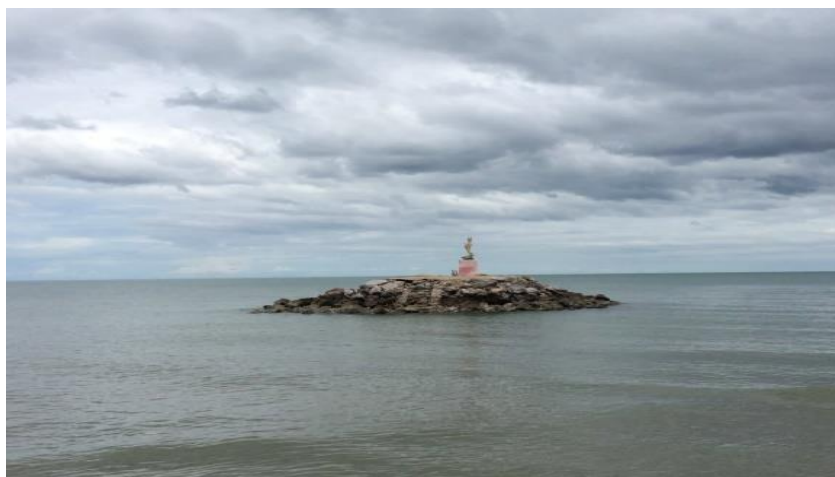
หาดปึกเตียนตั้งอยู่ที่ตำบลปึกเตียน อำเภอนาทาย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นชายหาดที่อยู่ถัดมาจากหาดเจ้าสำราญ ตามเส้นทางเลียบริมชายฝั่งทะเลคลองโคน-ชะอำ

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยว

เป็นหาดที่สวยงามและเงียบสงบมีต้นไม้ไม่เยอะ มีรูปปั้นกลางทะเลจากตัวละครในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ซึ่งก็คือ นางผีเสื้อสมุทร พระอภัยมณี สุดสาคร ม้านิลมังกร นางเงือก และยังมีรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมกลางทะเลอีกด้วย



ภาพที่ 4.92 รูปปั้นนางผีเสื้อสมุทร ในทะเลปึกเตียน



ภาพที่ 4.93 รูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม ในทะเลปึกเตียน

การเข้าถึง

จากวงเวียนตรงสถานีตำรวจหาดเจ้าสำราญไปทางชะอำ จะมีป้ายบอกทางไปหาดปึกเตียน จากนั้นให้เลี้ยวซ้ายเข้าไปตามเส้นทางจนถึงหาดปึกเตียน



ภาพที่ 4.94 ป้ายบอกทางไปหาดปึกเตียน

สิ่งอำนวยความสะดวก

หาดปึกเตียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย เช่น ป้ายบอกทางตลอดเส้นทาง มีที่จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ร้านอาหารจำนวนมาก สถานีตำรวจและสถานีอนามัยพร้อมให้บริการ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดปึกเตียน อีกทั้งยังมีที่พักในโครงการปึกเตียนวิลล่าให้เลือกมากมาย



ภาพที่ 4.95 ร้านอาหารและเตียงผ้าใบ



ภาพที่ 4.96 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ หาดปึกเตียน



ภาพที่ 4.97 สถานีตำรวจตำบลปากเตียน



ภาพที่ 4.98 บ้านพัก หาดปึกเตียน



ภาพที่ 4.99 ปึกเตียน คาบาน่า บีช รีสอร์ท

กิจกรรมการท่องเที่ยว

หาดปึกเตียนมีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดปึกเตียนก็จะมีกรถ่ายภาพ เล่นน้ำทะเล ทานอาหาร และชมวิวชายทะเล

สถานที่ใกล้เคียง

หาดปึกเตียนจะอยู่ใกล้กับหาดเพชร ปึกเตียนคาบาน่าบีชรีสอร์ท โครงการปึกเตียนวิลล่า

1.3.4 หาดชะอำ



ภาพที่ 4.100 หาดชะอำ

ที่ตั้ง

หาดชะอำ ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเพชรบุรี 41 กิโลเมตร ถนนร่วมจิตร์ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีทางแยกซ้ายเข้าชายหาด ระยะทาง 2 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อมและจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

ชายทะเลยอดเยี่ยมในอดีตถึงปัจจุบันติดทะเลฝั่งอ่าวไทย ชายหาดมีความยาวเป็นกิโลเมตร บรรยากาศดีคึกคัก มีเก้าอี้ให้เช่า และร่มกันแดดสีสันสดใส จุดเด่นของชายหาดจะอยู่ตรงที่บรรยากาศดีคึกคัก และสิ่งสำคัญคือความมีน้ำใจและจิตใจที่ดีของชาวบ้าน ผู้ประกอบการใกล้เคียงที่ให้การบริการอย่างเป็นกันเอง และยังมีจุดชมวิวกว้างให้นั่งท่องเที่ยวได้ชมวิวทิวทัศน์ของหาดอีกด้วย



ภาพที่ 4.101 จุดชมวิวชะอำ

การเข้าถึง

การเดินทางไปชะอำ ออกจากหาดปึกเตียน ให้เลี้ยวซ้าย จากนั้นขับตรงไปเพื่อสู่ชายหาดชะอำ ซึ่งเป็นสถานที่สุดท้ายบนเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี



ภาพที่ 4.102 ป้ายบอกทางไปหาดชะอำ

สิ่งอำนวยความสะดวก

ริมชายหาดชะอำมีร้านค้าสะดวกซื้อ ร้านอาหาร เครื่องเล่นต่างๆ มากมาย รวมถึงที่พักที่มีความเป็นธรรมชาติอีกมากมาย



ภาพที่ 4.103 ร้านสะดวกซื้อชายหาดชะอำ



ภาพที่ 4.104 ร้านอาหารทะเล หาดชะอำ



ภาพที่ 4.105 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก



ภาพที่ 4.106 โรงแรมที่พัก ชายหาดชะอำ

กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมทางน้ำก็ค่อนข้างที่จะเหมือนกับทะเลทั่วๆ ไป มีปั่นจักรยาน เรียบถนนริมหาด บานาน่า โบ๊ท สกูตเตอร์ และขี่ม้ารอบหาด ทุกวันพุธหาดชะอำจะรณรงค์ให้มี การหุ้บร่มชายหาด ต่างๆ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงความเป็นธรรมชาติของหาดชะอำอย่างแท้จริง และเมื่อถึงช่วงเทศกาลงาน เทศบาลชะอำจะใช้พื้นที่หาดชะอำ เป็นจุดจัดงานเพื่อเพิ่มสร้างจุดเด่นให้กับชายหาดอีกด้วย

สถานที่ตั้งใกล้เคียง

ชายหาดที่เคยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญมาตั้งแต่สมัยโบราณ บริเวณใกล้เคียงชายหาดชะอำจะเป็นวัดเนรัญชราราม เป็นวัดที่มีความเชื่อต่างๆมากมาย ถัดไปไม่กี่ไกลจะพบกับร้านอาหารที่มีบรรยากาศ ร่มรื่น อาหารรสชาติถูกปากราคาถูกใจ อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของชะอำ นั่นก็คือ สะพานปลานักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้ออาหารทะเลที่สด ถูกใจ ราคาย่อมเยาได้จากชาวบ้านที่ทำประมงชายฝั่ง และเป็นท่าเทียบเรือกุ้ง หอย ปู ปลาประกอบกับยังได้ชมวิถีของ ชาวประมง นอกจากนี้บริเวณนี้ยังเป็นแหล่งรวมของร้านอาหารทะเลมากมายอีกด้วยและเลยออกไปบริเวณถนนเพชรเกษมจะพบกับ วนอุทยานชะอำ สถานที่พักผ่อนซึ่งอยู่ติดกับถนนเพชรเกษม (ชะอำ-หัวหิน) เหมาะสำหรับผู้ที่สัญจรผ่านไป-มาได้แวะพักรถพักคนเป็นสถานที่ที่ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้ สัตว์ป่าสวยงาม ลานออกกำลังกายและร้านอาหารสวัสดิการ รวมทั้งยังมีบริการห้องพักรวมและลานกลางแจ้ง เพื่ออำนวยความสะดวกทุกท่านที่มาเที่ยวชมธรรมชาติแห่งนี้ด้วย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ของนักท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน โดยแบบสอบถามที่แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะจากการมาท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี นำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนาด้วยค่าสถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีลักษณะข้อมูลปรากฏดังต่อไปนี้

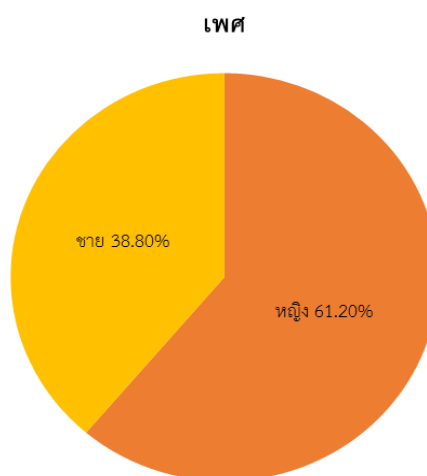
ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะนักวิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (close-ended question) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และที่พักอาศัย วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 4.1 - ตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยว

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	155	38.80
หญิง	245	61.20
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 61.20 และเพศชายร้อยละ 38.80 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

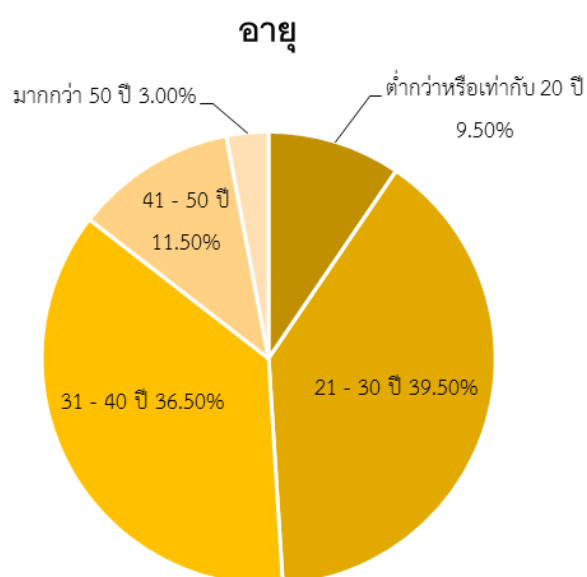


แผนภูมิวงกลมที่ 1 แสดงร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยวน

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	38	9.50
21 - 30 ปี	158	39.50
31 - 40 ปี	146	36.50
41 - 50 ปี	46	11.50
มากกว่า 50 ปี	12	3.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวนจำนวน 400 คน มีนักท่องเที่ยวนอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 39.50 รองลงมา อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 36.50 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 11.50 อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 9.50 และอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 3.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

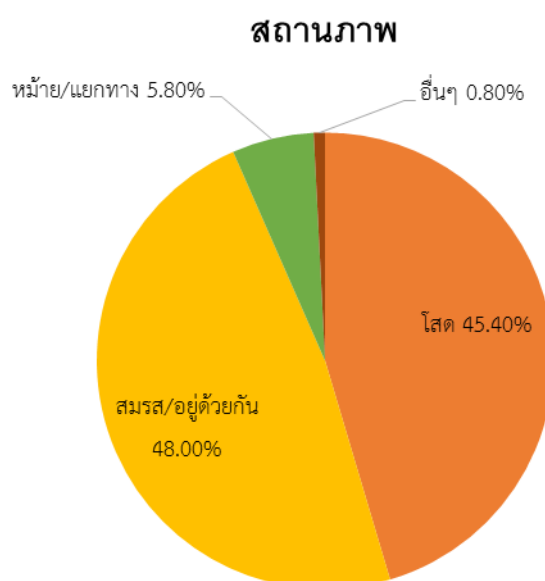


แผนภูมิวงกลมที่ 2 แสดงร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยวน

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของนักท่องเที่ยว

สถานะภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	182	45.40
สมรสหรืออยู่ด้วยกัน	192	48.00
หม้ายหรือแยกทาง	23	5.80
อื่นๆ	3	0.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน สมรสหรืออยู่ด้วยกัน 48.00 ร้อยละ มีสถานภาพโสด ร้อยละ 45.40 หม้ายหรือแยกทาง 5.80 และอื่นๆ 0.80 ตามลำดับ ปราบกฏตั้งแผนภูมิต่อไปนี้

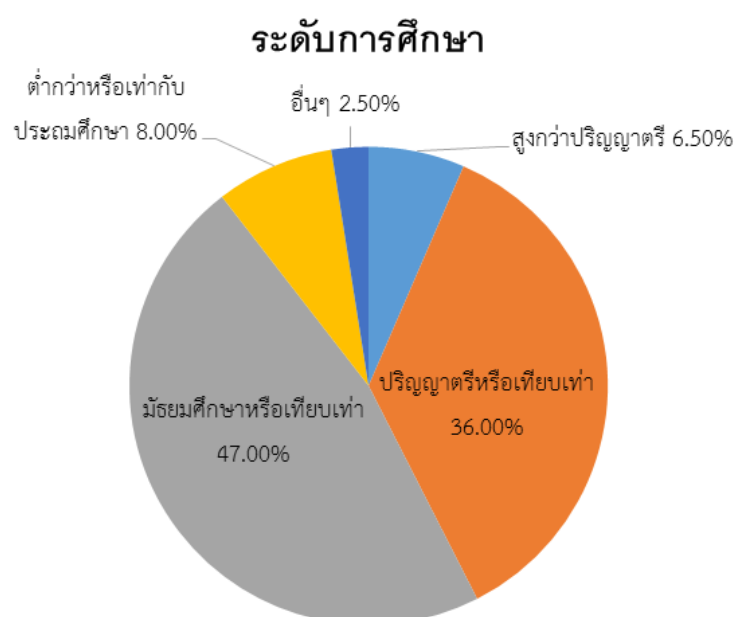


แผนภูมิวงกลมที่ 3 แสดงร้อยละ สถานภาพของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ	32	8.00
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	188	47.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	144	36.00
สูงกว่าปริญญาตรี	26	6.50
อื่นๆ	10	2.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 47.00 รองลงมา ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 36.00 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ประถมศึกษา ร้อยละ 8.00 สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 6.50 และอื่นๆ ร้อยละ 2.50 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

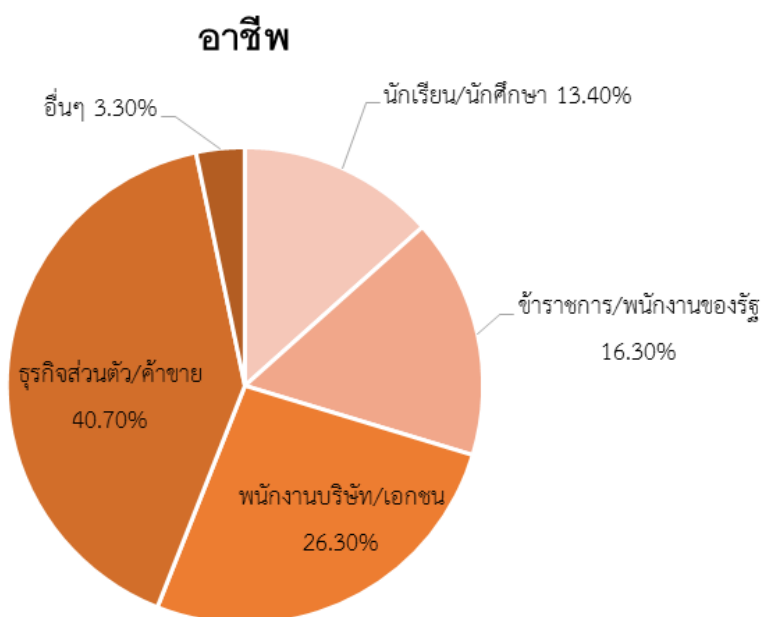


แผนภูมิวงกลมที่ 4 แสดงร้อยละ ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละ อาชีพของนักท่องเที่ยว

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียนหรือนักศึกษา	54	13.40
ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ	65	16.30
พนักงานบริษัทหรือเอกชน	105	26.30
ธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย	163	40.70
อื่นๆ	13	3.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย ร้อยละ 40.70 รองลงมา พนักงานบริษัทหรือเอกชน ร้อยละ 26.30 ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ร้อยละ 16.30 นักเรียนหรือนักศึกษา ร้อยละ 13.40 และอื่นๆ ร้อยละ 3.30 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

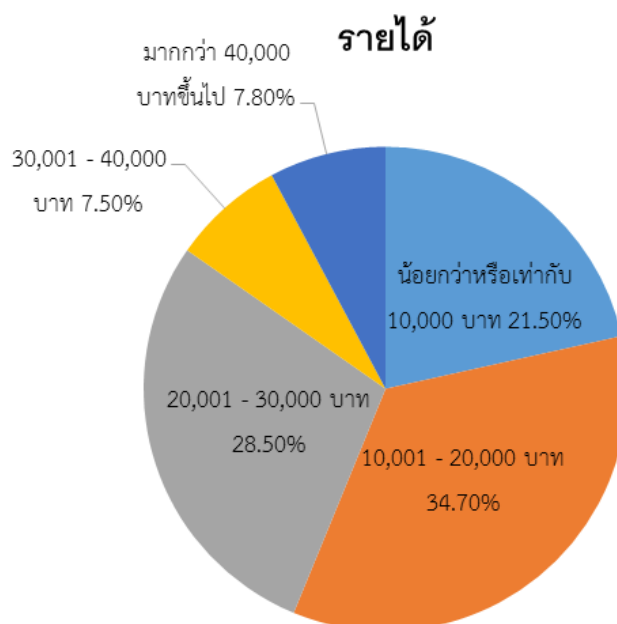


แผนภูมิวงกลมที่ 5 แสดงร้อยละ อาชีพของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละ รายได้ของนักท่องเที่ยว

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	86	21.50
10,001 – 20,000 บาท	139	34.70
20,001 – 30,000 บาท	114	28.50
30,001 – 40,000 บาท	30	7.50
40,001 ขึ้นไป	31	7.80
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยว 400 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 34.70 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 28.50 บาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ร้อยละ 21.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 7.80 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 7.50 ตามลำดับ ปราบกฏตั้งแผนภูมิต่อไปนี้

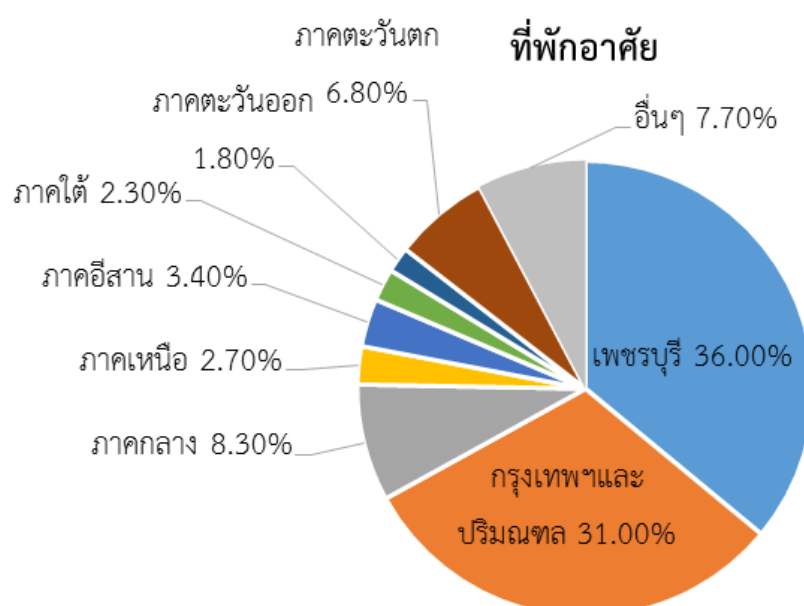


แผนภูมิวงกลมที่ 6 แสดงร้อยละ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละ ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว

ที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เพชรบุรี	144	36.00
กรุงเทพฯและปริมณฑล	124	31.00
ภาคกลาง	33	8.30
ภาคเหนือ	11	2.70
ภาคอีสาน	14	3.40
ภาคใต้	9	2.30
ภาคตะวันออก	7	1.80
ภาคตะวันตก	27	6.80
อื่นๆ	31	7.70
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีที่พักอาศัยในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 36.00 รองลงมา กรุงเทพฯและปริมณฑล ร้อยละ 31.00 ภาคกลาง ร้อยละ 8.30 อื่นๆ ร้อยละ 7.70 ภาคตะวันตก ร้อยละ 6.80 ภาคอีสาน ร้อยละ 3.40 ภาคเหนือ ร้อยละ 2.70 ภาคใต้ ร้อยละ 2.30 และภาคตะวันออก ร้อยละ 1.80 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิดังต่อไปนี้



แผนภูมิวงกลมที่ 7 แสดงร้อยละที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

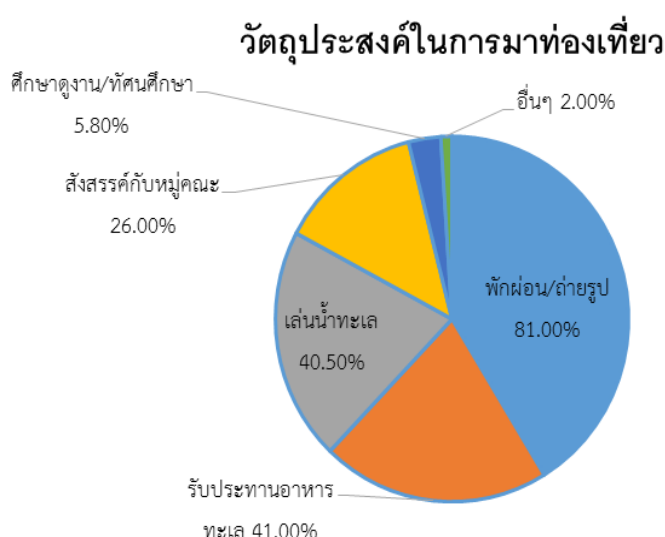
ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended question) เพื่อวัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละ วัตถุประสงค์ในการของการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

(n=400)

วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อนหรือถ่ายรูป	324	81.00
ศึกษาดูงานหรือทัศนศึกษา	23	5.80
สังสรรค์กับหมู่คณะ	104	26.00
เล่นน้ำทะเล	162	40.50
รับประทานอาหารทะเล	164	41.00
อื่นๆ	8	2.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนถ่ายรูปร้อยละ 81.00 รองลงมา รับประทานอาหารทะเล ร้อยละ 41.00 เล่นน้ำทะเล ร้อยละ 40.50 สังสรรค์กับหมู่คณะ ร้อยละ 26.00 ศึกษาดูงานหรือทัศนศึกษา ร้อยละ 5.80 และอื่นๆ ร้อยละ 2.20 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิวงกลมต่อไปนี้



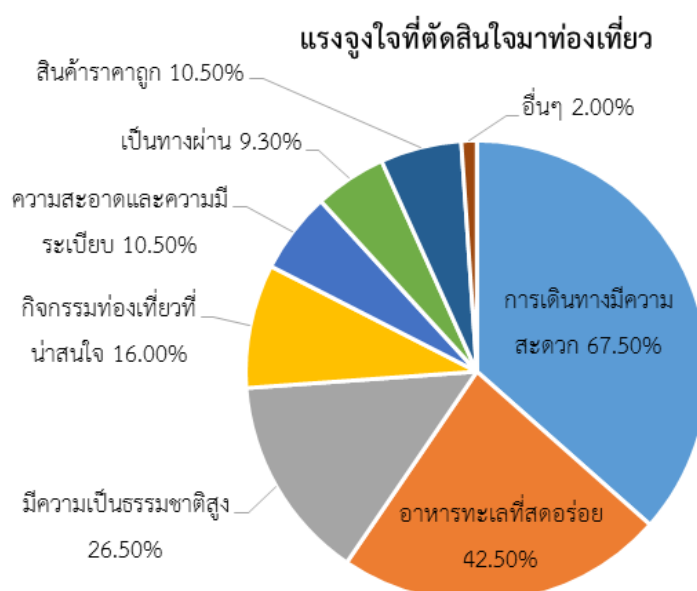
แผนภูมิวงกลมที่ 8 แสดงร้อยละ วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละ แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

(n=400)

แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การเดินทางมีความสะดวก	270	67.50
มีอาหารทะเลที่สดและอร่อย	170	42.50
กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	64	16.00
ความเป็นธรรมชาติสูง	106	26.50
เป็นทางผ่าน	37	9.30
สินค้าราคาถูก	42	10.50
ความสะอาดและความมีระเบียบ	42	10.50
อื่นๆ	8	2.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มาท่องเที่ยวเพราะ การเดินทางมีความสะดวก ร้อยละ 67.50 รองลงมา มีอาหารทะเลที่สดอร่อย ร้อยละ 42.50 ความเป็นธรรมชาติสูง ร้อยละ 26.50 กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ร้อยละ 16.00 ความสะอาดและความมีระเบียบ ร้อยละ 10.50 เป็นทางผ่าน ร้อยละ 9.30 สินค้าราคาถูก ร้อยละ 10.50 และอื่นๆ ร้อยละ 2.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิวงกลมต่อไปนี้



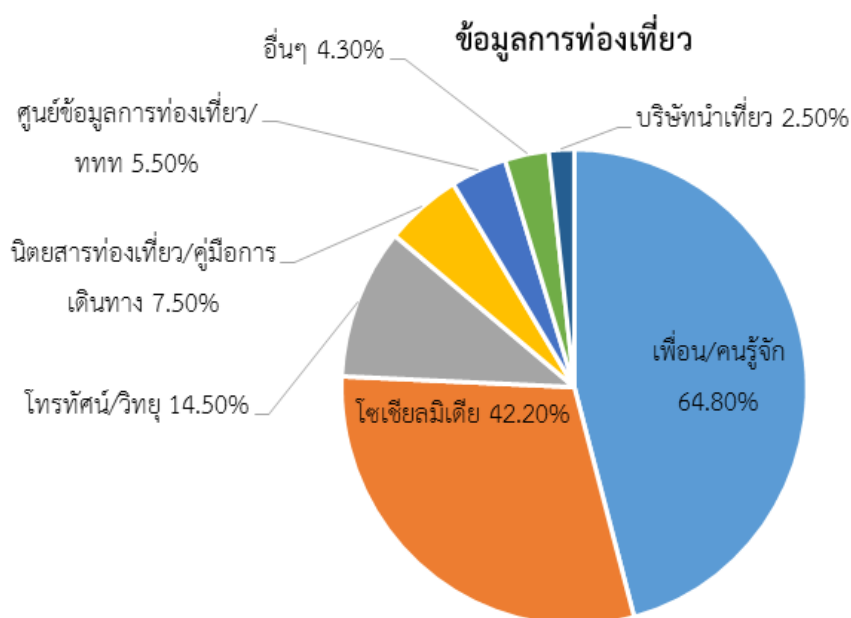
แผนภูมิวงกลมที่ 9 แสดงร้อยละ แรงจูงใจที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละ แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

(n=400)

แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนหรือคนรู้จัก	256	64.80
โทรทัศน์หรือวิทยุ	58	14.50
นิตยสารท่องเที่ยวหรือคู่มือการเดินทาง	30	7.50
โซเซียลมีเดีย	169	42.30
บริษัทนำเที่ยว	10	2.50
ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวหรือททท.	22	5.50
อื่นๆ	17	4.30

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จาก เพื่อนหรือคนรู้จัก ร้อยละ 64.80 รองลงมา โซเซียลมีเดีย ร้อยละ 42.20 โทรทัศน์หรือวิทยุ ร้อยละ 14.50 นิตยสารท่องเที่ยวหรือคู่มือการเดินทาง ร้อยละ 7.50 ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวหรือททท. ร้อยละ 5.50 อื่นๆ ร้อยละ 4.30 และบริษัทนำเที่ยว ร้อยละ 2.50 ตามลำดับจากแผนภูมิวงกลมต่อไปนี้

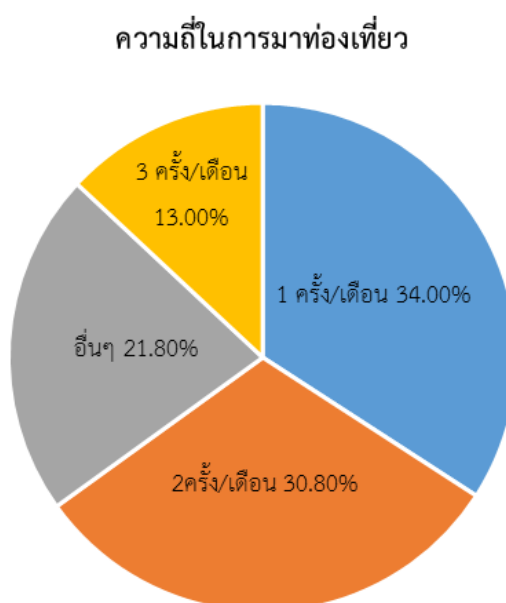


แผนภูมิวงกลมที่ 10 แสดงร้อยละ แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละ ความถี่ในการมาท่องเที่ยวถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัด เพชรบุรี

ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้งต่อเดือน	136	34.00
2 ครั้งต่อเดือน	123	30.80
3 ครั้งต่อเดือน	52	13.00
อื่นๆ	87	21.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยว บริเวณถนนเลียบชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรี 1 ครั้งต่อเดือน 34.00 รองลงมา 2 ครั้งต่อเดือน 30.80 อื่นๆ 21.80 และ 3 ครั้งต่อเดือน 13.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้



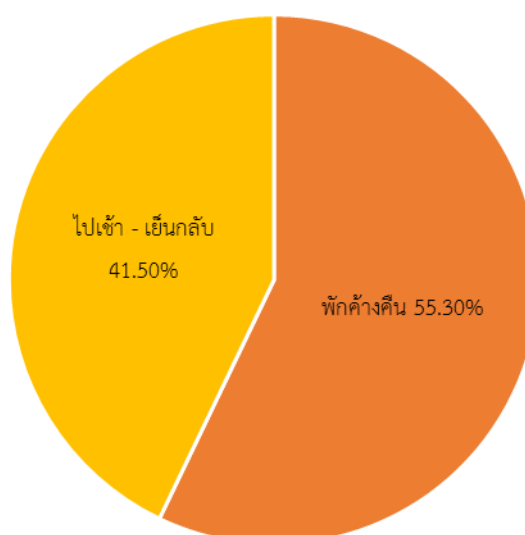
แผนภูมิวงกลมที่ 11 แสดงร้อยละ ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละ ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ไปเช้าเย็นกลับ	166	41.50
พักค้างคืน	221	55.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีลักษณะในการเดินทางมาท่องเที่ยว บริเวณถนนเลียบชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรี พักค้างคืน ร้อยละ 55.30 รองลงมา ไปเช้า - เย็นกลับ ร้อยละ 41.50 ปราบกฏดั่งแผนภูมิต่อไปนี้

ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว

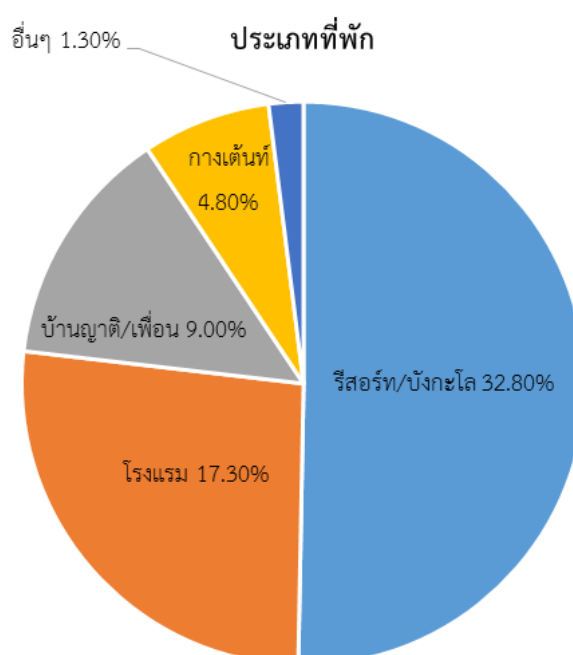


แผนภูมิวงกลมที่ 12 แสดงร้อยละ ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละ ประเภทของที่พัก

ประเภทของที่พัก	จำนวน	ร้อยละ
โรงแรม	69	17.30
รีสอร์ทหรือบังกะโล	131	32.80
กางเต้นท์	19	4.80
บ้านญาติหรือเพื่อน	36	9.00
อื่นๆ	5	1.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน ที่พักค้างคืน เลือกพัก รีสอร์ทหรือบังกะโล ร้อยละ 32.80 รองลงมา โรงแรม 17.30 บ้านญาติหรือเพื่อน ร้อยละ 9.00 กางเต้นท์ ร้อยละ 4.80 และอื่นๆ ร้อยละ 1.30 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

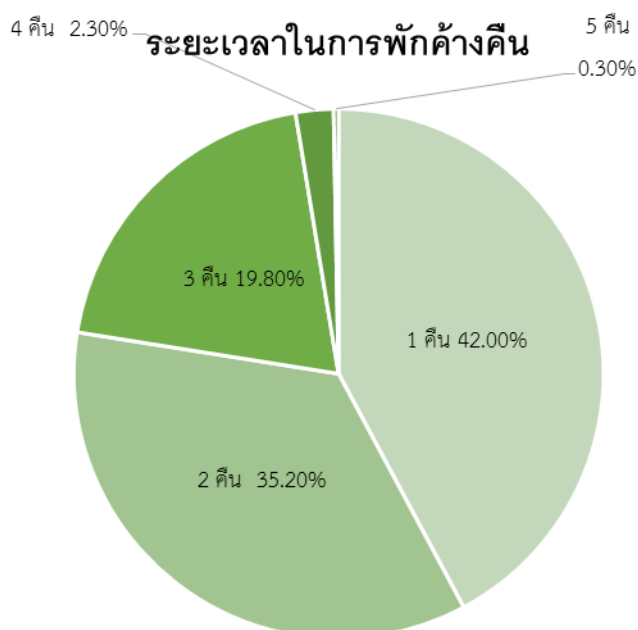


แผนภูมิวงกลมที่ 13 แสดงร้อยละ ประเภทของที่พักค้างคืน

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละ ระยะเวลาในการพักค้างคืน

ระยะเวลาในการพักค้างคืน	จำนวน	ร้อยละ
1 คืน	168	42.00
2 คืน	143	35.80
3 คืน	79	19.80
4 คืน	9	2.30
5 คืน	1	0.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน พักค้างคืน 1 คืน ร้อยละ 42.00 รองลงมา พัก 2 คืน ร้อยละ 35.20 พัก 3 คืน ร้อยละ 19.80 พัก 4 คืน ร้อยละ 2.30 และพัก 5 คืน ร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ปราบกฏตั้งแผนภูมิต่อไปนี้

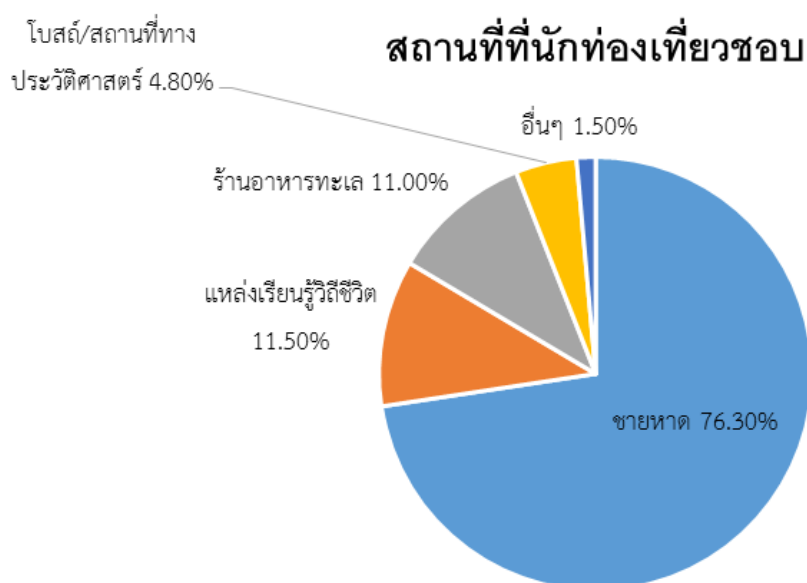


แผนภูมิวงกลมที่ 14 แสดงร้อยละ ระยะเวลาในการพักค้างคืน

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด เพชรบุรี

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต	46	11.50
ชายหาด	305	76.30
โบสถ์หรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์	19	4.80
ร้านอาหารทะเล	44	11.00
อื่นๆ	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน ชอบท่องเที่ยว ชายหาด ร้อยละ 76.30 รองลงมา แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต ร้อยละ 11.50 ร้านอาหารทะเล ร้อยละ 11.00 โบสถ์หรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ร้อยละ 4.80 และอื่นๆ ร้อยละ 1.50 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้



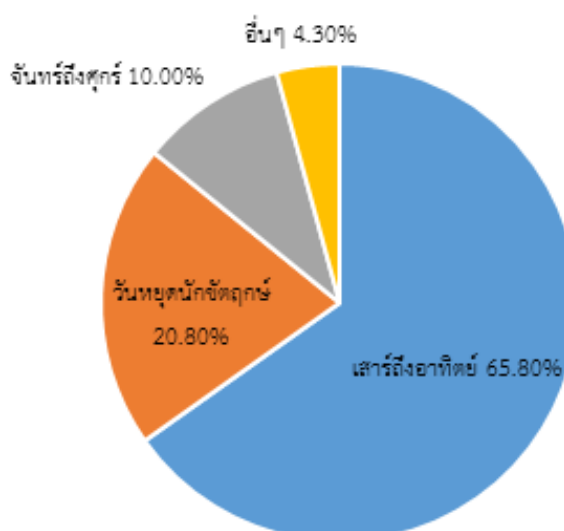
แผนภูมิวงกลมที่ 15 แสดงร้อยละ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละ ของช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	จำนวน	ร้อยละ
วันจันทร์ถึงวันศุกร์	40	10.00
วันเสาร์และวันอาทิตย์	263	65.80
วันหยุดนักขัตฤกษ์	83	20.80
อื่นๆ	17	4.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เดินทางมาท่องเที่ยว ในวันเสาร์ถึงอาทิตย์ ร้อยละ 65.80 วันหยุดนักขัตฤกษ์ ร้อยละ 20.80 และวันจันทร์ถึงศุกร์ ร้อยละ 10.00 ตามลำดับปรากฏดังแผนภูมิวงกลมดังนี้

ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว

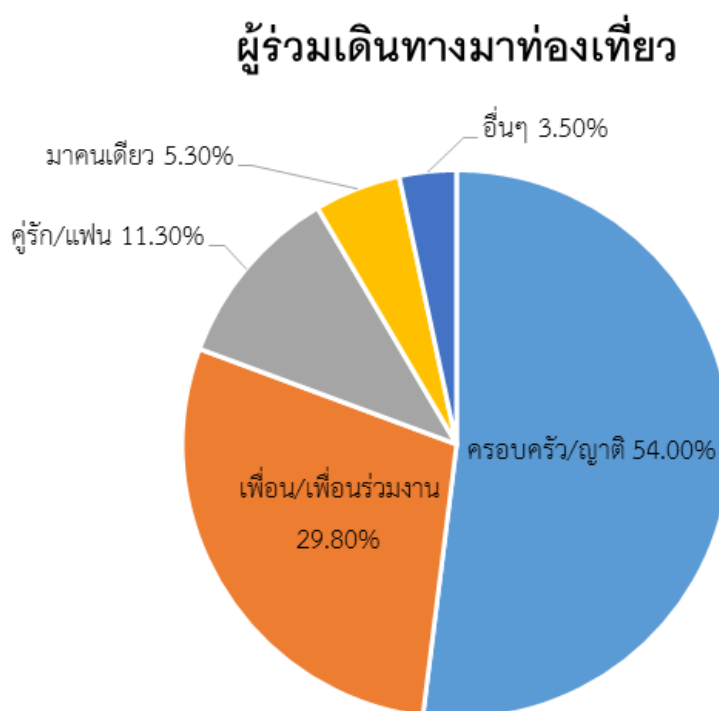


แผนภูมิวงกลมที่ 16 แสดงร้อยละ ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตาราง 4.17 จำนวนและร้อยละ ของผู้ร่วมเดินทางมาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	จำนวน	ร้อยละ
มาคนเดียว	21	5.30
ครอบครัวหรือญาติ	216	54.00
เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน	119	29.80
คู่รักหรือแฟน	45	11.30
อื่นๆ	14	3.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เดินทางมากับ ครอบครัวหรือญาติ ร้อยละ 54.00 รองลงมา เพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 29.80 คู่รักหรือแฟน ร้อยละ 11.30 มาคนเดียว ร้อยละ 5.30 และอื่นๆ ร้อยละ 3.50 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิวงกลมต่อไปนี้

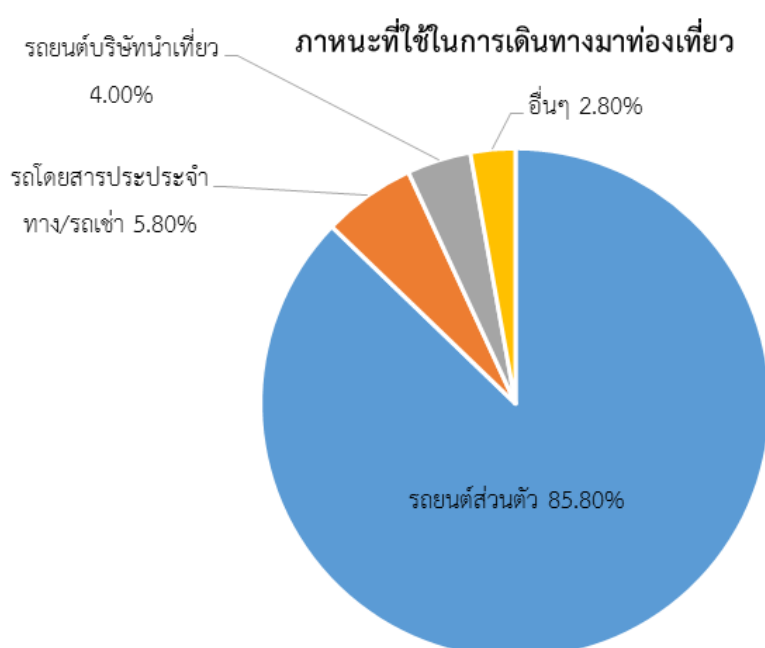


แผนภูมิวงกลมที่ 17 แสดงร้อยละ ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละ ของยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล
อ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชอบ	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนบุคคล	343	85.80
รถโดยสารประจำทางหรือรถเช่า	23	5.80
รถยนต์บริษัทนำเที่ยว	16	4.00
อื่นๆ	11	2.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เดินทางมาท่องเที่ยวโดย รถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 85.80 รองลงมา รถโดยสารประจำทางหรือรถเช่า ร้อยละ 5.80 รถยนต์บริษัทนำเที่ยว 4.00 และอื่นๆ 2.80 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิวงกลมดังต่อไปนี้

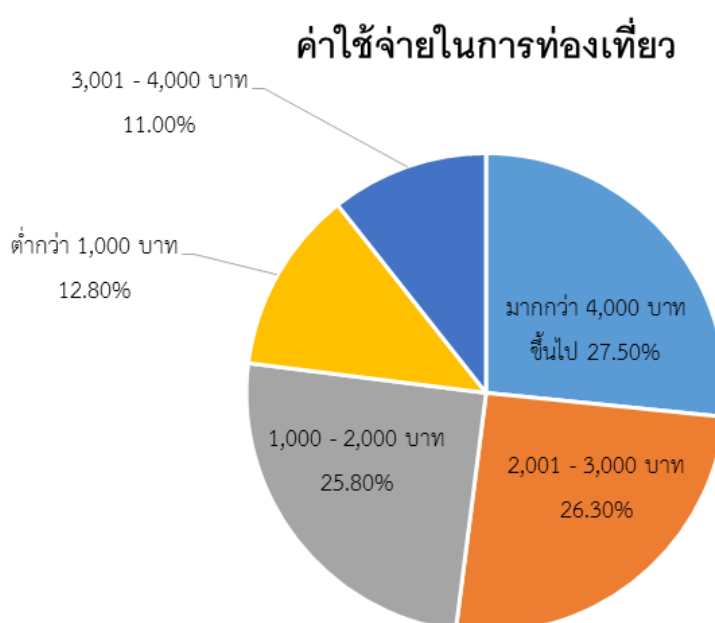


แผนภูมิวงกลมที่ 18 แสดงร้อยละ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละ ของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	51	12.80
1,000 – 2,000 บาท	103	25.80
2,000 – 3,000 บาท	105	26.30
3,001 – 4,000 บาท	44	11.00
มากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป	110	27.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่านักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 4,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 27.50 รองลงมา 2,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 26.30 ค่าใช้จ่าย 1,000 – 2,000 บาท ร้อยละ 25.80 ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 12.80 และ 3,001 – 4,000 บาท ร้อยละ 11.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิวงกลมดังนี้

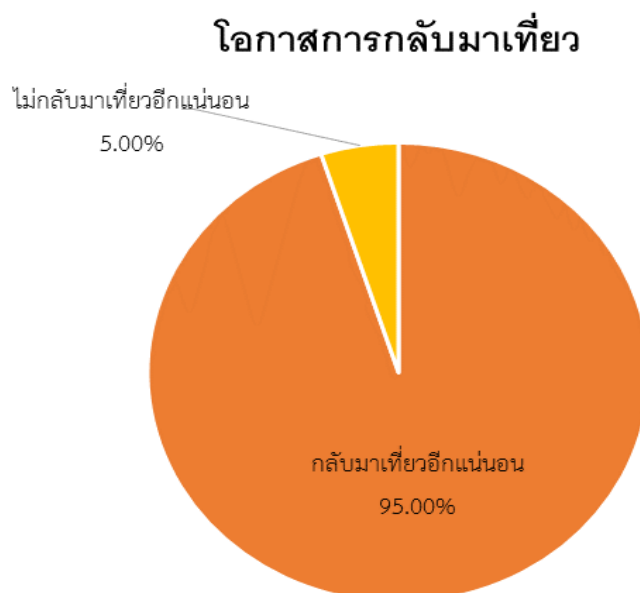


แผนภูมิวงกลมที่ 19 แสดงร้อยละ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละ โอกาสการกลับมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน	380	95.00
ไม่กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน	20	5.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน จะกลับมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีอีกแน่นอน ร้อยละ 95.00 และไม่กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน ร้อยละ 5.00 ปราบกฏดั่งแผนภูมิวงกลมดังนี้



แผนภูมิวงกลมที่ 20 แสดงร้อยละ โอกาสมาเที่ยวอีกครั้งของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) แบบประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดความต้องการของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรมการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ด้านรวมกิจกรรมการท่องเที่ยว

รวมกิจกรรมการท่องเที่ยว 3 ด้าน	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	3.68	0.76	มาก	3
รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.72	0.71	มาก	1
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์	3.69	0.97	มาก	2
รวม	3.70	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.21 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, $SD = 0.69$) โดยอันดับ 1 คือ รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ($\bar{x} = 3.72$, $SD = 0.71$) อันดับ 2 คือ รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ ($\bar{x} = 3.69$, $SD = 0.97$) และอันดับ 3 คือ รวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ ($\bar{x} = 3.68$, $SD = 0.76$)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่องิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ

(n=400)

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	ระดับความต้องการ					$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน	24.00 (96)	38.00 (152)	28.50 (114)	6.00 (24)	3.50 (14)	3.73	1.00	มาก	2
2. ศึกษาธรรมชาติหรือระบบนิเวศป่าชายเลน	19.80 (79)	39.20 (157)	31.00 (124)	7.20 (29)	2.80 (11)	3.66	0.96	มาก	5
3. ดูนกหรือตกหมึกหรือดูปลาตีน	4.50 (92)	4.30 (148)	31.20 (125)	37.00 (17)	23.00 (18)	3.70	1.01	มาก	4
4. ล่องเรือศึกษาธรรมชาติหรือชมไฮมสเตย์กลางทะเล	26.50 (106)	32.30 (129)	32.50 (130)	4.40 (18)	4.30 (17)	3.72	1.03	มาก	3
5. ดำน้ำตื้น	7.80 (78)	10.50 (127)	30.50 (122)	31.70 (42)	19.50 (31)	3.45	1.14	มาก	6
6. พายเรือชมป่าโกงกาง	17.30 (69)	29.70 (119)	33.00 (132)	12.70 (51)	7.30 (29)	3.37	1.12	มาก	7
7. เล่นน้ำหรือพักผ่อนชายหาดหรือดูวิถีชีวิตคนชายฝั่งทะเล	45.00 (180)	36.80 (147)	13.50 (54)	2.40 (10)	2.30 (9)	4.20	0.92	มาก	1
รวม						3.68	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ ในข้อที่ 7 เป็นอันดับ 1 คือ เล่นน้ำหรือพักผ่อนชายหาดหรือดูวิถีชีวิตคนชายฝั่งทะเล โดยมีความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา ความต้องการมาก ร้อยละ 36.80 และความต้องการปานกลาง ร้อยละ 13.50 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 2.40 และร้อยละ 2.30 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 1 เดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน มีความต้องการมาก ร้อยละ 38.00 รองลงมา ความต้องการปานกลาง ร้อยละ 28.50 และความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 24.00 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 6.00 และร้อยละ 3.50 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 4 ล่องเรือศึกษาธรรมชาติหรือชมโฮมสเตย์กลางทะเล มีความต้องการปานกลาง ร้อยละ 32.50 รองลงมา ความต้องการมาก ร้อยละ 32.30 และความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 26.50 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 4.40 และร้อยละ 4.30 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, $SD = 0.76$)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวถึงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ

(N = 400)

กิจกรรมการท่องเที่ยวถึงนิเวศ	ระดับความต้องการ					$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความต้องการ	
1. ถ่ายรูปธรรมชาติ	53.70 (215)	34.50 (138)	10.80 (43)	0.50 (2)	0.50 (2)	4.41	0.74	มากที่สุด	1
2. บันทึกเทปวิดีโอหรือเสียงธรรมชาติ	25.00 (100)	41.30 (165)	21.20 (85)	9.00 (36)	3.50 (14)	3.75	1.03	มาก	5
3. ศึกษาท้องฟ้าหรือดาราศาสตร์	15.70 (63)	24.70 (99)	33.80 (135)	19.50 (78)	6.30 (25)	3.24	1.12	ปานกลาง	10
4. ซักจักรยานท่องเที่ยวตามเส้นทางธรรมชาติ	26.00 (104)	29.70 (119)	34.50 (138)	7.80 (31)	2.00 (8)	3.70	1.00	มาก	7
5. การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล	43.30 (173)	38.40 (154)	17.00 (68)	0.50 (2)	0.80 (8)	4.23	0.80	มากที่สุด	2
6. ตกปลา	24.80 (99)	19.80 (79)	32.70 (131)	13.40 (54)	9.30 (37)	3.37	1.24	มาก	9
7. ถีบกระดานเก็บหอย	16.00 (64)	22.00 (88)	38.00 (152)	15.50 (62)	8.50 (34)	3.21	1.14	ปานกลาง	11
8. ชมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ	34.20 (137)	28.50 (114)	27.50 (110)	5.80 (23)	4.00 (16)	3.83	1.08	มาก	4
9. ชมฟาร์มหอย เช่น หอยแครง หอยแมลงภู่ ฯลฯ	24.00 (96)	33.20 (133)	29.30 (117)	7.70 (31)	5.80 (23)	3.62	1.10	มาก	8
10. พักโฮมสเตย์หรือทานอาหารกลางทะเล	31.30 (125)	38.40 (154)	20.50 (82)	5.30 (21)	4.50 (18)	3.87	1.05	มาก	3
11. นั่งเรือชมปลาวาฬบริเวณบูดู	27.00 (108)	36.40 (146)	24.30 (97)	7.00 (28)	5.30 (21)	3.73	1.09	มาก	6
รวม						3.72	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งนี้ในแหล่งธรรมชาติ ข้อที่ 1 อันดับ 1 ถ่ายรูปธรรมชาติ โดยมีความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 53.70 รองลงมา มีความต้องการมาก ร้อยละ 34.50 และมีความต้องการปานกลาง ร้อยละ 10.80 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 0.50 และร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 ข้อ 5 การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล โดยมีความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 43.30 รองลงมา ความต้องการมาก ร้อยละ 38.40 และความต้องการปานกลาง ร้อยละ 17.00 ส่วนความต้องการน้อยที่สุด และความต้องการน้อย มีร้อยละ 0.80 และร้อยละ 0.50 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 10 พักโฮมสเตย์หรือทานอาหารกลางทะเล โดยมีความต้องการมาก ร้อยละ 38.40 รองลงมา ความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 31.30 และความต้องการปานกลาง ร้อยละ 20.50 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 5.30 และร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งนี้ในแหล่งธรรมชาติแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, $SD = 0.71$)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์

(n=400)

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์	ระดับความต้องการ					$\bar{x}$	SD	ระดับ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความ ต้องการ	อันดับ
1. ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์หรือวัด	28.20 (113)	34.70 (139)	26.30 (105)	6.80 (27)	4.00 (16)	3.77	1.06	มาก	1
2. ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี	21.80 (87)	39.80 (159)	26.40 (106)	1.50 (30)	4.50 (4.50)	3.67	1.03	มาก	3
3. ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง อุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ	25.80 (103)	34.40 (138)	27.30 (109)	8.50 (34)	4.00 (16)	3.70	1.06	มาก	2
4. ร่วมกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เช่น การซ่อมเรือ อาชีพประมง การทำนาเกลือ	24.00 (96)	33.00 (132)	29.50 (118)	3.50 (38)	4.00 (16)	3.63	1.07	มาก	4
รวม						3.69	0.97	มาก	

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในข้อที่ 1 เป็นอันดับที่ 1 คือ ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์หรือวัด มีความต้องการมาก ร้อยละ 34.70 รองลงมา ความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 28.20 และความต้องการปานกลาง ร้อยละ 26.30 ส่วนความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด มีร้อยละ 6.80 และร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3 ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ มีความต้องการมาก ร้อยละ 34.40 รองลงมา มีความต้องการปานกลาง ร้อยละ 27.30 และมีความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 25.80 ส่วนความต้องการน้อยที่สุด และความต้องการน้อย มีร้อยละ 8.50 และร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 คือ ข้อ 2 ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี มีความต้องการมาก ร้อยละ 39.80 รองลงมา มีความต้องการปานกลาง ร้อยละ 26.40 และความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 21.80 ส่วนความต้องการน้อยที่สุด และความต้องการน้อย ร้อยละ 4.50 และร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความต้องการแล้ว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, $SD = 0.97$) แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 กิจกรรมชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์หรือวัด มีค่าความต้องการระดับมาก เป็นอันดับ 1 ($\bar{x}=3.77$, $SD = 1.06$) ข้อที่ 3 ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ มีค่าความต้องการระดับมากรองลงมา ($\bar{x} = 3.70$, $SD = 1.06$) ข้อที่ 2 ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี มีค่าความต้องการระดับมากเป็นอันดับ 3 ($\bar{x} = 3.69$, $SD = 1.03$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหารเทศบาล ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้ประกอบการในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว รวมจำนวนทั้งหมด 15 คนนั้น พบว่า เป็นเพศหญิง 8 คน และเพศชาย 7 คน และสามารถสรุปความคิดเห็นได้ ดังนี้

3.1 นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีนโยบายการท่องเที่ยว ดังนี้

- 3.1.1 นโยบายการสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางตะบูน โดยเน้นในเรื่องของวิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรม
- 3.1.2 นโยบายแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.2557-2560) เน้นในเรื่องของสินค้าเกษตร อาหารที่มีคุณภาพปลอดภัย เป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN และเป็นแหล่งศึกษาดูงานงานระดับประเทศ
- 3.1.3 นโยบายแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ระยะ 4 ปี (ปี พ.ศ. 2558 - 2561) สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ “การท่องเที่ยวชายทะเลและเชิงวัฒนธรรม” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็นคือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างต้นทุนทางทรัพยากรเพื่อการลงทุน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยว และพื้นที่เศรษฐกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 แนวโน้มการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากอดีต ถึงปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากอดีตถึงปัจจุบัน มีแนวโน้มดีขึ้น ดังนี้

- 3.2.1 สถานที่ท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี เป็นที่รู้จักมากขึ้น มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์มากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต
- 3.2.2 คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีการกระจายรายได้สู่ชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3.2.3 มีการสนับสนุนจากภาครัฐบาลมากขึ้นในเรื่องของงบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 3.2.4 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตั้งไว้

3.3 จุดเด่นและจุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า จุดเด่นและจุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย มีหลายด้าน ดังนี้

3.3.1 จุดเด่นของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

- 1) มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ การศึกษาแหล่งธรรมชาติและวิถีชีวิตคนในชุมชน การศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนโรงเรียนบางตะบูน โครงการตามพระราชดำริ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน หาดชะอำ
- 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ ล่องเรือชมฟาร์มหอยแครง ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน ถีบกระดาน ศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชน ทานอาหารทะเล เล่นน้ำ ดูนก เป็นต้น
- 3) การให้ความร่วมมือของคนในชุมชน และผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3.2 จุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

- 1) สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งยังอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม
- 2) เส้นทางชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ไม่ใช่เส้นทางหลักในการคมนาคม
- 3) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานยังไม่เพียงพอ ได้แก่ สถานที่จอดรถ ห้องน้ำ เป็นต้น

3.4 วิธีการเสริมจุดด้อย เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเสริมจุดด้อย ให้เป็นจุดเด่น ดังนี้

- 1) พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีสภาพที่พร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ

- 2) ประชุมสัมพันธสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวของชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวตั้งใจมาท่องเที่ยว ไม่ได้มาเพื่อเป็นทางเลี้ยวการจราจรจากเส้นทางหลัก
- 3) จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวให้พร้อม เพื่อการบริการที่ครบครัน

3.5 ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางแก้ไขปัญหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางแก้ไขปัญหามี ดังนี้

3.5.1 ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

- 1) ขาดบุคลากรที่สามารถให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องของการไม่กล้าแสดงออกและการใช้ภาษาในการสื่อสาร
- 2) ขาดงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เพียงพอ

3.5.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

- 1) จัดอบรมบุคลากรในชุมชน ให้กล้าแสดงออก และฝึกหัดในเรื่องการใช้ภาษา เพื่อสามารถให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน
- 2) ขอบประมาณจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

จากผลการวิจัยกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัย พบว่า มีผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ 2) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ ซึ่งกิจกรรมในแต่ละด้านที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเรียงลำดับได้ ดังนี้

1. ถ่ายรูปธรรมชาติ
2. เล่นน้ำหรือพักผ่อนชายหาดหรือดูวิวทิวทัศน์ชายฝั่งทะเล
3. การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล
4. ชมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ
5. ชมความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์หรือวัด

คณะผู้วิจัยจึงได้นำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจทั้ง 5 กิจกรรม มาจัดทำเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี แยกเป็นแบบไม่ค้างคืน จำนวน 2 เส้นทาง และแบบค้างคืน จำนวน 2 เส้นทาง ดังนี้

เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1 “ท่องเที่ยวเล ชมวิถีคนริมอ่าว” (ไม่ค้างคืน)

- สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากลัด บางตะบูน
- ถ่ายรูปจุดชมวิวกกลางสะพานเฉลิมเกียรติปากอ่าวบางตะบูน
- ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน โรงเรียนบางตะบูนวิทยา
- กิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยมือเรา การทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ชายเลน
- พักรับประทานอาหารกลางวัน ครั้วป่าอู่
- สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลาง
- โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ



เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2 “เส้นทางท่องเที่ยวธรรมะสัญจร” (ไม่ค้างคืน)

- สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง ณ วัดปากลัด บางตะบูน
- สักการะหลวงพ่อแฉ่ง ณ วัดปากอ่าว บางตะบูนออก
- สักการะหลวงพ่อโชคชัย เจ้าแม่กวนอินพันมือ ณ วัดเพชรสุวรรณ บางตะบูน
- สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ณ วัดในกลาง บ้านแหลม
- สักการะหลวงพ่อเทพนฤมิตร และชมอุโบสถไม้สักกว่า 100 ปี ณ วัดนอกปากทะเล
- สักการะหลวงพ่ออุทอง หลวงปู่ทวด และสมเด็จพระพุฒาจารย์โต ณ วัดสมุทรโคดม ปากทะเล
- สักการะหลวงตาไก่ และกราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุภายในโบสถ์ ณ วัดหาดเจ้า
- สักการะหลวงพ่อแผ้ว และชมประติมากรรมฝาผนังพระเวสสันดรชาดก ณ วัดโดนดหลวง
- สักการะหลวงพ่อทอง และพระพุทธรูปปิดทวารทั้ง 9 ณ วัดเนรัญชราราม ตำบลชะอำ



เส้นทางการท่องเที่ยวที่ 3 “ชมวิวริมเล กินปูสดฟิน ปัยเลโฮมสเตย์” (ค้างคืน)

- จุดชมวิวกว้างสะพานเฉลิมพระเกียรติ บางตะบูน
- พักรับประทานอาหาร บางตะบูนเบย์
- โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ
- โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- แวะชมโครงการกระดุกปลาหวาพรุฒา ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ณ วัดหาดเจ้า
- รับประทานอาหารเย็น ครั้วเม็ดทราย ณ หาดชะอำ



โปรแกรมการท่องเที่ยว 4 “ชิม ชิลล์ ช็อป แชะ รีมเล ” (ค้างคืน)

- ชมโครงกระดูกปลาวาฬบรูด้า ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ณ วัดหาดเจ้า
- พักผ่อน ถ่ายรูป สัมผัสธรรมชาติ ณ ชายหาดเจ้าสำราญ
- พักรับประทานอาหาร ณ ครีวจอมพล
- พักผ่อน ถ่ายรูป ชมตัวละครในวรรณคดี ณ หาดปึกเตียน
- แวะรับประทานอาหารเย็น ณ ครีวเมืงทราย ชะอำ
- พักค้างคืน ณ บ้านพันทวย ชะอำ
- ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ สะพานปลา ชะอำ
- ไหว้พระขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ วันเนรัฐวราราม
- ถ่ายรูป เล่นน้ำทะเล รับประทานอาหารทะเล ณ ชายหาดชะอำ
- แวะเที่ยว สวนน้ำ ซานโตรินี
- ช็อปปิ้ง สินค้าพรีเมียม ณ ห้างเอาท์เล็ท
- แวะซื้อของฝาก ร้านขนมหม้อแกงชื่อดัง ณ ร้านแม่กิมไล้ และเดินทางกลับ



2 วัน 1 คืน

วันที่ 2 **ชิม บิลล์ ช็อป แชะ ริมเล**

1. ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ สะพานปลา ชะอำ
2. ไหว้พระนอน ณ วัดเนรมิตวราราม
3. นักผจญภัยชายหาดชะอำ
4. แวะสวนน้ำซานโตรินี
5. แวะช็อป ฟรีแมย์ม เอาท์เล็ต
6. ชื้อของฝาก ร้านแม่กิมได้








ตอนที่ 5 ผลการประเมินเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

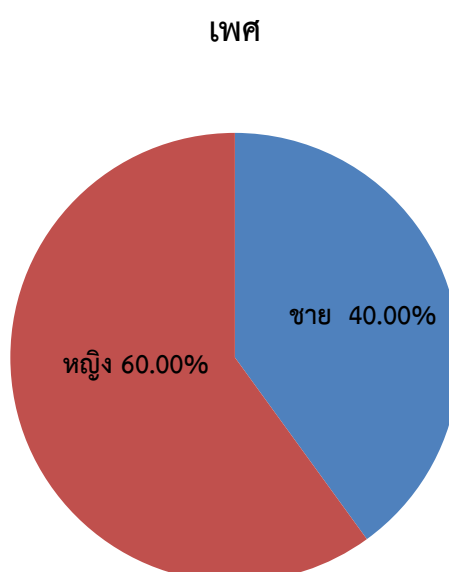
คณะนักวิจัยได้กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวไว้ 4 เส้นทาง จากนั้นนำทั้ง 4 เส้นทางมาให้นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกเพื่อประเมินเส้นทางท่องเที่ยว จำนวน 1 เส้นทาง ผลลัพธ์จากการเลือก ร้อยละ 80 เห็นว่าควรประเมินเส้นทางท่องเที่ยวในเส้นทางที่ 1 คือ “ท่องเที่ยว เลี้ยวเลี้ยว คนริมอ่าว” จากนั้นคณะนักวิจัยจึงได้จัดนักท่องเที่ยวตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อลงพื้นที่ประเมินเส้นทางท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี เส้นทางที่ 1 ใช้แบบสอบถามในการประเมิน โดยเป็นคำถามปลายปิด (close-ended question) วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังปรากฏในตารางที่ 4.25 - ตารางที่ 4.38

ตอนที่ 5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	16	40.00
หญิง	24	60.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักท่องเที่ยวตัวอย่าง จำนวน 40 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 60.00 และเพศชาย ร้อยละ 40.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

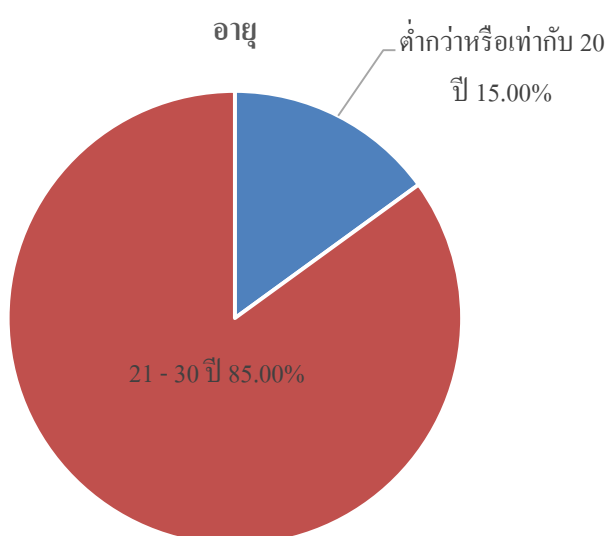


แผนภูมิวงกลมที่ 21 แสดงร้อยละ เพศของนักท่องเที่ยวด้อย่าง

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยวด้อย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	6	15.00
21 - 30 ปี	34	85.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่า นักท่องเที่ยวด้อย่าง จำนวน 40 คน มีอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 85.00 และต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 15.00 ตามลำดับ ปราบกฏตั้งแผนภูมิดังต่อไปนี้

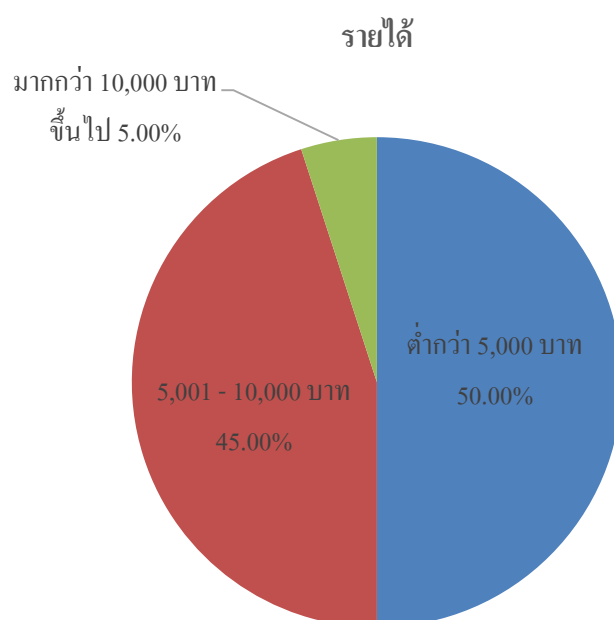


แผนภูมิวงกลมที่ 22 แสดงร้อยละ อายุของนักท่องเที่ยวด้อย่าง

ตารางที่ 4.27 จำนวนร้อยละ รายได้ของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	20	50.00
5,001 – 10,000 บาท	18	45.00
มากกว่า 10,000 ขึ้นไป	2	5.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 4.27 พบว่า นักท่องเที่ยวตัวอย่าง จำนวน 40 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาทร้อยละ 50.00 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 45.00 และรายได้เฉลี่ยมากกว่า 10,000 ขึ้นไป ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

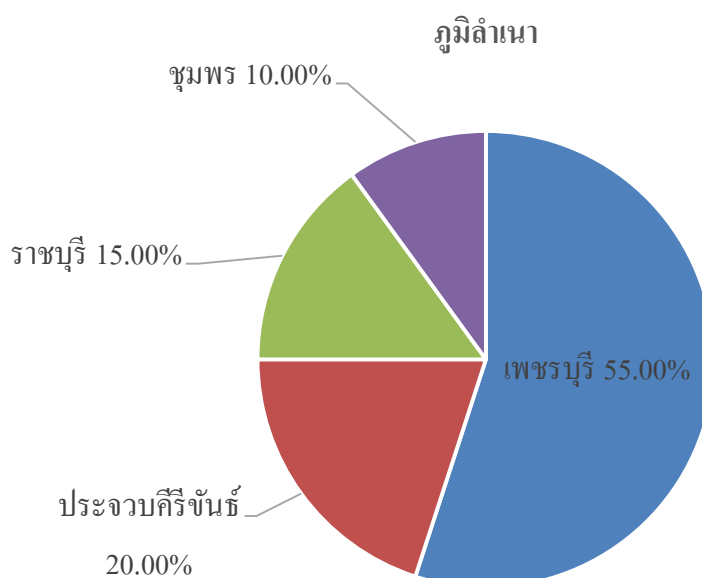


แผนภูมิวงกลมที่ 23 แสดงร้อยละ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละ ที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

ที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เพชรบุรี	22	55.00
ชุมพร	4	10.00
ประจวบคีรีขันธ์	8	20.00
ราชบุรี	6	15.00
รวม	40	100

จากตารางที่ 4.28 พบว่า นักท่องเที่ยวตัวอย่าง จำนวน 40 คน มีที่พักอาศัยในจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 55.00 รองลงมา ประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 20.00 ราชบุรี ร้อยละ 15.00 และชุมพร ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ ปรากฏดังแผนภูมิดังต่อไปนี้



แผนภูมิวงกลมที่ 24 แสดงร้อยละ ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง

ตอนที่ 5.2 ระดับความพึงพอใจต่อเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย เส้นทางที่ 1

คณะนักวิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended question) แบบประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมบนเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี เส้นทางที่ 1 ซึ่งมีทั้งหมด 7 กิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 4.29 - ตารางที่ 4.38 ดังนี้

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม

ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยรวมเส้นทางที่ 1	$\bar{x}$	SD	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
กิจกรรมที่ 1 สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากกลัด	4.15	0.81	มาก	5
กิจกรรมที่ 2 ชมจุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าว บางตะบูน	4.11	0.83	มาก	6
กิจกรรมที่ 3 ชมแหล่งทัศนียภาพศึกษาระบบธรรมชาติป่า ชายเลน บางตะบูน	4.08	0.77	มาก	7
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลน	4.56	0.51	มากที่สุด	2
กิจกรรมที่ 5 พักรับประทานอาหาร (ครัวป่าอู่น)	4.33	0.62	มากที่สุด	4
กิจกรรมที่ 6 สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัด ในกลาง	4.48	0.53	มากที่สุด	3
กิจกรรมที่ 7 “ศาสตร์พระราชา” ณ โครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมหมักเบียร์อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	4.76	0.33	มากที่สุด	1
รวม	4.35	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักท่องเที่ยวตัวอย่าง มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.35 , SD = 0.50) โดยจัดอันดับได้ดังนี้

อันดับ 1 กิจกรรมที่ 7 ศาสตร์พระราชา ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมหมักเบียร์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ($\bar{x}$ = 4.76 , SD = 0.33)

อันดับ 2 กิจกรรมที่ 4 สร้างสรรค์ด้วยมือเรา ทำผ้ามัดย้อมจากไม้ชายเลน ($\bar{x}$ = 4.56 , SD = 0.51)

อันดับ 3 กิจกรรมที่ 6 สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ($\bar{x}$ = 4.48 , SD = 0.53)

อันดับ 4 กิจกรรมที่ 5 พักรับประทานอาหารครัวป่าอู่น ($\bar{x}$ = 4.33 , SD = 0.62)

อันดับ 5 กิจกรรมที่ 1 สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้องวัดปากกลัด ($\bar{x}$ = 4.15 , SD = 0.81)

อันดับ 6 กิจกรรมที่ 2 จุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติ ($\bar{x}$ = 4.11 , SD = 0.83)

อันดับ 7 กิจกรรมที่ 3 ชมแหล่งทัศนียภาพศึกษาระบบธรรมชาติป่าชายเลน บางตะบูน ($\bar{x}$ = 4.08 , SD = 0.77)

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 1 (n=40)

กิจกรรมที่ 1 สักการะหลวง พ่อ 5 พี่น้อง วัดปากกลัด	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อรรถาธิบายดี/มีความกระตือรือร้น	50.00 (20)	35.00 (14)	15.00 (6)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.35	0.74	มาก ที่สุด	1
2. บรรยายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	40.00 (16)	35.00 (14)	20.00 (8)	5.00 (2)	0.00 (0)	3.95	0.99	มาก	3
3. เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม	50.00 (20)	25.00 (10)	20.00 (8)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.35	0.74	มาก ที่สุด	2
4. การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้	35.00 (14)	35.00 (14)	20.00 (8)	10.00 (4)	0.00 (0)	3.95	0.99	มาก	4
รวม						4.15	0.81	มาก	

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักท่องเที่ยวตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากกลัดเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 วิทยากร มีความรู้หรืออรรถาธิบายดีหรือมีความกระตือรือร้น โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา ความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 35.00 และความพึงพอใจระดับพอใช้ร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 25.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 20.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 2 บรรยายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 35.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 20.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากกลัดแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.15 , SD = 0.81)

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 2

(n=40)

กิจกรรมที่ 2 ชมจุดชมวิว สะพานเฉลิมพระเกียรติ ปากอ่าวบางตะบูน	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัย ดี/มีความกระตือรือร้น	45.00 (18)	50.00 (20)	0.00 (0)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.35	0.74	มากที่สุด	1
2. บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	35.00 (14)	35.00 (14)	20.00 (8)	10.00 (4)	0.00 (0)	3.95	0.99	มาก	4
3. เวลาและความเหมาะสม ของกิจกรรม	35.00 (14)	40.00 (16)	20.00 (8)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.05	0.88	มาก	3
4. สิ่งอำนวยความสะดวกของ สถานที่	40.00 (14)	40.00 (14)	10.00 (4)	10.00 (4)	0.00 (0)	4.10	0.96	มาก	2
รวม						4.11	0.83	มาก	

จากตารางที่ 4.31 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ชมจุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะบูนเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 วิทยากร มีความรู้หรืออรรถาศัยดีหรือมีความกระตือรือร้น โดยมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 50.00 รองลงมา ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ร้อยละ 45.00 และความพึงพอใจระดับน้อยร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 4 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 40.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 10.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 40.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 35.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 20.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชมจุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะบูนแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.83$)

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 3 (n=40)

กิจกรรมที่ 3 ชมแหล่ง ทัศนียภาพศึกษาระบบ ธรรมชาติป่าชายเลน บางตะบูน	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อธยาย ดี/มีความกระตือรือร้น	60.00 (24)	30.00 (12)	5.00 (2)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.45	0.82	มากที่สุด	1
2. บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	30.00 (12)	50.00 (20)	15.00 (6)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.05	0.82	มาก	3
3. เวลาและความเหมาะสม ของกิจกรรม	35.00 (14)	50.00 (20)	10.00 (4)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.15	0.81	มาก	2
4. การสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ ความรู้	25.00 (10)	30.00 (12)	35.00 (14)	10.00 (4)	0.00 (0)	3.75	0.97	มาก	4
รวม						4.08	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ชมแหล่งทัศนียภาพศึกษาระบบธรรมชาติป่าชายเลนบางตะบูนเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 วิทยากร มีความรู้หรืออธยายดีหรือมีความกระตือรือร้น โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 60.00 รองลงมา ความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 30.00 ความพึงพอใจระดับพอใช้ และระดับน้อยร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 50.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 35.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 10.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 50.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 30.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 15.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชมแหล่งทัศนียภาพศึกษา ระบบธรรมชาติป่าชายเลนบางตะบูนแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.77$)

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 4 (n=40)

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำ ผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่า ชายเลน	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัย ดี/มีความกระตือรือร้น	70.00 (28)	25.00 (10)	5.00 (2)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.65	0.58	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการ ขั้นตอน การสาธิตของวิทยากร	55.00 (22)	35.00 (14)	10.00 (4)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.45	0.68	มากที่สุด	4
3. การมีส่วนร่วมในการทำผ้า มัดย้อม	65.00 (26)	35.00 (14)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.65	0.48	มากที่สุด	2
4. เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม	55.00 (22)	40.00 (16)	5.00 (2)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.50	0.60	มากที่สุด	3
รวม						4.56	0.51	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.33 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลนเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 วิทยากร มีความรู้หรืออรรถาศัยดีหรือมีความกระตือรือร้น โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 25.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3 การมีส่วนร่วมในการทำผ้ามัดย้อม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 65.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 35.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 4 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 55.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 40.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลนแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.56 , SD = 0.51)

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 5 (n=40)

กิจกรรมที่ 5 พักรับประทานอาหาร อาหาร (ครัวป่าอู่น)	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. รสชาติของอาหาร	50.00 (20)	30.00 (12)	15.00 (6)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.65	0.58	มากที่สุด	1
2. ความเหมาะสมของเวลาใน การรับประทานอาหาร	45.00 (18)	55.00 (22)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.45	0.68	มากที่สุด	3
3. บรรยากาศ และความ เหมาะสมของสถานที่	45.00 (18)	40.00 (16)	15.00 (6)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.65	0.48	มากที่สุด	2
รวม						4.33	0.62	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.34 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการรับประทานอาหาร (ครัวป่าอู่น) เป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 รสชาติของอาหาร โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 30.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 15.00 ส่วนระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3 บรรยากาศ และความเหมาะสมของสถานที่ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 40.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 15.00ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 2 ความเหมาะสมของเวลาในการรับประทานอาหาร มีระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 55.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการรับประทานอาหาร (ครัวป่าอู่น) แล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.33, SD = 0.62)

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 6 (n=40)

กิจกรรมที่ 6 สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัด ในกลาง	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อัธยาศัย ดี/มีความกระตือรือร้น	50.00 (20)	30.00 (12)	20.00 (8)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.30	0.80	มากที่สุด	5
2. ขอพรสักการะศาลแม่่นก เอี้ยง	50.00 (20)	40.00 (16)	10.00 (4)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.40	0.68	มากที่สุด	4
3. จิตรกรรมฝาผนังศาลาการ เปรียญวัดในกลาง	80.00 (32)	15.00 (6)	5.00 (2)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.65	0.48	มากที่สุด	1
4. เวลาและความเหมาะสม ของกิจกรรม	50.00 (20)	45.00 (18)	5.00 (2)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.55	0.60	มากที่สุด	2
5. อนุสรณ์สถานสมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราช	60.00 (24)	30.00 (12)	10.00 (4)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.50	0.68	มากที่สุด	3
รวม						4.48	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.35 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว สักการะ
สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลางเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 3 จิตรกรรมฝาผนังศาลาการเปรียญวัดใน
กลาง โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 80.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ
15.00 และระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 4 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อย
ละ 50.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 45.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 5.00
ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 5 อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ร้อยละ 60.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 30.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ
15.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลางแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$, $SD = 0.53$)

ตารางที่ 4.36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี กิจกรรมที่ 7 (n=40)

กิจกรรมที่ 7 “ศาสตร์พระราชา” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนา สิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. วิทยากร มีความรู้/อธยาศัยดี/มี ความกระตือรือร้น	80.00 (32)	20.00 (8)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.80	0.41	มากที่สุด	2
2. สิ่งอำนวยความสะดวกของ สถานที่	90.00 (36)	10.00 (4)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.90	0.30	มากที่สุด	1
3. เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม	75.00 (30)	25.00 (10)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.75	0.44	มากที่สุด	3
4. การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	60.00 (24)	40.00 (16)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.60	0.50	มากที่สุด	4
รวม						4.76	0.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.36 พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว “ศาสตร์พระราชา” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 2 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 90.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ข้อ 1 วิทยากร มีความรู้/อธยาศัยดี/มีความกระตือรือร้น มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 80.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 3 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 75.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมาก ร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว“ศาสตร์พระราชา” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้ว พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.76 , SD = 0.33)

ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม 3 ด้าน (n=40)

ความพึงพอใจต่อการมา ท่องเที่ยวโดยภาพรวม	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	65.00 (26)	30.00 (12)	5.00 (2)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.60	0.59	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการ ให้บริการ	45.00 (18)	45.00 (18)	10.00 (4)	0.00 (0)	0.00 (0)	4.35	0.67	มากที่สุด	2
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	45.00 (18)	45.00 (18)	5.00 (2)	5.00 (2)	0.00 (0)	4.30	0.81	มากที่สุด	3
รวม						4.41	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.37 พบว่า โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ด้านใดมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ ข้อ 1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 65.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 30.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 2 คือ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 และระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ข้อ 3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 45.00 ระดับความพึงพอใจพอใช้ ร้อยละ 5.00 และระดับความพึงพอใจน้อย ร้อยละ 5.00 ตามลำดับตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมแล้วท่านมีความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ด้านใดมากที่สุด พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.41 , SD = 0.52)

ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละ ระดับความคาดหวังที่ได้รับจากการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ความคาดหวังจากการท่องเที่ยว ในครั้งนี	ระดับความคาดหวัง				
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
1. ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหรือข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	35.00 (14)	25.00 (10)	10.00 (4)	10.00 (4)	20.00 (8)
2. ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล	25.00 (10)	30.00 (12)	25.00 (10)	20.00 (8)	0.00 (0)
3. ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น	20.00 (8)	30.00 (12)	30.00 (12)	10.00 (4)	10.00 (4)
4. ความสะอาด สะอาด และปลอดภัยของสถานที่	5.00 (2)	10.00 (4)	20.00 (8)	35.00 (14)	30.00 (12)
5. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตรและมีความเป็นกันเอง	15.00 (6)	5.00 (2)	15.00 (6)	30.00 (12)	35.00 (14)

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวตัวอย่าง อันดับ 1 คือ ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 35.00 อันดับ 2 คือ ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล กับการได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น ร้อยละ 30.00 อันดับ 3 ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น ร้อยละ 30 อันดับ 4 คือ ความสะอาด สะอาด ปลอดภัยของสถานที่ ร้อยละ 35 และอันดับ 5 คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตรและมีความเป็นกันเอง ร้อยละ 35.00 ตามลำดับ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2554-2559**.
(Online). http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf.
(23 ตุลาคม 2560)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). **องค์ประกอบของการท่องเที่ยว**. (Online).
<http://sittisak.reru.ac.th/wp-content/uploads/2011/10/บทที่-21.doc>.
(27 พฤศจิกายน 2560)
- กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). **แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการ
ท่องเที่ยว ประจำปีพ.ศ.2555-2560**. (Online). [http://203.131.220.141/msi/wpcontent
/uploads/ Tourism-and-Travelrelated-Service-Strategic-Plan_Thai.pdf](http://203.131.220.141/msi/wpcontent/uploads/Tourism-and-Travelrelated-Service-Strategic-Plan_Thai.pdf).
(24 ตุลาคม 2560)
- กรมป่าไม้. (2548). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับป่าชายเลน**. (Online).
http://www.forest.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=313. (24
ตุลาคม 2560)
- กันทิมา จินโต. (2550). **ศักยภาพของชุมชนย่านคลองดำเนินสะดวกในการจัดการการท่องเที่ยวแบบสัมผัส
วัฒนธรรมชนบท**. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการ
ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). **การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา
อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- เกศรา สุขเพชร และวราวัชต์ มัธยมบุรุษ. (2554). **การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วน
ร่วมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กรณีศึกษาแม่เมาะจังหวัดลำปาง** (งบประมาณ สกอ).
- ไกรสิทธิ์ ชาญณรงค์. (2534). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- งอกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง. (2549). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนนทบุรีภายใต้การ
จัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาการวางแผนและจัดการท่องเที่ยว.
- จามรี ชูศรีโหม, ปุณยวีร์ ศรีรัตน์ และ นิภาพร แซ่เจ๋น. (2558). **การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกรณีศึกษาอุทยานบ่อน้ำร้อน ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัด
นครศรีธรรมราช**. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทยปีที่ 35 (3)

- จารุจน์ กลิ่นดีปสี. (2541). การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กรณีศึกษา: อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2557). การจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉันทิช วรรณณอม. (2552). การวางแผนและการจัดนำเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: วิรัตน์เอดิเตอร์เคชั่น
 ----- (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว
ภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ สืบหยิว. (2546). พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาใน
เขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชิตวร ประดิษฐ์รอด. (2557). ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่
ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวบริเวณทลของคณวิยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.
 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ฐิรชญา มณีเนตร. (2553). แรงจูงใจและพฤติกรรมการทำงานในธุรกิจท่องเที่ยวชายแดนไทย-ลาว.
(รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ณรงค์ วงษ์พานิช. (2554). การประยุกต์ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์มาใช้ในการจัดการทรัพยากร
ชายฝั่งทะเลจังหวัดเพชรบุรี ฐานข้อมูลทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดเพชรบุรี.
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ดโนยา ตั้งอุทัยสุข. (2560). การท่องเที่ยว รูปแบบที่นี้ยังไม่ถึง. (ออนไลน์).
<http://www.cpu.ac.th/cpu2010/graduate/index.php/2010-10-11-12-32-28>.
 (14 พฤศจิกายน 2560)
- ดรชนี เอมพันธุ์, สุทัศน์ วรรณะเลิศ และ เรณูภา รัชโน. (2547). คู่มือจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
 กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2556). การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- ทศพล เดชะ. (2553). ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว การรับรู้ต่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบและ
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง. สาขาวิชาการวางแผน
 และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ทัวริซึมออฟ เวิลด์. (2560). รูปแบบการท่องเที่ยว. (ออนไลน์).
<http://tourismatbuu.wordpress.comความรู้เบื้องต้นการท่องเที่ยว/รูปแบบการท่องเที่ยว>
 (16 พฤศจิกายน 2560)

ทัศนัยวรรณ ดวงมาลา และคณะ. (2549). กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ไทยไบโอดีเวอร์ซิตี. (2560). ศูนย์รวมฐานข้อมูลสิ่งมีชีวิตในประเทศไทย. (ออนไลน์). <http://www.thaibiodiversity.org/>. (25 ตุลาคม 2560)

ธเนศ ศรีสถิต. (2542). บทบาทของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา:

ชายหาดชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศิลปศาสตร

นพพล สำเภาเงิน. (2552). เรื่องเล่าจากบ้านแหลม ชีวิตกับความเชื่อ ภาพสะท้อนหน่วยการเรียนรู้โลกและวิทยาการ (ออนไลน์). www.gotoknow.org/posts/282336. (20 สิงหาคม 2560)

เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. (2538). พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย **จังหวัดนครปฐม:** โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการ: สาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

โนยา ตั้งอุทัยสุข. (2560). การท่องเที่ยวรูปแบบที่นี้ยังไม่ถึง. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตและศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจแห่งมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา (UBI-CPU)

เบญจวรรณ กิตติจารุกร. (2556). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.กรณีศึกษา **ชุมชนสมุทรเจดีย์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองจันทระยอง.** ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บุญศิลป์ จิตตะประพันธ์. (2557). การท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดชุมพร: สถานะ **ความต้องการ ปัญหา และแนวโน้มในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.** กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประชิด สกุนะพัฒน์, วิมล จิโรจน์พันธุ์ และอุดม เขยกิจวงศ์. (2554). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.กรุงเทพฯ: แสงดาว
ปองพล ธวัชหทัยกุล ชัชฎารัตน์ มุกดา และวศิรินทร์ วาริเศวตสุวรรณ.(2550). **แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์).**

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) : วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สาขาวิชาการวางแผน และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ไพโรจน์ นาครักษา. (2557). การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการและเพาะเลี้ยงหอยแครงจังหวัด **เพชรบุรี.** สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. เอกสารวิชาการฉบับที่ 1/2557

ไพฑูรย์ ปานทอง. (2546). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะช้าง จังหวัดตราด.**

ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (การบริหารทั่วไป). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพฑูรย์ นิยมมา และคณะ. (2549). **โครงการการพัฒนาเครือข่ายโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้.** นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มธุรส ปรานไพรี. (2550). **การปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยกรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก.** มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2551). **การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว.เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการพัฒนาท้องถิ่น.** จัดโดยภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รวี หาญเผชิญ และสันติภักดิ์ ดั่งแสง. (2550). **แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเขตเทศบาลเมืองเลย จังหวัดเลย.** คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระพีพรรณ ทองหล่อ และคณะ. (2549). **การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวแบบครบวงจร.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว. (2551). **การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี.** ปริญญาโท วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศิริกานดา ชูชื่น. (2554). **แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร

สนิท อักษรแก้ว. (2545). **กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ.** (Online). <http://www.chombeach.com/index.php?mo=3&art=216369>. (4 ตุลาคม 2560)

สฤกษ์ แสงอรุณ. (2548). **การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ (Ecotourism).** (Online). http://www.dnp.go.th/NPO/html/Tour/Eco_Tour.html. (25 พฤศจิกายน 2560)

เสรี พงศ์พิศ. (2548). **เครือข่าย : ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง.** กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

----- (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนายั่งยืน.** กรุงเทพฯ : พลังปัญญา

สำนักงานเลขาธิการ. (2558). **ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล.** คณะอนุกรรมการจัดการความรู้เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (อจชล.) สาขาวิชาการบริหารกิจการทางทะเล (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (Online). <http://www.mkh.in.th/index.php/>. (6 สิงหาคม 2560)

อรนุช ศิลปภักดิ์. (2554). **ปัจจัยการท่องเที่ยว.** (Online). <http://janjirakieiei.wixsite.com/kit608>. (6 สิงหาคม 2560)

AmornratPornlho. (2555). ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว.อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
Tourism. (Online).<http://siamprotugueseestudy.blogspot.com/2010/07/1.html>.
 (31สิงหาคม 2560)

Hoyer, Wayne D. and Macinnis, Deborah J. (2010). **Consumer Behavior.** Boston :
 Houghton Mifflin Company

Schiffman, L. G. & Kanuk, L. L. (2010). **Consumer Behavior** (10th ed.).
 Upper Saddle River, NJ :Prentice Hall.

T&T Holidaystour.(2556).ประเภทของการจัดนำเที่ยว สารานุกรม
 (Online).<https://www.tntholidaystour.com/14500758/รูปแบบการท่องเที่ยว>. (31 สิงหาคม
 2560)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

เรื่อง การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จนถึง ชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะตามประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการมาท่องเที่ยวเส้นชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

แบบสอบถาม

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จนถึงชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

โปรดแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อประโยชน์สูงสุดในการนำไปพัฒนาการท่องเที่ยว

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี

☐ 2. 21 - 30 ปี

☐ 3. 31 - 40 ปี

☐ 4. 41 - 50 ปี

☐ 5. มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพ

☐ 1. โสด

☐ 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน

☐ 3. หม้าย/แยกทาง

☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับประถมศึกษา

☐ 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ 3. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

☐ 4. สูงกว่าปริญญาตรี

☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

5. อาชีพ

☐ 1. นักเรียน/นักศึกษา

☐ 2. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ

☐ 3. พนักงานบริษัท/เอกชน

☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

☐ 2. 10,001 - 20,000 บาท

☐ 3. 20,001 - 30,000 บาท

☐ 4. มากกว่า 30,001 - 40,000 บาท

☐ 5. 40,001 ขึ้นไป

7. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน

☐ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด เพชรบุรี

8. ท่านมีวัตถุประสงค์ใดในการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|--|--|
| ☐ 1. พักผ่อน/ถ่ายรูป | ☐ 2. ศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา |
| ☐ 3. สังสรรค์กับหมู่คณะ | ☐ 4. เล่นน้ำทะเล |
| ☐ 5. รับประทานอาหารทะเล | ☐ 6. อื่นๆ ระบุ..... |

9. แรงจูงใจข้อใดที่ทำให้ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|---|--|
| ☐ 1. การเดินทางมีความสะดวก | ☐ 2. มีอาหารทะเลที่สดและอร่อย |
| ☐ 3. กิจกรรมการท่องเที่ยวน่าสนใจ | ☐ 4. มีความเป็นธรรมชาติสูง |

10. ท่านทราบข้อมูลการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. เพื่อน / คนรู้จัก | ☐ 2. โทรทัศน์ / วิทยุ |
| ☐ 3. นิตยสารท่องเที่ยว/คู่มือเดินทาง | ☐ 4. โซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุค/อินสตราแกรม ฯลฯ |
| ☐ 5. บริษัทนำเที่ยว | ☐ 6. ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท. |
| ☐ 6. อื่นๆ ระบุ..... | |

11. ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในข้อใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. 1 ครั้ง/เดือน | ☐ 2. 2 ครั้ง/เดือน |
| ☐ 3. 3 ครั้ง/เดือน | ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... |

12. ท่านมีลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีแบบใด

- | | |
|--|--|
| ☐ 1. ไปเช้า – เย็นกลับ(ข้ามไปตอบข้อ 15) | ☐ 2. พักค้างคืน |
|--|--|

13. ถ้าท่านพักค้างคืน ประเภทของที่พักที่ท่านพักคือที่ใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. โรงแรม | ☐ 2. รีสอร์ท/บังกะโล |
| ☐ 3. กางเต็นท์ | ☐ 4. บ้านญาติ/เพื่อน |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

14. ระยะเวลาในการพักค้างคืนคืน

15. สถานที่ที่ท่านชอบท่องเที่ยวบนเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คือที่ใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต | ☐ 2. ชายหาด |
| ☐ 3. โบสถ์/สถานที่ทางประวัติศาสตร์ | ☐ 4. ร้านอาหารทะเล |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

16. ช่วงเวลาใดที่ท่านมักเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. จันทร์ – ศุกร์ | ☐ 2. เสาร์ – อาทิตย์ |
| ☐ 3. วันหยุดนักขัตฤกษ์ | ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... |

17. ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีกับท่านคือใคร

- | | |
|--|---|
| ☐ 1. มาคนเดียว | ☐ 2. ครอบครัว/ญาติ |
| ☐ 3. เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน | ☐ 4. คู่รัก/แฟน |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

☐ 1. รถยนต์ส่วนบุคคล

☐ 2. รถโดยสารประจำทาง/รถเช่า

☐ 3. รถยนต์บริษัทนำเที่ยว

☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

☐ 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท

☐ 2. 1,000-2,000 บาท

☐ 3. 2,001 -3,000 บาท

☐ 4. 3,001 - 4,000 บาท

☐ 5. มากกว่า 4,000 บาท

☐ 1. กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน

☐ 2. ไม่กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน ระบุเหตุผล.....

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ในช่อง ☐ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดย
5 = ต้องการมากที่สุด 4 = ต้องการมาก 3 = ต้องการปานกลาง 2 = ต้องการน้อยและ 1 = ต้องการน้อยที่สุด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ					
1.1 เดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน					
1.2 ศึกษาธรรมชาติ/ระบบนิเวศป่าชายเลน					
1.3 ดูนก/ตกหมึก/ดูปลาตีน					
1.4 ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ/ชมโฮมสเตย์กลางทะเล					
1.5 ดำน้ำตื้น					
1.6 พายเรือชมป่าโกงกาง					
1.7 เล่นน้ำทะเล/พักผ่อนชายหาด/ดูวิถีชีวิตคนชายฝั่งทะเล					
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์					
2.1 ถ่ายรูปธรรมชาติ					
2.2 บันทึกเทปวิดีโอ/เสียงธรรมชาติ					
2.3 ศึกษาท้องฟ้า/ดาราศาสตร์					
2.4 ซักประวัติการท่องเที่ยวตามเส้นทางธรรมชาติ					
2.5 การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล					
2.6 ตกปลา					
2.7 ถีบกระดานเก็บหอย					
2.8 ชมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ					
2.9 ชมฟาร์มหอย เช่น หอยแครง หอยแมลงภู่ ฯลฯ					
2.10 พักโฮมสเตย์/ทานอาหารกลางทะเล					
2.11 นั่งเรือชมปลาวาฬบูด้า					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์					
3.1 ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์/วัด					
3.2 ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี					
3.3 ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ					
3.4 ร่วมกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เช่น การช่อมืออาชีพ ประมง การทำนาเกลือ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการมาท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

5.1 ปัญหาที่ท่านพบจากการมาท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

5.2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คือ

.....

.....

.....

5.3 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

วันที่.....เวลา.....

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ – นามสกุล

1.2 อายุ ปี

1.3 ตำแหน่ง.....

1.4 ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ปี

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถาม

1. นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. แนวโน้มการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากอดีต – ปัจจุบัน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. จุดเด่นและจุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

3.1 ท่านคิดว่า ถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีจุดเด่นและจุดด้อย อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3.2 มีวิธีการเสริมจุดเด่นจุดด้อย เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และจะมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวอย่างไร

4.1 ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

4.2 วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว

.....

.....

แบบประเมิน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

โครงการ “ท่องเที่ยว ทั่วทะเล ชมวิถีคนริมอ่าว”

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □ ที่ท่านเลือก ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาต่อไป

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.เพศ

1.1 ☐ ชาย

1.2 ☐ หญิง

2.อายุ

2.1 ☐ ต่ำกว่า 20 ปี

2.2 ☐ 20 – 30 ปี

3.รายได้

3.1 ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท

3.2 ☐ 5,001 – 10,000 บาท

3.3 ☐ มากกว่า 10,000 ขึ้นไป

4.ภูมิลำเนา

4.1 ☐ จังหวัดเพชรบุรี

4.2 ☐ จังหวัดอื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่2 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓

ลงในช่องตารางต่อไปนี้ โดยที่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = พอใช้ 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
กิจกรรมที่ 1 สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากลาด					
1.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาธิบายดี/มีความกระตือรือร้น					
1.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
1.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
1.4 การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 2 ชมจุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะบูน					
2.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาธิบายดี/มีความกระตือรือร้น					
2.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
2.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
2.4 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่					
ข้อเสนอแนะ.....					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
กิจกรรมที่ 3 ชมแหล่งทัศนียภาพศึกษาระบบธรรมชาติป่าชายเลน บางตะบูน					
3.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
3.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
3.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
3.4 การสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำผ้าผ้ามัดย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลน					
4.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
4.2 ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการสาธิตของวิทยากร					
4.3 การมีส่วนร่วมในการทำผ้าผ้ามัดย้อม					
4.4 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 5 พักรับประทานอาหาร (ครัวป่าอ่อน)					
5.1 รสชาติของอาหาร					
5.2 ความเหมาะสมของเวลาในการพักรับประทานอาหาร					
5.3 บรรยากาศ และความเหมาะสมของสถานที่					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 6 สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลาง					
6.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
6.2 ขอพรสักการะศาลแม่กบเอี้ยง					
6.3 จิตรกรรมฝาผนังศาลาการเปรียญวัดในกลาง					
6.4 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
6.5 อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 7 “ศาสตร์พระราช” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
7.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่					
7.3 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม					
7.4 การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง					
ข้อเสนอแนะ.....					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. โดยภาพรวมแล้วท่านมีความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ด้านใดมากที่สุด					
4.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
4.2 ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ					
4.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
5. สิ่งที่ท่านคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยวในครั้งนี้					
5.1 ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ / ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว					
5.2 ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล					
5.3 ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น					
5.4 ความสะดวก / สะอาด /ปลอดภัย ของสถานที่					
5.5 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่

สำรวจ.....

สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพทั่วไป	ปัญหา

--	--	--

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม



.....

.....

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการท่องเที่ยว และแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยว

โปรแกรมเส้นทางที่ 1 “ท่องเที่ยว เทียบเลย ชมวิถีคนริมอ่าว” (ไม่ค้างคืน)

โปรแกรมเส้นทางที่ 2 “ธรรมะสัญจร” (ไม่ค้างคืน)



โปรแกรมเส้นทางที่ 3 “ชมวิวยิมเล กินปูสุดฟิน ป้ายเลโฮมสเตย์” (ค้างคืน)

วันที่ 1

“ชมวิวริมเล กินปูสดฟืน ปียเลโฮมสเดย์”



โปรแกรม วันที่ 1

1. จุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะมุมน้ำ
2. ทักริบประทานอาหาร
3. ทำร่มทะเลตัวอย่าง
4. โครงการแหลมผักเบี้ย
5. แวะชมโครงการปลูกปลาวาฬ ณ วนอุทยานเจ้า
6. รับประทานอาหารเย็น พร้อมเข้าที่พักผ่อน ณ บ้านหินทราย รีสอร์ท ชะอำ

วันที่ 2

“ชมวิวริมเล กินปูสดฟืน ปียเลโฮมสเดย์”



โปรแกรม วันที่ 2

1. ชมพระอาทิตย์ขึ้นและเล่นน้ำ ณ ชายหาดชะอำ
2. ไหว้พระขอพร ณ วัดเหนือธาราราม
3. ซื้ออาหารทะเลสดและของฝากที่สะพานปลาชะอำ
4. เดินทางกลับ

โปรแกรมเส้นทางที่ 4 “ชิม ชิล ช้อป แซะ ริมเล” (ค้างคืน)

วันที่ 1

วันที่ 1 **ชิม บิลล์ ชี้อป แชะ ริมเล** **2วัน 1คืน**

1. โครงการกระดูกปลาวาฬมรดก
2. หาดเจ้าสำราญ
3. ทานอาหาร ณ ครีวจอมพล
4. หาดปึกเตียน
5. ครีวเมืงทราย ชะอำ
6. นักผจญ ณ บ้านนันทา ชะอำ



วันที่ 2

วันที่ 2 **ชิม บิลล์ ชี้อป แชะ ริมเล** **2วัน 1คืน**

1. ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ สะพานปลา ชะอำ
2. ไหว้พระขอพร ณ วัดเนรมิตวราราม
3. นักผจญชายหาดชะอำ
4. แวะสวนน้ำซานโตรินี่
5. แวะช้อปปิ้ง ณ เมืงมอเออท์เลท
6. ชื้อของฝาก ร้านแม่กิมไล้



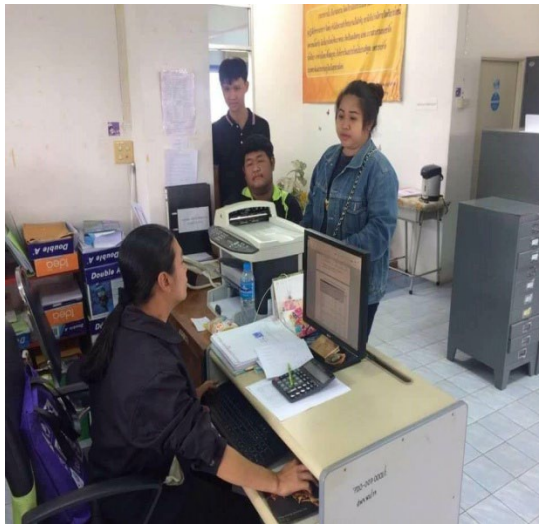
ภาคผนวก ค

ประมวลภาพการไปเก็บข้อมูลวิจัย

สำรวจ และเก็บข้อมูลเบื้องต้น



ลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง



ลงพื้นที่แจกแบบสอบถาม



ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

เรื่อง การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จนถึง ชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะตามประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการมาท่องเที่ยวเส้นชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

แบบสอบถาม

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการ ผลัดถิ่นการท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ตำบล บางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จนถึงชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดเส้นทาง การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

โปรดแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อ ประโยชน์สูงสุดในการนำไปพัฒนาการท่องเที่ยว

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี

☐ 2. 21 - 30 ปี

☐ 3. 31 - 40 ปี

☐ 4. 41 - 50 ปี

☐ 5. มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพ

☐ 1. โสด

☐ 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน

☐ 3. หม้าย/แยกทาง

☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับประถมศึกษา

☐ 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ 3. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

☐ 4. สูงกว่าปริญญาตรี

☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

5. อาชีพ

☐ 1. นักเรียน/นักศึกษา

☐ 2. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ

☐ 3. พนักงานบริษัท/เอกชน

☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

☐ 2. 10,001 - 20,000 บาท

☐ 3. 20,001 - 30,000 บาท

☐ 4. มากกว่า 30,001 - 40,000 บาท

☐ 5. 40,001 ขึ้นไป

7. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน

☐ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด เพชรบุรี

8. ท่านมีวัตถุประสงค์ใดในการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|--|--|
| ☐ 1. พักผ่อน/ถ่ายรูป | ☐ 2. ศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา |
| ☐ 3. สังสรรค์กับหมู่คณะ | ☐ 4. เล่นน้ำทะเล |
| ☐ 5. รับประทานอาหารทะเล | ☐ 6. อื่นๆ ระบุ..... |

9. แรงจูงใจข้อใดที่ทำให้ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|---|--|
| ☐ 1. การเดินทางมีความสะดวก | ☐ 2. มีอาหารทะเลที่สดและอร่อย |
| ☐ 3. กิจกรรมการท่องเที่ยวน่าสนใจ | ☐ 4. มีความเป็นธรรมชาติสูง |

10. ท่านทราบข้อมูลการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. เพื่อน / คนรู้จัก | ☐ 2. โทรทัศน์ / วิทยุ |
| ☐ 3. นิตยสารท่องเที่ยว/คู่มือเดินทาง | ☐ 4. โซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุค/อินสตราแกรม ฯลฯ |
| ☐ 5. บริษัทนำเที่ยว | ☐ 6. ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท. |
| ☐ 6. อื่นๆ ระบุ..... | |

11. ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในข้อใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. 1 ครั้ง/เดือน | ☐ 2. 2 ครั้ง/เดือน |
| ☐ 3. 3 ครั้ง/เดือน | ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... |

12. ท่านมีลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีแบบใด

- | | |
|--|--|
| ☐ 1. ไปเช้า – เย็นกลับ(ข้ามไปตอบข้อ 15) | ☐ 2. พักค้างคืน |
|--|--|

13. ถ้าท่านพักค้างคืน ประเภทของที่พักที่ท่านพักคือที่ใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. โรงแรม | ☐ 2. รีสอร์ท/บังกะโล |
| ☐ 3. กางเต็นท์ | ☐ 4. บ้านญาติ/เพื่อน |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

14. ระยะเวลาในการพักค้างคืนคืน

15. สถานที่ที่ท่านชอบท่องเที่ยวบนเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คือที่ใด

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิต | ☐ 2. ชายหาด |
| ☐ 3. โบสถ์/สถานที่ทางประวัติศาสตร์ | ☐ 4. ร้านอาหารทะเล |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

16. ช่วงเวลาใดที่ท่านมักเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

- | | |
|---|---|
| ☐ 1. จันทร์ – ศุกร์ | ☐ 2. เสาร์ – อาทิตย์ |
| ☐ 3. วันหยุดนักขัตฤกษ์ | ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... |

17. ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรีกับท่านคือใคร

- | | |
|--|---|
| ☐ 1. มาคนเดียว | ☐ 2. ครอบครัว/ญาติ |
| ☐ 3. เพื่อน/เพื่อนร่วมงาน | ☐ 4. คู่รัก/แฟน |
| ☐ 5. อื่นๆ ระบุ..... | |

☐ 1. รถยนต์ส่วนบุคคล

☐ 2. รถโดยสารประจำทาง/รถเช่า

☐ 3. รถยนต์บริษัทนำเที่ยว

☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

☐ 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท

☐ 2. 1,000-2,000 บาท

☐ 3. 2,001 -3,000 บาท

☐ 4. 3,001 – 4,000 บาท

☐ 5. มากกว่า 4,000 บาท

☐ 1. กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน

☐ 2. ไม่กลับมาเที่ยวอีกแน่นอน ระบุเหตุผล.....

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ☐ ในช่อง ☐ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดย
5 = ต้องการมากที่สุด 4 = ต้องการมาก 3 = ต้องการปานกลาง 2 = ต้องการน้อยและ 1 = ต้องการน้อยที่สุด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ					
1.1 เดินชมเส้นทางเพื่อศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน					
1.2 ศึกษาธรรมชาติ/ระบบนิเวศป่าชายเลน					
1.3 ดูนก/ตกหมึก/ดูปลาตีน					
1.4 ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ/ชมโฮมสเตย์กลางทะเล					
1.5 ดำน้ำตื้น					
1.6 พายเรือชมป่าโกงกาง					
1.7 เล่นน้ำทะเล/พักผ่อนชายหาด/ดูวิถีชีวิตคนชายฝั่งทะเล					
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวกึ่งนิเวศน์					
2.1 ถ่ายรูปธรรมชาติ					
2.2 บันทึกเทปวิดีโอ/เสียงธรรมชาติ					
2.3 ศึกษาท้องฟ้า/ดาราศาสตร์					
2.4 ซี่งจักรยานท่องเที่ยวตามเส้นทางธรรมชาติ					
2.5 การพักผ่อนรับประทานอาหารทะเล					
2.6 ตกปลา					
2.7 ถีบกระดานเก็บหอย					
2.8 ชมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ					
2.9 ชมฟาร์มหอย เช่น หอยแครง หอยแมลงภู่ ฯลฯ					
2.10 พักโฮมสเตย์/ทานอาหารกลางทะเล					
2.11 นั่งเรือชมปลาวาฬบูด้า					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์					
3.1 ชมความงามความเก่าแก่ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งประวัติศาสตร์/วัด					
3.2 ศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี					
3.3 ศึกษาชื่นชมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้น ภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถเรือสำเภา ฯลฯ					
3.4 ร่วมกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เช่น การช่อมืออาชีพ ประมง การทำนาเกลือ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการมาท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

5.1 ปัญหาที่ท่านพบจากการมาท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

5.2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการท่องเที่ยวเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี คือ

.....

.....

.....

5.3 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

วันที่.....เวลา.....

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ – นามสกุล

1.2 อายุ ปี

1.3 ตำแหน่ง.....

1.4 ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน ปี

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถาม

1. นโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. แนวโน้มการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี จากอดีต – ปัจจุบัน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. จุดเด่นและจุดด้อยของการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

3.1 ท่านคิดว่า ถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี มีจุดเด่นและจุดด้อย อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3.2 มีวิธีการเสริมจุดเด่นจุดด้อย เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี และจะมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวอย่างไร

4.1 ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

4.2 วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว

.....

.....

แบบประเมิน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี

โครงการ “ท่องเที่ยว ทั่วทะเล ชมวิถีคนริมอ่าว”

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □ ที่ท่านเลือก ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาต่อไป

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.เพศ

1.1 ☐ ชาย

1.2 ☐ หญิง

2.อายุ

2.1 ☐ ต่ำกว่า 20 ปี

2.2 ☐ 20 – 30 ปี

3.รายได้

3.1 ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท

3.2 ☐ 5,001 – 10,000 บาท

3.3 ☐ มากกว่า 10,000 ขึ้นไป

4.ภูมิลำเนา

4.1 ☐ จังหวัดเพชรบุรี

4.2 ☐ จังหวัดอื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่2 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางต่อไปนี้ โดยที่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = พอใช้ 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
กิจกรรมที่ 1 สักการะหลวงพ่อ 5 พี่น้อง วัดปากกลัด					
1.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
1.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
1.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
1.4 การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 2 ชมจุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะบูน					
2.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
2.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
2.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
2.4 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่					
ข้อเสนอแนะ.....					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
กิจกรรมที่ 3 ชมแหล่งทัศนียภาพศึกษาระบบธรรมชาติป่าชายเลน บางตะบูน					
3.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
3.2 บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
3.3 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
3.4 การสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม “สร้างสรรค์ด้วยมือเรา” ทำผ้ามัตย้อมจากเปลือกไม้ป่าชายเลน					
4.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
4.2 ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการสาธิตของวิทยากร					
4.3 การมีส่วนร่วมในการทำผ้ามัตย้อม					
4.4 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 5 พักรับประทานอาหาร (ครัวป่าอู่น)					
5.1 รสชาติของอาหาร					
5.2 ความเหมาะสมของเวลาในการพักรับประทานอาหาร					
5.3 บรรยากาศ และความเหมาะสมของสถานที่					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 6 สักการะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดในกลาง					
6.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
6.2 ขอพรสักการะศาลแม่نگเอียง					
6.3 จิตรกรรมฝาผนังศาลาการเปรียญวัดในกลาง					
6.4 เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรม					
6.5 อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช					
ข้อเสนอแนะ.....					
กิจกรรมที่ 7 “ศาสตร์พระราช” ณ โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
7.1 วิทยากร มีความรู้/อรรถาศัยดี/มีความกระตือรือร้น					
7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่					
7.3 เวลาเหมาะสมกับกิจกรรม					
7.4 การสื่อความหมายต่างๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง					
ข้อเสนอแนะ.....					

กิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	พอใช้ (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. โดยภาพรวมแล้วท่านมีความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ด้านใดมากที่สุด					
4.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
4.2 ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ					
4.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
5. สิ่งที่ท่านคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยวในครั้งนี้					
5.1 ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ / ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว					
5.2 ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล					
5.3 ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น					
5.4 ความสะดวก / สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่					
5.5 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่

สำรวจ.....

สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพทั่วไป	ปัญหา

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการท่องเที่ยว และแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยว

โปรแกรมเส้นทางที่ 1 “ท่องเที่ยว ทั่วเล ชุมวิถีดนริมา” (ไม่ค้างคืน)



โปรแกรมเส้นทางที่ 2 “ธรรมะสัญจร” (ไม่ค้างคืน)



โปรแกรมเส้นทางที่ 3 “ชมวิวริมเล กินปูสดฟิน ปัยเลโฮมสเตย์” (ค้างคืน)

วันที่ 1

“ชมวิวริมเล กินปูสดฟิน ปัยเลโฮมสเตย์”



โปรแกรม วันที่ 1

1. จุดชมวิวสะพานเฉลิมพระเกียรติปากอ่าวบางตะบูน
2. ทักริบประทานอาหาร
3. ทำร่มทะเลตัวอย่าง
4. โครงการแหลมผักเบี้ย
5. แวะชมโครงการปลูกปาลาหว ณ วัดหาดเจ้า
6. รับประทานอาหารเย็น พร้อมเข้าที่พักผ่อน ณ บ้านหินท่าย รีสอร์ท ชะอำ

วันที่ 2

“ชมวิวริมเล กินปูสดฟิน ปัยเลโฮมสเตย์”



โปรแกรม วันที่ 2

1. ชมพระอาทิตย์ขึ้นและเล่นน้ำ ณ ชายหาดชะอำ
2. ไหว้พระขอพร ณ วัดเนริฐวราราม
3. ซื้ออาหารทะเลสดและของฝากที่สะพานปลาชะอำ
4. เดินทางกลับ

โปรแกรมเส้นทางที่ 4 “ชิม ชิล ช้อป แชะ รีมเล” (ค้างคืน)

วันที่ 1

วันที่ 1

ชิม ชิลล์ ช้อป แชะ รีมเล^{2วัน 1คืน}

1. โครงการกระดูกปลาวาฬบูรตัม

2. หาดเจ้าสำราญ

3. ทานอาหาร ณ ครีวจอมพล

4. หาดปึกเตียน

5. ครีวเมืงทราย ชะอำ

6. นักผจญ ณ บ้านนันทา ชะอำ



วันที่ 2

วันที่ 2

ชิม ชิลล์ ช้อป แชะ รีมเล^{2วัน 1คืน}

1. ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ สะพานปลา ชะอำ

2. ไหว้พระขอพร ณ วัดเนรมิตวราราม

3. นักผจญชายหาดชะอำ

4. แวะสวนน้ำซานโตรินี่

5. แวะช้อปปิ้ง ณ เมย์แบม เอาท์เล็ต

6. ชื้อของฝาก ร้านแม่กิมไล้



ภาคผนวก ค

ประมวลภาพการไปเก็บข้อมูลวิจัย

สำรวจ และเก็บข้อมูลเบื้องต้น



ลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง



ลงพื้นที่แจกแบบสอบถาม

